

v|b|z

ROMAN

ARIJANA ČULINA

OD PIZDUNA
DO TAJKUNA

ROMAN KOJI ĆE VAS NASMIJATI DO SUZA

Arijana Čulina
Od pizduna do tajkuna

S okruglih četrdeset ili pedeset godina, čovjek, svjestan toga ili ne, radi rezime proživljenih manje ili više uspješnih godina, ovako ili onako skrpljena života. Mnogi bi u toj dobi stečeno iskustvo rado mijenjali za sve one ranije propuštene užitke. U tim trenucima čovjek je spreman na najveće promjene, a zbog njih, na kraju, najčešće upadne u još veća sranja.

S dvadeset sam razmišljao kako je život ispred mene, a kraj nesaglediv, s trideset mi se činilo da se godine prebrzo nižu, a s četrdeset me je već ćopila panika srednjih godina. Počeo sam nazirati obrise raja i shvaćati izreke starog svita koje su mi se ranije činile besmislene ili čak banalne. *Ma vidi, umra čovik, mlad, četrdeset godina* - komentirala je često moja baba listajući novine i uzdišući više nad svojom nego pokojnikovom sudbinom. Ja, kome se život činio vječnom kategorijom, samo sam odmahivao: govno je mlad, starkelja, mislio sam. Sad mi se čini da rođenje Tutankamona i nije bilo tako davno. *Bože, blago Mari* - izjavila je jednog sunčanog dana baba dok je obavljala redovnu seansu ispijanja kavice i prelistavanja osmrtnica. *Kako blago Mari?* - pitao sam je. *Jadna žena je umrla. — Pa lip je sunčan dan —* odgovorila je. *Doći će joj puno svita na sprovod.* Od svih velikih planova, teškog života i neostvarenih želja, babi je na kraju jedina preokupacija bila brojenje preživjelih poznanika, prijatelja, rodbine i odbrojavanje sati kada će im se i sama pridružiti. Kad već nije imala spektakularan život, željela je da joj barem sprovod bude takav. Nisam je baš u potpunosti shvaćao, a i pomalo sam se užasavao hladnog, zacementiranog kamena iznad glave. Nakon pompozno ispraćaja, svi odu kući i ostave te samog u hladnoj, vlažnoj i mračnoj rupetini. Očajno. Ne znam može li čovjek shvatiti *ništa?* Vjerojatno ne može, kao što ne može ni *beskonačno*. Od svih životnih planova na kraju se zadovoljava i zanosi idejom o vlastitom kraju. Neki žele veliki sprovod, neki vječnu slavu i sjećanje na vlastiti lik, neki žrtvuju život za ono poslije njega, duhovno neostvareni ostvaruju imponantna zdanja kako bi se slučajni prolaznici divili veličini njihove grobnice kad već nisu veličini njihova duha. Bogati kupuju prostrane komore s dvostruko više ležajeva, neki s pogledom na more, a najvećima grob je obično skroman, nepoznat ili pepeo razasut po morima.

Promatrajući stare ljude, odjednom me počela hvatati panika. Još donedavno nisam primjećivao njihove godine. Činilo mi se da su oduvijek bili stari, a da ću ja ko Dorian Gray ostati zauvijek mlad. Nisam ni pomišljao da bi jednog dana moje lice moglo nalikovati njihovom. Na neki način sam se grozio duboko urezanih bora, teškog hoda, staračke nemoći i tamnih pjega koje su ko godovi na stablu svjedočile o prohujalim godinama. Ljudi, kako stare, sve više nalikuju djeci. Čelavi su ko bebe, zamuckuju, nemaju zube, pišaju u gaće, bude se noću, posrću dok hodaju, mora ih se hraniti, igrati se s njima, voditi ih u šetnju, ne smije ih se ostavljati same kod kuće, stalno nešto zapitkuju, bale, sline i gnjave. Uglavnom, to je stanje koje me uopće ne privlači. Shvativši da ću na kraju biti sretan ako ne odem prije vremena i ako me zadesi i takva budućnost, dobio sam želju da u trenu uzmem sve što mi ovaj život nudi.

Četrdeset mi je godina i, zapravo, nije čudno što muškarce mojim godinama ulovi drugi pubertet. Ako nekim slučajem još vjerujete u ozbiljnost i perspektivnost života - ne očajavajte. Besmisao prohujalih godina shvatit ćete koju godinicu kasnije i naglo pokušati nadoknaditi sve propuštene blesavlukе koje su vas mogli učiniti više sretnim, a manje pametnim. Cijeli život nastojali ste sve raditi ispravno, u školi dobivati najbolje ocjene, imati najbolji posao, najveću plaću, ljubiti najljepšu ženu, izroditi najmiliju, najmudriju djecu ili se možda provući kroz njega na najbezbolniji način. Netko je u tome uspijevaо, a netko, bogme, uz sav trud — nikako. Rođen pod nesretnom zvijezdom, rekao bih. Nije srećković. Ipak, različitim sredstvima postizali ste različite ciljeve i stigli do istih godina i vrlo sličnih pitanja. Mudrost bi rasla kako bi kosa opadala.

Ja sam, evo, usred dobi u kojoj mi je više stalo do bujne kose nego do bujne mašte i velike pameti. Ponavljam, okruglih mi je četrdeset. Prije tjedan dana proslavio sam rođendan. Bolje rečeno, prisilno i neizbježno pribrojio još jednu godinicu godinama u nizu. U stvari, od četrdesete nadalje trebali bismo oplakivati svaki novi dan kojim smo bliži kraju. Zašto uopće započinjem ovu ispovijest, koga to još zanima. Nikog, okej. Ne zanimaju ni mene brojne ljudske sudbine koje svakodnevno gledam oko sebe. Ovo je samo još jedna

besmislena biografija koja neće ništa promijeniti u poretku prolaznosti. Ma, lažem. Volio bih i ja kad bi moje iskustvo nekom skratilo muke, pomoglo mu da spozna pravila igre društva u kome živimo. Lažem, briga me za druge, htio bih ostaviti iza sebe neki trag. Kad ljudi namaknu neku lovu, požele njome kupiti vječnost, ući u povijest. Ovako, kad me više ne bude, možda netko održi simpozij o meni i mojim mislima, možda se moje riječi ukoriče, možda dobijem svoju ulicu. Ali, svjestan sam da gadovi, kakav sam na kraju postao, to ne zaslužuju. A ako se plati? Lova može sve. Zato bih vam htio u kratkim crtama opisati događaje iz moje neuspješne mladosti kako biste shvatili genezu uspjeha mojih srednjih godina.

Moram biti iskren: malo mi je dosadno. Sjedim u uredu poslovne zgrade na devetnaestom katu. To je jedan od onih nehumanih divova, plod sveobuhvatnog kapitalizma nastao na prostoru bivše tvornice dječjih cipela koju je netko kupio za jednu kunu plus dugove koje mu je netko kasnije oprostio. Devetnaesti kat, beton, staklo, plastika, i onda mi netko priča o ekologiji. Da skočim s ove visine, tijelo bi mi se rasulo po asfaltu. Jedino cvijeće koje me pogledava je ono koje je jutros čistačica donijela na moj stol kako bih udahnuo ostatke prirode. Zar ne bi bilo prirodnije da se čovjek približi prirodi, a ne da se njezine umrtvljene dijelove približava njemu? Ko je tu lud? Čemu sve ovo? Volio bih da sam tamo, šta ja znam, neki Aboridžin. Šta im fali? Ništa ne moraju. Legnu uz cvrkut cvrčaka, bude se uz voljenu ženu i pjev ptica. Ne moraju trčati u banku, plaćati kredite, nemaju pinove, pukove, kodove, jmbgove, kreditne kartice, telefone, mobitele, sekretarice, psihijatre, urologe, šefove. Svega mi je dosta. Važnih sastanaka, prevažnih njušaka, mačkastih sekretarica, debelih lovaša, prepotentnih muljatora, svjetskih projekata, unosnih dionica, perspektivnih fondova, svečanih prijema, skupih restorana, teških misli, lakih žena. Tajnici sam rekao da kaže svima koji me trebaju da nisam tu. *Nitko te ionako neće tražiti zbog tvog dobra*, govorila je moja baba, u što sam se i te kako uvjerio. Od Sokrata se stvari pomakle nisu. Stvarno smo budale. Pored toliko pametnih mudraca, iskusnih djedova, baba, napisanih knjiga, savjeta i izreka, mi ponavljamo iste greške. Zaljubljeni u vječnost, ne želimo shvatiti prolaznost i ljubiti trenutak. Šteta što svatko od nas mora proživjeti

vlastito iskustvo da bi došao do zaključka svojih predaka. Možda nas je zbunilo to što su Sokrata ubili. Budale su davno shvatile da svaku mudrost treba zatući. Ispijam, dakle, kavicu, buljim iz svog modernog kaveza u život koji mi se odvija pod nogama. S devetnaestog kata ljudi izgledaju ko mravi koji užurbano migolje prema različitim stranama svijeta. Žure, susreću prijatelje važne, ljubavi lažne, hvataju ciljeve nedohvatljive, hitaju na sastanke neodgodive, poslove bitne, stvari hitne, traže sreću iza ugla, izvan grada, iza horizonta, ispod duge. Različitih lica, različitih oblina, različitih boja i visina, različitih ciljeva, s ove visine djelovali su mi jednako izgubljeno.

Nakon što sam se umorio igrajući igrice na kompjuteru palo mi je na pamet da otvorim svoj drugi *fajl* i nešto napišem. To je sad *in*. Životna priča. Svi serviraju svoje životne drame, prodaju intimu pred kamerama kao nešto što je od velike životne važnosti. I što je najgore, ljudi to puše. Već su izdresirani da postaju sve manje zahtjevni i kritični. Jedini je cilj lova. Uzeti lovu na brzinu i bez puno muke. Konačno su i budale došle na svoje. Zaglupljuju narod i manipuliraju njime. Igrice igram kad god sam u krizi. Na mene stimulativno djeluje onaj ohrabrujući glas *ekselent, inkredibi* Znam da me ne mulja, ali mi to bar ne govori u facu, ne vidim mu lice, čujem samo glas koji svima ponavlja isto, kao papiga. Oduzima mi vrijeme, ali je fer. Tjera me da ga pobjeđujem. U ovom otuđenom svijetu sve je više praznine oko nas i u nama, a partnere za komunikaciju pronalazimo u ovoj spravici. Ljudi traže uho koje će čuti njihove dileme, probleme, razmišljanja, nekog s kim će u svijetu gluhih za tuđe probleme ipak podijeliti svoju priču. Na kraju krajeva, takav sam i sam, rekao je jedan njemački pisac. Ne vjerujem nikome, nemam iskrenih prijatelja, nemam fatalnih ljubavi. Ipak želim naći neke oči i uši za svoju priču. Tako je nekako zavapio i Nietzsche. *Ja nemam usta za tvoje uši*. Valjda se čovjeku više nije dalo komentirati blesotine, valjda se poslije tog zaključka povukao u osamu tražeći komunikaciju isključivo sa sobom. Valjda je zato i postao filozof, a ja to ne želim. Želim biti sretan. Glup i sretan. Zovem se Srećko, nadimak je Laki. Možda je ljudima moga kova i prekasno za bilo što. Problemi ove vrste manje su me mučili prije moje preobrazbe. Bio sam manje opterećen, vedar, baš kao i ljudi koji su me okruživali. Sad je sve nekako teže. Opterećuje je tolika količina opreza. Ne

podnosim tračak sunca kad mi se potkrada u sobu. Vidim u njemu izdajnika koji će me kad-tad zaskočiti. Htio bih napraviti nešto dobro. Neko dobro djelo nakon niza sranja koja sam priredio sebi i bližnjima. Valjda u svakom od nas proradi neka savjest. Možda je i to znak prelaska rampe na kojoj piše broj četrdeset. Možda je to i strah od osvete, kazne, nečeg nepoznatog. Možda se ipak neki očajnik uhvati za slamku koju nudim. Ako želite uspjeti na način na koji sam to ja učinio, samo naprijed, nastavite čitati; ako mislite da vam je dobro u koži u kojoj se nalazite, ipak nemojte bacati štivo. I među vama su mnogi razočarani u sebe, ljude, žene ili svjetski poredak, tajne organizacije. Možda ćete se nakon pročitanoj osjećati još bolje, sretni da niste ništa promijenili iako vam je svega bilo preko glave, iako ste poželjeli poslati kvragu punicu, ženu, šefa i emigrirati među Aboridžine. Najvažnije stvari u životu ne možemo izabrati: mjesto rođenja, majku, oca, braću, sestre, spol, izgled, pamet, glupost..., ali mnogo nam je toga ostavljeno na izbor. A ja uvijek krivo izaberem. Možda bi bilo bolje da sam neke vjere u kojoj mi i ženu izaberu. Možda bih imao manje problema. Pomirio bih se s onim što imam i ne bih tražio više, neko uzvišeno osjećanje kao ljubav. Možda u tom slučaju ne bih danas bio sam. Imao bih ženu i brdo djece koja bi me balila i puzala oko mene. Zar to nije sreća? A i ljubav, na kraju krajeva.

Ali majka svega je ipak matematika. Kad sam odlučio svoj život izračunati matematičkom formulom, stvari su krenule nabolje. Dva i dva su uvijek bili četiri, ali ja bih i u tome tražio umjetničku slobodu i uvijek dobio pet. Ali ne može to tako. Neki će me poslati u neku stvar, a nekima možda i pomogne ovo moje skromno iskustvo za postizanje životnih ciljeva na način koji vam nudim. Među te druge spadaju oni koji nisu zadovoljni suncem što ih grije, vjetrom što ih miluje, slobodom koja ih hrani, ženom koja ih gri. Dobro promislite prije nego uzmete metlu i pometete sve za sobom. Treba li to učiniti? Iskreno, rado bih se vratio u neke situacije u kojima sam bio, ali za mene je kasno, predaleko sam otišao. Izbor je dobra stvar. Nudim vam dva puta. Lijevo ili desno, anđeli ili vrazi... Zvuči vam poznato?

Pisat ću o svom vijugavom putu prema vrhu i preprekama koje sam na njemu morao svladavati atletskim skokovima. Ako i vi želite da

vam jedina briga u životu bude hoćete li ove godine skijati u Aspenu ili Garmisch-Partenkirchenu na trošak kompanije, dok se ostali muče da bi otplatili hipoteku ili platili stanarinu, ako želite novog bemvea koji ste oduvijek pohlepno gledali, novu jahtu usidrenu ispred vaše vile na obali i nikad ne osjetiti znoj od posla na čelu, ako ne želite izgarati na poslu 100 sati na tjedan i žrtvovati svaki vikend sljedećih 25 godina, ovo je priča za vas.

Sve što trebate napraviti je odbaciti i najmanji tračak etičnosti, skrupula ili osjećaja za poštenu igru koji je još ostao u vama. Dostojna nagrada za pošten rad je u stvarnom svijetu jednako stvarna kao i bajka o Pepeljugi ili Snjeguljici.

Do spoznaja o kojima ću pisati došao sam mukotrpno i nikako preko noći; ako ih vi želite doznati odmah odsurfajte na moju stranicu www.lakistar.com. Prvih pedeset znatiželjnika kao bonus dobit će i set sjajnih noževa koji režu nepogrešivo i s lakoćom. Jer, što je par kuna koje ćete platiti u odnosu na bogatstvo koje možete uštedjeti ako dosljedno budete slijedili ono o čemu pišem. Uzmite samo u obzir koliko bi vas došao psihijatar ili neki stručni savjetnik. U odnosu na to cifra koju ćete platiti za tajnu koju sam vam spreman odati, za brilijant koji vam nudim, doista je smiješna. Smijurija. *Pis of kejk*, zrno kave. Uostalom, sve je danas biznis. Što je danas besplatno? Nemojte me poslati u neku stvar, kliknuti mišem i isključiti kompić. Ostanimo skupa. Obećavam, nećete požaliti. I premda ću o načinu svog uspjeha govoriti u drugom dijelu, ne smijem preskočiti sam početak kako biste shvatili da su i hijene bile male bebe, ali ih je nagon za preživljavanjem pretvorio u zvijeri. Po nekim teorijama, i mi smo dio tog svijeta. I zato počinjem od djetinjstva. Dovoljno sam pametan da shvatim da za srvajvl u današnjem svijetu moram postati hijena.

Od prve do desete

Kakav sam pizdun bio

POČNIMO OD DJETINJSTVA. Svi počinju od njega. Neću vas daviti svojim prvim plačem, prvim zubićem, neću vam prepričavati razdoblje u kom sam napravio prve značajne korake za sebe, ali nebitne za čovječanstvo, kako sam piškio i kakio u pelenice, a neću vas zamarati ni opisima sretnih lica mojih bližnjih kad su nakon mjeseci očekivanja i mog još upornijeg odbijanja konačno ugledali plod mojih crijeva - govance u kahlici. *Upri, upri, upri*, govorila mi je baka. *Upri dušo, upri*, ponavljala je majka bdijući nad mojom kahlicom radujući se svakom mom prdežiću. Samo je oca zadubljenog u štivo dnevnih novina ta smrdljiva predstava očito dekoncentrirala pa je ispali: *Slušaj, prestanite već jednom s tim upri, upri jer ću se posrat ja*. Oduvijek sam s čuđenjem gledao u ozarena lica žena kad bi čeprkale po boršama i tražeći fotografije svojih potomaka, kao da se radi o skrivenom blagu. Oko dječice bi splele cijele priče koje su uglavnom sličile jedna drugoj kao i djeca na fotografijama, a svaka se ponašala kao da je jedina blagoslovljena malim bićem koje radi jedinstvene stvari kao što su plakanje, smijeh, import i eksport hrane. Možda ću biti jednako dosadan kad se nađem u sličnoj situaciji, ali za početak krenut ću od trenutka kad sam popustio pritisku odraslih i konačno odlučio govance iskipati gdje i sav normalan odrasli svijet to radi. U kahlicu, a vrlo brzo i u zahodsku školjku.

Odvajanjem od govanca počelo je odrastanje. Valjda sam zbog toga taj trenutak tako dugo odgađao i nesvjesno odbijao. Nije mi se dalo upuštati u borbu zvanu život, a kad danas sve sagledam — nije ni čudo. Od trenutka kad pokažeš da možeš kakit sam, obučavaju te da sve ostalo moraš činiti sam. Zato sam toliko stiskao svoje govno. Znao sam da mi je to jedini period u životu, zadnja šansa da netko drugi čisti moje sranje. I to sam radio sve dok sam mogao, dok mojim bližnjim konačno nije dozlogrdilo čistiti tuđa govna, pa makar ona poticala od njihovog najmlađeg potomka. *Selonje*, kako su me od milja zvali. Ljubak nadimak, nema šta.

Nemojte se čudit nama dalmatinskim mužjacima što smo cijeli život usko vezani za majčine skute koje gotovo nikad ne napustimo. One nam ne daju da odrastemo. Doje nas do druge godine, mijenjaju pelene do pete, a kuhaju nam i pružaju krov nad glavom nerijetko

iznad tridesete. I to nam odgovara. Zato u svojoj budućoj ženi tražimo svoju majku. Opalit - oprostite na izrazu - možemo koga hoćemo nakratko, al' za duže treba nam žena-majka da što bezbolnije osjetimo prijelaz iz majčinih njedara u ženina, iz majčine kuhinje u ženinu. Zato kod odabira životne družice tražimo svjesno ili nesvjesno što više podudarnih točaka s vlastitom majkom. Žena koja ima najviše takvih osobina postaje našom zakonitom. Unaprijed znamo da one točke koje se ne podudaraju trebamo promijeniti. Kod nas nije prirodno da muškarac pomaže u kuhinji, usisava, pegla, a da se koji put prokurva, to je već O.K. Uostalom, žena nam je za kuću, ljubavnica za izvan kuće. Za ženu je poželjno da bude što skromnija i samozatajnija, a ljubavnica što raskalašenija. Kad je u pitanju vlastita žena, ta pravila ne vrijede, a kad je u pitanju bila moja majka, ona pravila koja su vrijedila za mene nisu za moga oca. Prema njemu nije imala tako visok prag tolerancije kao prema meni. Našim dalmatinskim mamama sinovi su na prvom mjestu. Štite ih ko lavice. Možda je to jedan od razloga što muškarci nakon rođenja djeteta nalaze ljubavnice. Ne mogu podnijeti konkurenciju oko sise, a ni pažnju koja se naglo preusmjeri na nekog drugog. Sudeći po tome moj otac se mojim rođenjem osjetio ugrožen, za nijansu se previše prokurvao i propio. Zato sam rekao da su se mojim rođenjem rodile i brige mojih bližnjih. S obzirom na tijek događanja, takav sam dojam stekao. Postao sam centar majčina svijeta. Gledala je u mene ko u Boga, pridavala mi pažnje više nego starom, što je s vremenom dovelo do dalekosežnih posljedica. On je sve više i više izbivao iz kuće grleći cure, pivo i tamburaše, a majka grleći mene. On je hodao od kuće do kafića, ona od kuće do posla i natrag. Njihovi putevi sve su se više račvali, dok se nisu potpuno razdvojili. Odlaskom muškarca iz kuće, u kuću je ušla još jedna žena - baka-servis. Njoj smo trebali mi da brinemo o njoj, a ona meni i majci da brine o nama. Možda sam zbog svesrdne brige tih dviju žena postao malko nježniji i osjetljiviji od svojih vršnjaka, možda sam zbog toga postao pičkast.

Htio bi začas zaustaviti kronologiju događaja i nešto reći o svojoj majci. Prije svega moram reći da ti dalmatinsku majku nitko ne smije opsovati. Ono, jebem ti milu majku. Zbog te rečenice glave padaju.

Mater je svetinja. Jedina osoba koja je može poslati u neku stvar i zagorčati joj život je njezino vlastito dijete. Ajde u pizdu materinu, to je nešto ko uzrečica na koju naše majke samo odmahnu ili se nasmiju. Sin im može po glavi skakati, a one će ga braniti do zadnje kapi krvi. Na njegove nestašluke početak će reagirati kad baš vide da je sinčić davno postao sinčina.

Nećeš se udati za njega, nemoj se udati za njega, preklinjem te, to je probisvijet, takav mu je bio i otac. Zaveo te svojim šarmom, zna on na šta žene padaju. Žene se zalijepe za lijepu vanjštinu, a poslije kukaju zbog rđave duše, govorila je baka mojoj majci prije udaje za starog. Ali ništa nije pomoglo, ni molbe, ni prijetnje, ni suze. Ona se baš zatelebala. A nije ni čudo, stari je stvarno bio faca na prvi pogled, ali već na drugi stvari su postajale jasnije. Ali kažu da su zaljubljene žene slijepa i gluha, a moja je majka samo dokaz toj teoriji. Inače zaljubljene žene u notornoj budali vide nobelovca, u Quasimodu Don Huana. Uzdižući muškarca kao veličanstven nebeski lik do neslućenih visina, sebe su sklone umanjivati do neslućenih dubina. Tako je bilo i s mojom majkom. Kad je upoznala starog, bila je perspektivna studentica koja je zbog njega napustila školu. Dalmatinski muževi vole imati ženu sluškinju koja će rintačiti po kući kako bi njih dočekalo sve skuhanu, sređeno i oprano. Šta ćeš radit- govorio joj je stari — te današnje žene koje ganjaju karijeru, to su kurvetine. Pravoj ženi je misto u kući uz svog muža i dite. Nije joj dao ni da iziđe van s prijateljicama, ni na desetu godišnjicu mature je nije pustio. Šta ćeš tamo s nekim plesat pa će sutra pričat da te je jeba. Znam ja kako to ide!

A moja stara ko zadnja glupača sve njegove fore je popila, sva pravila igre prihvatila. Prekinula školovanje, zatvorila se u kuću, a kad je konačno shvatila, bilo je kasno. Nestala je ljubav, ostala je muka u vidu oca, mene i borbe za preživljavanje. I dok trenutak otrežnjenja većina muškaraca rješava bijegom u kafić, nečija druga njedra, utakmicu i šta ti ja znam, ženi uglavnom ne preostaje ništa drugo nego se uhvatiti u koštac s krhotinama koje su ostale iza zajedničkog života. U našem slučaju najveća krhotina bio sam ja. Stari više nije imao ništa protiv što je stara od jutra do sutra morala rintačiti najteže i najpriljavije poslove kako bi nas prehranila. Kad

muškarcu prestane interes za ženu, više ga nije briga za to gdje će izlaziti, što će raditi i od čega će živjeti, štoviše, nastoji svim snagama izbjeći i najmanju odgovornost. Stara je radila od jutra do sutra, nastojeći mi nadoknaditi ljubav roditelja u emigraciji, nastojeći da njezinom malom ne pofali ptičjeg mlijeka. A ja sam, ne kuživši u čemu je stvar, dobrono koristio tu situaciju. *Molim te, Srećko, smiri se, uči ne divljaj, vidiš da se mučim da ti bude što bolje* — bile su njezine riječi u kojima nisam iščitavao nikakav problem. Mislio sam šta ova pizdi, šta je sad tako teško. Tako žive Maks, Brokva, Pašteta. Šta je to nama teže nego njima? I njihov je stari zdimio ili poginuo, šta je puno gore od moje situacije. Moj se bar muva tu negdje kao pas koji povremeno odluta.

Baba koja je prošla dva rata i sve vještine srvajvla nije baš bila rječita. Njezine bore govorile su umjesto nje. Kao u čudu promatrala je novonastale promjene unutar obitelji i društva. Samo koji puta kada više nije mogla izdržati procijedila bi kroz zube: Odnija vrag sve, aj ča, ovo je smak svita. Svi lažu, mažu. U naše vrime nije bilo tako, zna se neki red. U kući se poštiva stariji, znalo se šta je muško, a šta žensko. Ko je vidija u ono doba da muško ljubi muško u usta! Bože sačuvaj! Ko je čuja za drogu i pedere? Toga onda nije bilo. Jednom me je uhvatila dok sam prelistavao časopis s golišavim fotkama zgodnih žena. A šta to čitaš, crni Srećko? upitala me zabezegnuto s prizvukom gađenja. A evo, malo nešto, gledam, procijedio sam skrivajući štivo iza leđa. A šta gledaš tu Sodomu i Gomoru, ostavi se toga. — Ma bako, nije to Sodoma, to su zgodne, lipe mlade žene. — Ma to su kurvetine, odvrati mi odrješito čedna baka. Dobro, a kako si se ti onda seksala s didom?—Muči crn ne bio, koje to onda radija, muči da te ko ne čuje. — A kako se onda rodila mama? nastavio sam je provocirati, pomalo uživajući u svom sitnom sadizmu, ti i dida ste se volili, ljubili. — Ma ko se volija, ko se ljubija! Nije me nikad poljubija u usta niti vidija голу. — Pa kako ste se onda... znaš na šta mislim? nastavio sam vragolanski. — Kako? Lipo. Ugasiš svitlo, legneš i ubode te, eto kako. Ko te pita za ljubav. Žena je bila za rađanje i posal. A muški su onda bili vridniji, a ne ka ovi danas. Svi bi tili kruva brez motike. Ja sam mom mužu nakon šta je naporno radija cili dan u rudniku s gustom kuvala večeru. Nek se čovik odmori, naiđe i nisu mu padale pizdarije na pamet, ne boj se. A

pogle ove danas. Imaju ka oni s istoka šta nose krpe na glavi po pet žena, samo šta su oni pošteniji. Svaka zna za svaku, a u nas nijedna ni za jednu. Kako će danas žena muškome s guštom skuvat ručak i opeglat košulju kad žene zarađuju bolje od njih, rade na poslu, doma, rađaju dicu i trče po cile dane. Ma nije ni čudo šta ih je sve više samo, ko bi ih takve trpija, vragu bi ih posla. Samo prde, smrde i hrču, prču, neće da rade, a traže da ih pereš, peglaš i kuvaš im. Pa nisu ni žene više lude. Drugo je to bilo u moja vremena. Moj muž je hranija mene i dicu i zaslužija da mu sve napravim. Muško se treba brinit o ženi, a pogledaj svoga ćaću. Lipo sam ja govorila tvojoj materi. Taj, dušo, ima prečisto odijelo, prenježne ruke i preslatke riči, nikad od njega čovika. Čuvaj se takve finoće, zagorčat će ti život. Ali ona nije slušala. Mislila je ka svaka mladost da je najpametnija. Ne sluša luda mladost mudru starost. Kad ga je dovela kod mene, odma sam ga ja pročitala, ne treba meni puno, nagledala sam se kroz život takvih jebivjetara. — Nemoj tako baba, prekinuo sam je. — Dobro, dobro, znam, kakav je takav je, ćaća ti je. Malo mi je izletilo, al neću ga više spominjat, vrag ga odnija. Kakav ti je, mama? pitala me tvoja mater. — Rekla si da ga više nećeš spominjat, napomenuo sam joj. — Neću, neću, đava ga odnija, samo ovo da ti rečem. A lip, kažem ja njoj. Mislim, lip si ti ovako za vidit, sinko moj, rekla sam i njemu u facu, ali kakav si unutra, to ćemo vidit. I nije dugo tribalo da vidim ono šta sam znala. A i tvoja mater ono šta nije ni pretpostavljala. I sad ima šta je tila. Ža mi ju je, ali šta možeš. Nije me slušala. Tila je okusit život pa sad nek ga kusa.

A djetinjstvo junaka mora biti teško. Cijeli niz neshvaćenih umjetnika skončao je od gladi i studeni u pljesnjivim sobičcima. Shvaćeni i slavni postali su tek nakon smrti, kad su se za njihovu karijeru pobrinuli nesposobnjakovići (rodbina ili halapljivi menadžeri-profiteri) koji su se obogatili plodovima umjetnikova rada, što je i normalno. Tko će ti išta priznati dok si živ, kakve koristi ima od toga? Ja sam doduše imao sasvim pristojan krevet i solidne obroke, ali po nezgodama i nesretnim događajima koji su me pratili od mladih dana mogao bih se poistovjetiti s većinom velikana. Smatrao sam da sam rođen na krivom mjestu u krivo vrijeme s krivim senzibilitetom za svijet oko sebe i u sebi. Nakon niza provedenih sati, zatvoren u samoći svoje duše, nakon niza pokušaja za općim društvenim

prihvaćanjem, nakon bezbroj dobrih, mogao bih reći junačkih dijela napravljenih za bližnjega svoga (pomaganje pisanja domaćih zadaća, usisavanja kuće, pomaganja majci oko pranja posuđa, prevođenja nemoćnih preko pješačkog prijelaza, čak i pokušaj samoubojstva) — to vam je sigurno poznato, bar jednom u životu iskusite privlačnost ponora. Recimo kad gledate s 12 kata nebodera ili nekog broda. Nije to moje osobno mišljenje, stručnjaci tvrde da čovjeka privlači mogućnost slobodnog pada koji će ga osloboditi radosti življenja. Ali pošto nisam neka totalna šteta, duboki depresivac, snage za takav skok u nepoznato nisam imao. Još uvijek sam se nadao sreći s ove svjetlije strane, svjestan da ću morati nešto promijeniti ako želim tračak sunca dohvatiti. Osluškujući bilo svijeta koji me okruživao, naslućivao sam da ću kad-tad morati živjeti u skladu s njegovim otkucajima. Kad sam dotaknuo dno (ne, nisam se bacio s balkona), odlučio sam svoje nesretne karte okrenuti u sretne. Koliko sam u tome uspio - procijenite sami. Ali zadržimo se još na djetinjstvu moje neshvaćene suptilne dušice, kakva je tada bila.

Dovoljno sam bio nesretan da bih pomislio kako ću jednom biti sretan. Ko bi doli, mora jednom stići gori.

Od desete do dvadesete

Okrugle godine

S DESET GODINA, igrajući se partizana i Nijemaca, još nisam bio svjestan svoje nesretne zvijezde, sve pehove ovog svijeta pripisivao sam slučajnosti. Ali nemili događaji i bezizlazne situacije u koje sam prečesto upadao više nisu mogle biti samo slučajnost - ako ni zbog čega, a onda zbog sistema velikih brojki. Opet matematika. Zašto je baš mene uvijek dopalo da budem neprijatelj, pitao sam se nakon niza odigranih uloga jednog te istog negativca. Lika zločestog Nijemca. Zašto mi bar jednom nije dodijeljena uloga superjunaka koji goloruk pobije do zuba naoružane zločeste neprijatelje i kojeg će zbog takvog junaštva na rukama slavodobitno pronijeti kroz ulicu uz kliku euforičnih građana koji ga zasipaju cvijećem. Trebalo je dosta vremena, ponavljanja uvijek istog *kastinga* da bi mom bezazlenom srcu i naivnom mozgu postalo jasno da je sve rađeno s namjerom i urotom protiv moje osobice. Sve je zavjera. Danas nam se otkrivaju mnoge. Pročitajte, kao fol, o terorističkim napadima u Americi. Ništa nije slučajno. I vi ste dio neke svjetske zavjere. Veliki vas brat promatra iz svemira, gleda vam u tanjur, u guzicu...

Naravno da nitko nije htio biti negativac, ali netko je morao i naravno da je ta uloga dopala najneotpornijima za borbu, a to smo bili moj prijatelj po naivi Pepo i ja. Ostali su se izborili za svoj položaj. Tad još nisam shvaćao da se za pozicije trebaš boriti, mislio sam da to ide prema zaslugama — ja budala mlada i naivna. Najbahatiji i najdrčniji, tzv. *laktaši* bili su komandanti, komesari, oni manje borbeni sa slabijim autoritetom partizani, a onima totalno bez autoriteta, tzv. *pizdama* kao što smo bili nas dvojica, preostale su uloge neprijatelja. Dvadeset partizana i dva Nijemca. Prilično neujednačen odnos snaga. Gledajući povijesno, nije čudo što su izgubili rat. Slično je bilo i na Divljem zapadu, odnosno na poljima kupusa oko naše kuće. Doduše, omjer između Indijanaca i kauboja bio je nešto povoljniji. Neki su simpatizirali jedne, neki druge, pa su se s obzirom na afinitete priklonili jednima ili drugima. Međutim, kako su Indijanci, što je i povijest službeno potvrdila, bili gubitnici, naravno da sam se ja goloruk i golopr s lukom i strijelom borio među njihovim redovima.

Kao mrski fašist šutke sam podnosio ubode bodljikave žice koja mi se kao neprijateljskom zarobljeniku urezivala u kožu dok su partizani

mene i Pepa vodili na strijeljanje. Nekako sam podnosio dok su mi raširene zjenice svijetlile ko krijesnice u podrumu zgrade koja je imitirala potpalublje galije u kojoj sam izdržavao gusarsku kaznu, ali mučenje na indijanskom stupu srama jednostavno nisam mogao izdržati. Od užasa sam proizvodio ratničke krikove koji su odjekivali ulicom kao da mi pleme testira muškost vješajući me za komad probodene kože, ma kao da me prže na lomači. To nisu uspjeli bodljikavom žicom, mučenjem u potpalublju, ali jesu guštericom. Ma koji Pavarotti. Tako sam se derao da su me mogli slobodno pozvat u milansku Scalu. Nakon poraza u bici skinuli bi Pepa i mene do gola, prekrivši nam samo krhke pišulince oskudnom tkaninicom ili smokvinim listom, a potom nas zavezali za strašni stup. Slijedio je ritual ukrašavanja tijela ratničkim bojama kojem su pristupali svi članovi našeg plemena. Zanimljivo je da smo se na stupu srama nakon poraza uvijek našli baš nas dvojica, dok su ostali oko vatre uz jodlanje plesali ratničke plesove. Nakon što bi upali u trans, čemu je potpomogla koja pivica, poglavica je iz staklenke izvadio brižno čuvanu guštericu i pustio je da gmiže po mom golom kržljavom, bijelom torzu. Tog trenutka popustile bi sve moje psihičke i fizičke kočnice. Znaci moje muškosti (ako sam je uopće i posjedovao), sav do tad suspregnut strah, sav moj ponos i predrasude nestali su i razderao sam se, kako su mi govorili, ko pičkica. Najgore za moje oči i dušu ipak je bio prizor u kojem su za kraj uzvišena rituala gušterici odsjekli rep, a mene tjerali da to gledam. Za moje oči, dušu i unutarnje organe, to je ipak bilo previše. Zjenice bi se od užasa izokrenule, a želudac prevrnuo. Dakle, to što nisam podnosio da leptirima čupaju krila, muhe guše u staklenkama i guštericama sijeku repove jedan je od razloga mojih budućih životnih neuspjeha. Dovoljno sam bio osjećajan da shvatim da ću morati postati bezosjećajan.

U ovom desetljeću (mislim od desete do dvadesete godine) izdogađalo se još mnogo toga što je utjecalo na formiranje moje pizdaste ličnosti. Stoga ću se još zadržati na tom životnom periodu. Kako se, dakle, nisam u ulici uspio izborit za glas *mačo mena*, povukao sam se u svijet u kojem sam se pomoću raznih tehnika ohrabrivao, kako bih uopće bio sposoban nastaviti ovaj život prepun

borbi i nadmetanja za vlastite pozicije. Možda ne znate kako je to biti pičkica. Izideš iz škole, a nabildani dečki pljujući po cesti šljam od cigara koje su im dogorijevale među požutjelim prstima viču za tobom: *Pičkice! Pičkice!* Maks i Džoni bili su glavni među njima. Bosovi naših koza ili koza nostra. Ovo Maks dolazi od pobješnjelog Maksa, a Džoni nije iz filma *Kum*, već je za kaznu dobio ime po Džoki Travolti jer se otkrilo da je pohađao satove folkloru. Bila je to bruka i sramota. Spasilo ga je to što je taj čin branio domoljubljem.

Uglavnom, jednog dana za vrijeme pismenog ispita na satu kemije doleti na moju klupu papirić iz nepoznatog pravca. Osvrnuvši se oko sebe, pogled mi se zaustavi na Maksovu iskeženom zubalu koje se počelo pomicati nastojeći mi očito dati neki znak. Je 1' se to on obraća meni? Nisam mogao vjerovati vlastitim očima.

Iskoristio je trenutak dok je učiteljica gledala kroz prozor u bespuće, razmišljajući o mužu, lijenom probisvijetu, djeci koju je morala ostaviti na čuvanje, o tome što su i jesu li jela, spavaju li, ima li smisla raditi ovaj posao za tako nisku plaću i kad će već jednom kraj nastave. Na papiriću je kratko pisalo: *Napiši rješenje.*

Moram priznati da sam u najskrovitijem kutu svoje duše, kako bi pjesnici rekli, ne htijući sebi priznati, osjetio čak i neku radost što od moje malenkosti jedna tako velika faca nešto traži. Poslije sam shvatio da je to u životu uglavnom tako. Pametniji rade za gluplje i još su nerijetko sretni kad im mogu udovoljiti. Ne dvojivši ni trenutka brzo sam odbacio svoj test kao nešto potpuno nebitno i bacio se na rješavanje Maksovih zadataka. Radio sam brzo, plašeći se napraviti i najmanju pogrešku. Znao sam da bi me ona mogla stajati glave, a što je najvažnije, reputacije. Mislio sam, ako se dokažem, mogao bi mi se status iz temelja promijeniti. Duboko unesen u zadanu problematiku u trenu me prene pomalo histeričan zvuk: ššš, šššš. Okrenuvši se naglo ugledao sam Maksa koji je već počeo mahati rukom kao vjetrenjačom. *Šta radiš više, pošalji to sranje*, uspio sam mu pročitati s usana. Brzo sam zgužvao papir i u panici ga bacio prema njegovoj klupi, ali sudbina je htjela (a tako se uvijek namjesti kad sam ja u pitanju) da se baš u tom trenutku učiteljica odlijepila od prozorskog okna i svojih dubokih misli i da ju je baš tog trenutka moj papirić strefio ravno u tupastu facu. *Srećkooo!* Viknula je histerično držeći u mesnatoj šaci *corpus delicti*. *Je l' ovo tvoje maslo?* Pokunjio

sam glavu šutke priznajući krivnju. *Je li ovo tvoje maslo, kaži, dreknula je još jednom, da čujem, da čujemo svi, kaži naglas?* - A je, odgovorio sam tupo. — *Kome je namijenjeno?* Iskustvo s partizanima i Indijancima pomoglo mi je u ovim teškim, neizvjesnim trenucima, a tupi Maksov pogled samo je posvjedočio kako neizbježno moram postupiti. Jedini koga sam imao izbora optužiti bio sam ja sam. Maks nije dolazio u obzir. Nevini ionako najčešće stradaju. Krivce štiti sto pravih i krivih. Moćnici su uvijek u pravu. Istinu kupuju lovom ili zastrašivanjem. Ne bih optužio Maksa ni da me na stupu srama peku, nokte mi klještima polako jedan po jedan ćupkaju, pa čak i gušterica da mi po prsima gmiže.

Priznaj pa ćemo ti oprostiti, premlad si da bi lagao, nastavljala je moja mučiteljica s uvjeravanjem nastojeći iz mene izvući priznanje. *Jesu tako učili kod kuće, u školi, u crkvi? Kako ćeš stasati u čovjeka?* Borio sam se sa samim sobom, svojom prirodom, ali odlučio sam istrajati u eksperimentu. Znala je ona tko je pravi krivac, moje lice koje je mijenjalo boje od vatreno crvene do mrtvačko modre odavalo je sve, ali moja usta nisu. Ipak, nakon nekog vremena torture i maltretiranja, zbog nedostatka dokaza morala je popustiti i kazniti me.

Kako uz sav napor nije iz mene izvukla ni slova, krenula je na plan B. Uobičajenom procedurom digla je uzbunu, zabila mi asa, pozvala mamu, alarmirala pedagoga, direktora, ali ništa od mene ni ona ni cijela regimenta ispitivača nije izvukla. Ni zuc...

Sad sam već bio pod punom prismotrom. Juhuuuu... bio sam ponosan na sebe. Nisam tako loš. Nisam ispao pizda. Dovoljno sam bio slab da shvatim kako ne smijem izdati jače.

Životinja nepogrešivim njuhom procijeni koga će zaskočiti. Zato kad prolaziš pored psa kažu: Nemoj se plašiti, on to osjeti, a kad osjeti — napada. Skače na slabiće. Zbog svog urođenog straha od svega i svačega vježbao sam hrabrost prolazeći pored ljubimaca slučajnih prolaznika koji bi nerijetko nanjušivši moj labilni, strašljivi karakter, zarežali ili me povukli za nogavicu dok bi me razdragani vlasnik tješio klasično glupom rečenicom: *Ne bojte se, neće vam ništa.* A to što mi je srce sišlo u pete njemu je ništa. S ljudima je isti slučaj. Oni zauzmu dominantan stav nad slabićima.

Pojedinci su u mojoj školi pušili po zahodima, pisali po ploči i zidovima maštovite, nadahnute grafite, *matematičar je debil na kub, kemičarka je pizda, profesorica Ana jebe Milovana* i slične stihove. Nikada zbog toga nitko nije odgovarao. Odnosno je, ali onaj koji s tim nije imao veze. Pravi krivci uvijek se nekako izvuku. Ne znam kako nekima uspije obit banku, prošvercat pet tona ukradenih dragulja, tristo kila kokaina, korumpirat cijeli politički vrh i nikom ništa. A ako ih i uhvate, uz dobre veze za dva dana su na slobodi. Maloljetnika koji je tatinom mečkom usmrtio dvije djevojke pustili su uz obrazloženje da je iz dobre obitelji, zločinci optuženi za genocid mirno su pušteni na slobodu, a kakve sam ja sreće, siguran sam da samo čokoladu maznem, lisičinama bi mi okovali ruke i strpali me u crnu maricu, a o prometnim prekršajima da ne govorim. Da mi nađu koji promil u krvi, dobio bih doživotnu. Takva mi je karma. Nisam se rodio ko hladnokrvni ubojica i lažov, morat ću raditi na tome. Gledati nekog u oči, lagati, a da mi pogled, stav, interpretacija odaju sigurnost, autoritet i sugestiju. Ne želim da zadnji pas u meni prepozna vlasnika osjetljive dušice i razvijenih emocija, nekog tko zaplače na ljubavni film, nekog sa srcem blizu guzice. Svakako ću morati proći neke programe za brisanje emocija. Želim postati pas koji će režati na slabiće. Ne želim ih ugristi, želim samo zalajati na njih kako bi osjetili moju snagu. S obzirom na sve, na kraju i nisam prošao loše. Olakotna okolnost je bila to što do tada nisam evidentiran u crnim školskim dosjeima. Sustigla me samo mamina batina i ukor pred isključenje tako da sam mogao smatrati kako sam ovaj puta prošao lišo. Sreća mi se malko nasmiješila. Sunce nekad obasja i kukolj. Bio sam ponosan na sebe što nisam podlegao provokacijama i ucjenama, što sam junački izdržao sva ispitivanja i torture. U podsvijesti sam očekivao pohvalu od Maksa. Ona bi zasjenila sve kazne koje sam dobio. I uslijedila je uskoro.

Pa stvarno si nesposobna pička — rekao mi je sljedećeg dana. Ni papirić ne znaš baciti na pravo mjesto. A ja ti još ukazao povjerenje. Ma stvarno si za kurac. Rekao je i okrenuo se na peti. Osjećao sam se pokislo, ko pičkica.

Barba Darwin bio je sto posto u pravu, jači su i dalje zajebavali nas slabije, a mi slabiji bili smo bolji đaci od jakih koji su nas iskorištavali

kad im je trebalo. *Slušaj* — obratio mi se pred kraj školske godine ponovo Maks. *Zbog tvog sranja zaključit će mi asa iz kemije. — Kojeg mog sranja?* upitao sam začuđeno. — *Ne pravi se blesav, jebote. Ne znaš ni rješenja dobacit kako Bog zapovijeda. Sad ćeš napraviti sljedeće, al' ako ovaj puta zasereš — ode ti glava. Kužiš?* Razrogačio sam oči spremno očekujući upute.

S Maksom je svijet bio veseliji. Pravila su dosadna, a njemu su služila da bi ih kršio. Da bih nešto postigao svojim poštenim načinom morao sam se stotruko više od njega mučiti i nitko mi nije jamčio uspjeh. Funkcionirao je po sistemu snađi se druže, ucjenama, prijeljama, zastrašivanjima, podmićivanjima. Dobivao je što je htio, ostvarivao sve željene ciljeve. I bio je car... Stoga mi nije padalo na pamet odbiti zahtjev, ma kakav on bio. Tko smije što odbiti caru. Barba Darwin i dalje mi je bio na umu. Jasno mi je pokazao da sam slabić kojega će zgaziti moćnici ako im se ko svaki nemoćnik ne prikripim i poslušno im poližem dupe. Bio sam ponosan i sretan što takav autoritet kakav je bio Maks ponovno traži uslugu od moje malenkosti. Svijet ne voli slabe, samo jaki preživljavaju. Život je nagrada za pobjednike, ne smijem posustati, ne smijem se u gaće usrati, ne smijem biti pičkica, sijevale su mi kroz glavu kaotične rečenice. *Da, šta triba? - čuo sam svoj ustreptali glasić kako upućuje pitanje Maksu. U ostale baš nemam povjerenja — rekao je, sritni su da mi naprave koju pakost. Maksov stav sve me je više podsjećao na govor gangstera kojem je banda nakon brojnih izdaja okrenula leđa. Nisam baš sličio na Ala Caponea, ali sam bio ponosan što na plećima nosim cijelo Maksovo povjerenje koje ni za živu glavu ne bih izigrao. Hvala ti - odgovorio sam smiješeći se. — Nije vrime za neke velike izjave. Ne tribaš sad sebi pivat himnu - odbrusio mi je zaledivši automatski osmijeh na mom licu. Ti si pičkica, znam da nećeš zajebati. Na tu sam se konstataciju ukočio, dok mi se pred očima počelo magliti. Vidjevši da sam se počeo klatiti i kriviti ko kosi toranj u Pisi, drmnuo me snažno po plećima vrativši me u okomiti položaj. Od siline udarca njegova dlana zabridio mi je cijeli kičmeni stup. Sori, zaletio sam se, jaka šaka, nemoj zaplakati, jebote, nisi pička. Slušaj. Sutra tribam pisati popravni iz kemije. Znaš kakva je ona krava, neće da mi da duju kada joj po broju aseva daju povišicu na plaću. — Mogu ti pokazati — zaustio sam. — Ma ne, slušaj. Ne*

pizdi, sutra mi je zadnja šansa. Ne bi mi je dala da mi mater nije bila na primanju pizdila, kumila i molila. Nagovorija sam je nekako da pizdi kako je bolesna, kako se upravo rastavila, kako joj samo ja pomažem, ubijam se od posla oko braće i sestara i sto sranja. Krava kemičarka je to popila i dala mi tu, kako kaže, zadnju šansu. I sad nas pet kritičnih iz svih razreda pišemo kontrolni. —I?— prekinuo sam ga opet ne vidjevši što bih ja tu mogao učiniti. — Imam prećih poslova od tog kurčevog učenja — izjavio je. — I? — opet sam zaustio. — Šta i? Šta tako blentavo pitaš? Dok budem sidija unutra, došuljat ćeš se do prozora i ubacit smrdljivu dimnu bombicu u razred. Kemičarka će tek onda vidit šta su kemijski spojevi, ona takve smradove ne more nipostrat. Onda sam ja upitao: I šta onda? A on će: Znaš da mi te pun kurac. I? Šta onda? Ne pitaj pizdarije, nego napravi ka šta sam ti reka. Kad to baciš, uvati crtu, zbriši u prvi zaklon, bombica će zasmrdit, profa će nas evakuirat, a test će bit odgođen za sljedeći puta. Kužiš?-A kužim - odgovorio sam zbunjeno. - Okej. I sori ako sam malo prenaglija, ali stvarno pitaš pizdarije — drmnuo me još jednom po rebarcima za sjećanje. I pazi da ne zasereš ovaj puta. Nemoj ispast pizda. — Okej — potvrdio sam. - Onda petak, treći sat.

Dogovorenog dana u dogovoreno vrijeme pristupio sam realizaciji razrađenog plana. U meni su se miješali ponos i predrasude, iako mislim da se tako zvala neka serija. Noge su mi klecale, a srce me vodilo naprijed. Ovo je prilika da se konačno dokažem. Da prestanem biti pičkica. Ta misao bodrila me i tjerala naprijed. Prišuljao sam se prozoru učionice u kojoj je sjedio pobješnjeli Maks glavom okrenutom prema naprijed, a pogledom uperenim prema meni. Drhtavim nogama pridigao sam se tek toliko da mogu vidjeti znak za akciju. Činilo mi se da je prošla vječnost dok sam ga promatrao kako gricka olovku koja je nestajala u njegovim ustima dok konačno nije kimnuo glavušom. Munjevito sam se spustio, pružio ruku, zamahnuo i hop, bombica je bila aktivirana. *Staje ovo, koji je ovo?... —* uzviknula je učiteljica. *Ovo je za popizdit, jebate ugušit ćemo se od smrada —* prokomentirao je flegma Koko. *Ajme, majko, koji smrad, usmrdit ću se ka pantagana —* nadovezao se Marko. *Jebate, talibani napadaju, vatajmo crtu -* dao je komandu Maks. *Sori, učiteljice, ali mozak mi je zabiokira od smrada, ubilo nam*

je sve prohodne ćelije — dodao je trčeći prema vratima. *Idite, idite, iziđite iz razreda* — odlučila je konačno izbezumljena učiteljica. *Ajd, evakuacija. Vidjet ćemo čije je ovo maslo, platit će mi ovo sra... ovaj čin. Šta je previše - previše je, ovo je diverzija i budite sigurni da će netko odgovarati za to.* Izrekavši još par prijetećih, uputila se ljutito prema hodniku hvatajući čist zrak koji sam ja upravo napuštao. Ovaj puta bio sam pametniji. Dao sam petama vjetra, skočio u iskopani rov gdje sam trebao čekati dok nepogoda ne prođe. Ali jaooo! Pegula ostaje pegula, moraju li se sve nevolje ovog svita baš na mene sručiti. Od straha i panike, osvrćući se za sobom, skočio sam u rupetinu iskrenuvši skočni zglob, zbog kojeg sam danima proveo šepajući u gipsu. Mami sam to opisao kao nesretan slučaj, a pred Maksom sam šetao ko osloboditelj netom izišao iz borbe, čekajući orden za hrabrost. Sigurno je bio zadovoljan mojom akcijom. Više mi neće moći kazati da sam pičkica. S obzirom na okolnosti, dobro sam prošao. Iskrenuti zglob, manje-više.

U nezdravom tijelu zdrav duh

Već s prvim plačem dao sam majci na znanje da je na svijet stigla jedna briga više. Ne znam koliko su njezini postupci za vrijeme formiranja mog fetusa, kao i postupci tijekom djetinjstva utjecali na moje psihofizičko stanje, ali sa mnom se ipak dogodilo neko sranje. Kako za vrijeme krize srednjih godina nisam mogao sam naći razloge ni rješenja za svoje ponašanje i postupke, konačno sam kapitulirao i zatražio stručnu pomoć usprkos otporu koji sam prema njoj osjećao. Mrzio sam da me netko preispituje i čačka po mojoj nutrini koja je i meni samom bila nejasna. Nerijetko su me takve seanse asocirale na ispovijedi i trač partije u kojima tračer želi doznati što više o mom životu. *Je li vas netko zlostavljao u djetinjstvu?* pitali su me ozbiljna, naučena pitanja još ozbiljnija lica stručnih osoba. I premda mi se činilo da nam tijekom sazrijevanja iz vlastitog kuta gledanja svi sudionici odgajanja djeluju kao zlostavljači (od učiteljice do oca i majke), takvu mogućnost ipak sam zaniijekao. Mislim, nitko me nije cipelama gazio, ali tu i tamo neka knjiga ili krpa koju bi nakon posjeta roditelja školi dohvatila moja mama znala bi poljubiti moju začuđenu facu (gađanje ključevima spadalo je u izvanredne situacije, kad je mama bila već na rubu nekontroliranog ludila *Jeste li željeno dijete?* uslijedilo je sljedeće pametno pitanje psihologa. — *Kako to mislite?* — upitao sam. *Seks su valjda željeli otac i majka, a jesam li ja željen — otkud bih znao? Mislim, nemam pojma je 1' se tati zaletilo. — Pa je l' vas majka htjela pobaciti? — Nemam pojma, moram priznati da mi ta mogućnost nije padala na pamet. — Da, da, sigurno —* potvrdio je psiholog. *Tu bol nesvjesno čuvate duboko u sebi. To vam je stvorilo životnu nesigurnost. Plašite se da vas ne odbace i bla, bla, bla...* - nastavio je doktor dok sam ga ja zabezeknuto gledao. *Je li majka plakala dok vas je dojila? Je li je otac zlostavljao?* - uslijedila su sve šokantnija pitanja jedno za drugim. Koliko su mi pričali majka me uredno dojila, baka hranila svježim neprskanim sezonskim voćem i povrćem, rumenim jajima koka trkačica koje nisu imale ptičju gripu i od kojih sam počeo sve više nalikovati pijetlu. Tankih ručica i nožica, još tananijeg vrata s irokez frizurom koja je tada bila u modi. Jedući zdravu hranu kojom sam trebao steći otpornost, bivao sam sve neotporniji na bube, viruse, bakterije i ostale nevidljive beštije ovog svijeta, a poslije se ta

moja neotpornost s bakterija prebacila na ljude. *Srećko, dušo, shvati da si osjetljiv, da ne možeš raditi što drugi rade*, napominjala mi je majka. I stvarno, neke veće napore nisam mogao izdržati, dobio bih sto alergija i ostajao bez daha. A na ekstremne sportove kao što je trčanje, nogomet i skokovi u more bez začepljenog nosa nisam smio ni pomišljati. O kik boksingu, điu đicuu ili ultimet fajtu da i ne govorimo. To bi bilo ravno potezu kamikaze. Mislim da me je netko od tih snagatora taknuo, odletio bih u orbitu. A tu je, naravno, i nogomet. Što sam se više pokušavao (radi opće društvene prihvaćenosti) ufuravati u nogometnu histeriju, sve sam je manje shvaćao. Štoviše, postajala mi je sve besmislenija pa čak odbojna, mogao bi slobodno reći odvratna. Ipak, dovoljno sam bio pametan da shvatim kako ću morati potisnuti negativne osjećaje i kako bez osnovnog predznanja o tom sportu nikada neću postati pravi frajer. Najvažniji kulturni događaj, najvažnija sporedna stvar u životu, najstrastvenija ljubav za njih je nogomet. Stoga sam shvatio ozbiljnost savladavanja gradiva te nakon silnih nagovaranja ipak dopustio Pepu da me odvuče na stadion kupivši kartu na strani najžešćih navijača kako moj dolazak, kad sam se već toliko žrtvovao, ne bi prošao nezapaženo, tj. kako bi me Maks i ekipa primijetili i uzeli mi to u obzir. Nažalost, ni nakon takvog doživljaja ništa se u mojim osjećajima promijenilo nije, a što se tiče glave, jedva sam je živu izvukao. Bubnjiće su mi od urlanja probili, u žaru navijanja laktom obili čeljust, a kad mi je horda navijača prešla preko noge, palac mi je toliko pomodrio i počeo tući da sam mislio da mi se srce spustilo u njega. Ne, ne i ne. To ne mogu, prevelika je žrtva, zaključio sam i odlučio se ubuduće o manje važnim utakmicama informirati preko medija, tj. pogledati u Sportskom pregledu najvažnije golove kako me ne bi uhvatili u neznanju. Što se tiče onih važnijih tekmi, zaključio sam kako se jednom godišnje i mogu žrtvovati, tj. pogledati ih na TV-u. Na taj splet nesretnih okolnosti utjecalo je više faktora. Fizičke smetnje pomiješane sa psihosomatskim doživljajem stvarnosti. Jedino mjesto gdje je moja snaga dolazila do izražaja bio je ring u kome smo se borili ja, moja mama i baka dok su me kupale. To je bila borba iz koje sam redovito izlazio kao pobjednik. Dvjema ne baš krhkim ženama trebala je izvanserijska snaga da me pokore. Vodu koju su ugrijale na tad još

ekološki zdravom izvoru energije - štednjaku na drva — ulile bi u metalnu kadicu koju su smjestile nasred kuhinje. Za pothvat kupanja moje malenkosti morale su aktivirati sve mišiće i salo kako bi me gurnule u kadu, dok sam se ja vješto migoljio između njihovih isprepletenih ruku koje su me hvatale ko hobotnica. Nakon kupanja kuhinja je bila preplavljena vodom i šamponom, one mokre do kože, a ja crven ko sumo borac. One znojne od hrvanja, ja uplakan od očaja. To je jedna od rijetkih situacija iz koje sam izišao kao pobjednik.

Moj antitalent dolazio je do izražaja u svim ostalim sportskim aktivnostima i uvelike utjecao na moju pizdastu reputaciju. Ali treba pogledati istini i činjenicama u oči. Kad se jedna *tin* zvijezda u povijesti domaće i svjetske kinematografije zaljubila u kržljavka. Nikad. Uz razvijene mlade sportaše idu zgodne cure koje mašu suknjicama, ručicama, guzama i sisicama, dok se oni pred njima bacaju po kišnom i blatnom terenu nastojeći ostaviti umjetnički dojam. I kako sam se onda ja s obzirom na činjenično stanje mogao istaknuti? Izgubljeni kržljavko među snagatorima koji su me okruživali vrebajući svoj plijen. Pogledajmo istini u oči. Dok sam trčao zabacivao sam dvije lijeve noge od kojih je svaka vodila svoju politiku. Bilo koja igra u kojoj se lopta morala rukama hvatati nije dolazila u obzir jer je se ja plašim ko užarene kugle, ko živoga vruga. Par puta mi je svojom silinom probila krhka pluća otpuhnuvši me ko list s grane. *Hvataj Srećko, jebote*, vikali su moji suigrači dok smo u ulici igrali *graničara*, ali kad bih naslutio da bi se ta kugla mogla zabiti u mene, samo sam se van svih pravila lagano izmaknuo, tako da je jednom umjesto moj svom silinom raskrvarila nos dečku iz ekipe koji se našao iza mene. *Pa stvarno si nesposobna pičkica*, urlali su, *nisi u stanju ni jebenu loptu uhvatit*. Nakon niza neuspjeha konačno su shvatili da pomoći nema pa su odustali. Od tada sam bio rezerva koja nikad nije zaigrala i koja je bila korisna samo za pisanje bodova i vikanje aut u teniskim mečevima. Nogomet također nije dolazio u obzir. Da su se pravila sastojala od elegantnog dobacivanja lopte, možda bih i razmislio, ali naguravanje igrača nogama i rukama, trka za jebenim *balunom* s jedne strane terena na drugu, psovke, udarce kopačkama, bacanje znojnih tjelesa jedno preko drugih jednostavno

sam prezirao. U slabašnom tijelu slabašan duh. U najkraćim crtama, to sam bio ja.

Višak hormona nagomilanih u gornjoj i donjoj glavi dečki su praznili na sve moguće načine. Najučinkovitiji i najpopularniji način bio je onaj zvan sam svoj majstor. Poredali bismo se jedni do drugih mjerivši dužinu spuštenih, a potom nabreklih pišulinaca. I u toj sam igri redovito ispadao impotentna pičkica, mada stvarno nisam bio, ali znate kako je to, baš kad treba — zakaže. Nije mi se mogo dignut dok me gledaju, nikako. Tu sam već nesvjesno pokazivao nesklonost grupnom seksu dok me cijeli čin asocirao na našu ljudsku prapovijest i pripadnost majmunskim plemenima koji mjere svoju moć prije lova na ženke. Doduše, oni su je odmjeravali mišićima, a mi, eto, u ovom slučaju pišulincima, mada je bilo slučajeva kad bi se zbog borbe za naklonost neke dame muškarci i te kako uhvatili u klinč ko gladijatori.

U lovu na ženke sam sudjelovao, ali samo kao dio grupe. To se radilo u školi, na ulici, u diskoteci, na plaži. Uvijek je trebalo biti spreman. No vremena su se promijenila. Današnji muškarci se više trude oko osvajanja piva nego žena. Taj biznis više nije u modi, nisu nužna ni mišićava muška tijela. Ako je novčanik pun, one padaju i na najkržljivija. Zeznuto je kad nemaš mišića ni lovu, što je bio slučaj sa mnom. To je totalna šteta, karambol. No vratimo se u zaboravljena zlatna vremena zavođenja koja danas djeluju pomalo *pase* i smiješno.

Svako jutro za ljetnih vrućina s ručnikom preko leđa odlazili smo na *našu plažu*. Tako smo je zvali. Sunčanje i praćakanje u plicaku nije dolazilo u obzir, osim ako nije bio u pitanju čuveni picigin. To je sigurno jedinstven sport u svijetu u kojem se muškarci golim tjelesima bacaju na balun i to sve na dubini od deset centimetara, ali ako uzmemo u obzir da se jedan kralj utopio u isto toliko vode, nije to tako ni bezazleno. No vratimo se na osnovnu sportsku aktivnost zavođenja. Kao pravim mužjacima, osnovni zadatak bilo je pokazivanje tjelesa i sposobnosti kojima ćemo privući najzgodnije ženke. To smo radili preko dvije osnovne djelatnosti, skokova i karata.

Čim bi stigli na plažu, pobacali bi ručnike, skinuli se u kupaće i bacili pogled na djevojke koje su se već kočoperile u svojim oskudnim bikinijima i izvijale ko zmije na užarenom suncu. Igrali smo karte gledajući djevojke ispod oka koristeći zlatno pravilo ignoriranja. Znao ono: što manje na nekog obraćaš pažnju, on više grize. Najvažnije je ipak bilo doziranje. Način i duljina bili su od presudne važnosti. To se odnosilo na oba spola. U svemu je trebalo biti privlačnosti i šarma, prirodnog zova za parenje. Ako bi zainteresirana žena nanjušila da bi muškarac već umoran od strategije zavođenja mogao odustati, naglo bi preuzela inicijativu. Malko bi se pridigla, zavodljivo nasmiješila i potom nastojala podići njegov libido npr. utrljavajući nježno miomirisna ulja po preplanulim tjelesima svojih družica. Tu bi mužjacima već adrenalin prešao granicu normale, volumen stvarčice u kupaćim gaćama naglo se udvostručio. Kad bi osjetile da su se stvari počele kretati, uskoro bi prešle na strategiju broj dva: kako bi zaokupile svu našu pažnju, ustajale bi usporenim pokretima ko mace jedna za drugom promarširavši ispred naših napaljenih uspuhanih lica iz kojih samo što nisu poispadali isplaženi jezici. Jedna je, ko tobože, išla po sladoled, druga pod tuš, dok se treća odlučila za konačnu akciju prišavši našem krdu tražeći šibice ili cigaretu. Nama je to bio jasan znak da je vrijeme za akciju.

U blizini naše obale prije mnogo milijuna godina more je ispljunulo dva grebena. Zbog oblika jedan je dobio naziv *krumpir*, a drugi *palačinka*.

Ustali bismo nonšalantno, istegli udove, malko protresli nabreklog malog u gaćama i pobacali se u more plivajući jakim zaveslajima prema krumpiru i palačinki. E tu ponovno dolazimo do mog problema. Dok se more za momcima koji su zamahivali kršnim rukama sa svih strana pjenilo, ja sam se ko ružno pače za njima batrgao. Zamahivao sam rukama u velikom luku glave iznad vode, što je bilo van svakog plivačkog pravila. I što sam se više trudio, moj jad je sve više isplivavao na površinu. Svakim novim zaveslajem kržljivih mi ručica bivao sam smješniji.

U tim očajničkim trenucima pala mi je na pamet priča o ružnom pačetu, pao mi je na pamet i barba Darwin. Samo najjači

preživljavaju. Veća riba jede manju. U prirodi se vrši prirodna selekcija. Slabiji nestaju. Baš je bio surov tip. Nije nas morao upoznati s tom istinom već na pragu života kad nam je životni entuzijazam bio na najvišoj točki. Prihvatljiviji mi je bio Božji nauk. On ljubi slabe. Kaže: Blago jadnima i siromašnima, njihovo je kraljevstvo nebesko. Totalni siromašak baš nisam bio, ali jadničak bogme jesam. Razmišljajući tako čak mi je bilo žao svih onih snagatora koji su se već popeli na *krumpir*. Iskusili su sve blagodati ovog svijeta, sigurno će se na drugom svijetu peckati na ražnju, dok ću ja slavodobitno šetati među njima. Ko bi doli sad je gori. I dok sam tako lamatajući rukama i praćakajući nogama razmišljao o duhovnom i svjetovnom nauku, začuo sam glas natjecatelja, kojemu su u ruci pobjedonosno vijorile gaćice, a na vjetru gol pimpek. *Pičkiceee* — povikao je iz sveg glasa onu nepodnošljivu, strašnu riječ. *Hajde, plivaš ko patka preko Save, jebote, ha-ha-ha*. Nasmiješio sam se dok mi se duša raspadala na najsitnije komadiće. Grlo mi se stezalo, a srce lupalo ko pred ispit iz kemije. Nastavio sam uz brze zaveslaje i smijeh prijatelja koji su me uskoro ko bovu povukli iz vode. *Bravooo, bravooo, skini gaće, pa osvojio si vrh* — tapšali su me po kržljivim plećima dok sam ja drhturio ko prut na povjetarcu. To sam vam zaboravio reći. Čim bismo se popeli na stijenu-krumpir, umjesto zastave morali smo skinuti mokre gaćice i pobjedonosno zavijoriti njima kao znak da je vrh osvojen. U isto vrijeme to je bio signal navijačicama na obali da počnu iskazivati divljenje pobjedniku. Složno bi zavrištale iz sveg glasa mašući ručicama i siscama.

On je bio pobjednik iliti jebač dana. Nakon turnira dečke je čekala zaslužena nagrada — sjedinjenje s djevojkama koje su na obali dočekivale svoje junake. Kao u nekim pričama iz Ilijade i Odiseje. Dok su svi skakali, bacali se na glavu, bok, kuk, spremajući se zaplivati svojim heroinama u susret, ja sam stajao kao ukipljen. Jednostavno sam se plašio svega, a pogotovo skoka u plavetnilo koje se prelijevalo u crnilo i djelovalo sablasnije od tirkizne boje uz obalu. *Ajde, Srećko, jebote, skoči il' ćemo te gurnit. Ajde, nemoj bit pičkica* — vikali su dečki iz ekipe. Našavši se u toj bezizlaznoj situaciji, nisam imao izbora, začepio sam nos, stisnuo oči i pljus — skočio bombu. Ruka kojom sam kao štipaljkom stiskao nos

odjednom je popustila, voda mi je počela ulaziti kroz sve šupljine na glavi, a pred očima mi je počelo iskriti. Panično sam hvatao zrak želeći pošto-poto ugledati mrlju sunca iznad glave. Sunce nisam ugledao, ali odjednom mi se ukazalo tisuću mrlja duginih boja koje su se gubile u vodi. Oko mene voda, voda i mjehurići duginih boja. Kaos. Zašto nas nisu učili kako se orijentirati u moru. Gdje je sjever? Gdje je mahovina? Alge su na dnu, ali gdje je dno, gdje su alge? Odjednom je panika prestala, svjetlost me obasjala, postao sam brz ko riba, otkrio sam predivan svijet morskih dubina. Osjećao sam se ko da sam osam tisuća milja ispod mora. Jasno sam vidio svoj lik kako jezdi morskim prostranstvima. Izgledao sam nevjerovatno. Crveno-plavi ogrtač, nabildani mišići, brz ko strijela. Ronim tako vješto kao što ni Maks ni Džoni ni Strijela nikad nisu, pravi Supermen. Skočio sam u more za najzgodnijom djevojkom koja se poskliznula i pala. Ta mi je slika brzinom munje prostrujala pred očima, potom sam vidio neki tunel, pa svjetlo koje me zaslijepilo i više se ničeg nisam sjećao. Samo buđenja na obali. Nakon što sam na jedvite jade proškiljio iz ptičje perspektive razaznao sam poznata lica koja su se nadvila nada mnom čiji su vlasnici bili članovi ekipe: Maks, Džoni, Pepo, Strijela, Koko, Roko, Pašteta, Raketa i Blitva. Nikad ih nisam vidio tako smrknute. Pitao sam se kako su stigli u moj film? *Ja sam Supermen, Supermen...* — mumljao sam - *maknite se, poletjet ću, spasit ću je.* Nitko mi se nije smijao, nitko me nije proglasio pičkom. Zabrinuto su buljili u moje modro lice koje, kako su mi kasnije rekli, nije nimalo sličilo Supermenovu. *Dobro je, dobro. Pljuni još jednom* — vikali su jakim, kreštavim, prodornim glasovima koji su mi se činili daleki i iritantni. Kako su mi njihovi obrisi postajali jasniji, tijelom mi je prostrujilo neko čudno razočaranje, a i zadovoljstvo. Pogledao sam svoje ruke, noge... Gdje mi je crveni plašt? Gdje su mišići? *Srećko!* - prenuo me Brokvin glas. — *Nisam Srećko! S na mojim prsima ne znaci Srećko, nego Supermen* — tvrdio sam i dalje. Spoznaja da sam ipak Srećko, a da ljudi oko mene nisu likovi iz filma, već s ulice duboko me razočarala, ali i stvorila osjećaj nekog skrivenog zadovoljstva. Ipak se brinu. Stalo im je do mene. Zašto moraš biti totalno u komi ili na samrti da bi osjetio ljudsku samilost? Ljudi vole gubitnike i slabiće, njima su spremniji pomoći. Pred njima se osjećaju jaki, a i ponosni na svoje milosrđe za

koje se nadaju da će ostati zabilježeno u Božjem notesu i da će ga prilikom odlaska na onaj svijet uzeti u obzir. A ženska tjelesa koja su se nadvila nad mojom iscrpljenom figurom iz ptičje perspektive izgledala su božanstveno. Preplanule noge, zategnuti, ispupčeni guzovi, čarobni trokutić iz kojeg proviruju dlačice, a sve to natkriveno bujnim dojčkama. Od te miline ponovno sam pao u komu.

Ekskurzija

NE MOŽEŠ TI, SREĆKO, što drugi mogu, ponavljala mi je majka posljednje upute pred odlazak na ekskurziju slažući u kofer moje svježe oprane, sad za promjenu mirisne čarape i gaće. Šporku robu stavljaš u posebni džepić, nemoj usmrđiti čistu robu, nemoj se kupat u bazenu, svi pišaju u njega, pun je bakterija i fekalija, nemoj mokre kose na propuh. Ovo ti je hrana za put, u plavoj vrećici su sendviči, u žutoj sokovi, u bijeloj salvete i čačkalice, u narančastoj jabuke i banane, a u crvenu bacaj škovace. Ne divljaj, nemoj se opijati, budi pristojan, nemoj kasno biti po ulici, nemoj provocirati, pazi da ti nešto ne podmetnu u piće i bla, bla, bla... — slušao sam unakrsno upute mojih dušebrižnica koje su još dugo nakon što je autobus poodmakao čeznutljivo mahale brišući suzice koje su im se potkrale.

Ponašanje u ekipi nalikovalo mi je na ono zatvorsko. Gledao sam to puno puta u filmovima. I tu je vladao princip barbe Darwina. Morao si pokazati svoju snagu, napraviti neko veliko sranje, npr. ubojstvo, da te prihvate u svoje krugove. Pošto nisam bio u zatvoru, a nisam imao ni namjeru nekoga ubiti, nastojao sam se bar prilagoditi. Tako sam se već prvu večer opio ko majka. Kupivši nemalu količinu alkohola i prošvercavši nešto opijata, ekipa se sastala u jednoj od muških soba. Zamotuljak trave išao je u krug od jednog do drugog. Sjetio sam se majke i bake i njihovih uputa, a onda mi je pala na pamet izreka jednog njemačkog pisca. Ono što vam je majka govorila nikog ne obvezuje. Bio je u pravu. Da sam slijedio njezine upute više me ne bi zvali pičkica, nego pizda. E, da ne bih ispio baš to, stisnuo sam muda i ne oklijevajući potegao dim bez obzira na posljedice. Potom još jedan, a kad su kočnice popustile i kad sam se počeo neobuzdano smijati i nekako čudno lelujati, idealno mjesto za odmor i izolaciju učinila mi se kupaonica, odnosno kada u koju ne znam ni sam kako sam upao. Zavaljen ko šeik nastavio sam s ispijanjem alkohola. Kako to mjesto nikako nije bilo pogodno za soliranje, uskoro sam dobio društvo — dvojicu pajdaša gonjenih prirodnim nagonima. Jednom se pišalo, drugom povraćalo. Dok je nad školjkom visio Brokvin pišo, Pašteta je krenuo u potragu prostora u koji bi mogao sasuti sadržaj svojega želuca. Kada mu se činila najprimjerenija za taj pothvat. U trenutku sam osjetio kako me obliva nešto toplo, smrdljivo i ljepljivo. *Ha-ha-ha* — cerio se kretenski dok

su ostaci hrane iskipani iz njegovih crijeva curili niz moju glavušu, obraze i bradu. Fuj, grozno, očajno. *Ha-ha-ha, jebote, jesi to ti, pičkice? Pa totalno si moka i izrigan.* Smrad koji se sručio na mene u mahu me osvijestio, iskočio sam ko oparen iz zamućene, smrdljive vode dok se rigotina slijevala niz moje kržljivo tijelo. Istrčoh sam iz sobe uz krikove ko da me goni sto neprijateljskih vojnika, ko nekad kad sam ko Indijanac bježao od kauboja, ko da mi guštericu žele na prsa staviti. Brzim, nervoznim pokretima strgnuo sam ostatke odjeće sa sebe i uputio se gol golcat i ispovraćan prema recepciji. Zaustavio me je prodoran pogled grimiznih očiju. *Šinjorina* - prišao sam recepcionarki - *vi ste nešto najljepše...* Nisam uspio završiti rečenicu, a ona je uspaničeno vrišteći podigla na noge cijeli hotel. Tražeći izlaz gotovo sam prošao kroz staklena vrata našavši se odjednom u čistoj, bistroj, plavoj vodi. Valjda me netko od ekipe koja se zbog vriske sručila u predvorje hotela gurnuo u bazen. *Operi se, jebate, izgledaš ko govno. Srećko, Srećko, nesrećko, što radiš u bazenu usred noći?* — vrištala je uznemirena učiteljica. *Znaš što ti je majka rekla - nema bazena. Jesi normalan? Izlazi brzo van.* — *Ma slučajno je upa, poskliznija se* - opravdavao me na moje iznenađenje Maks. *Izlazi smjesta van* — nastavila je učiteljica s dernjavom. *Ma ne slušaj je, koji ćeš kurac sad vanka kad si već uša* - šaptao mi je Maks. *Uživaj, ko nju jebe, kupaj se. Ja ću sve sredit.* Osjećao sam se ko lik iz Fausta. U jedno uho ulazio je glas anđela, a u drugog vraga. Iziđi, ostani, iziđi, uživaj. Ne znam kako, ali na kraju je vražji Maks složio neku priču koju je popila učiteljica i uznemireno osoblje. Mora mu se priznati, znao je zaskočiti svaku situaciju. A ja budala iskrena i poslušna. Na svako upozorenje ko plaha srna bih ustreptao. Lažima su se stvari puno brže sređivale. I to saznanje sam negdje spremio u skrovitu vijugu malog mozga. Nisam umro od smrada, ali sam gotovo od upale pluća. Poslije sam na kućnoj njezi preležao dva tjedna.

Posljedice ekskurzije

NAKON ŠTO JE RAZREDNICA uredno obavijestila moju mamu o svemu što se dogodilo, ona je odlučila poduzeti rigorozne mjere i neko vrijeme me poslati ocu na skrb. *Srećko, ne znam što ću s tobom, nisam te tako odgajala, ja više nemam snage ni načina s tobom. Žao mi je, ali očito je došlo vrijeme kada ti treba muška ruka. Ići ćeš mjesec dana kod oca* — zborila je kroz plač uzdrhtalim glasom. Srce joj se stislo, a mozak joj govorio da postupa ispravno, da je vrijeme da se suočim s realnostima života i težinom osamostaljivanja. Inače sam s ocem provodio nekoliko dana godišnje. U početku su njegovi posjeti bili redovni, a s vremenom postajali sve rjeđi i rjeđi. U početku su mi njegovi izostanci teško padali, ali s vremenom sam se pomirio sa situacijom. Što mi je drugo preostalo? Tako je kako je. Kad bi došao njegov red subotom, majka bi me uredila, ja bih sjeo i čekao ga, čekao, on ne bi došao tu subotu, ni sljedeću, ni onu iza te, a onda bi se, kad bismo već odustali, pojavio iznenada. Veseo, razdragan i neopterećen ko da se ništa nije dogodilo. *Dobro što si meni napravio pakao od života, ali zašto to radiš njemu, pa on je tvoj sin, bolje bi nam bilo da te nema, ionako nikad na tebe nismo mogli računati. Kakva korist od tebe... Nemoj ga više zvati, nemoj mu ništa obećavati, nemoj...* Majka je mogla puno toga podnijeti, ali ne i moj tužni pogled. Još bi je više razbjesnilo kad bi ga ugledala na kućnom pragu, nonšalantnog, ko da se ništa nije dogodilo. Taj potpuni izostanak odgovornosti dovodio ju je do ludila... Dok je ona izgarala, on je bio mrtav hladan. Ispalila bi na njega rafalnu paljbu, svu vatru koja je u njoj buktila. Emocije je teškom mukom nastojala preda mnom skriti. Opravdavala je oca u mojim očima na sto načina. *Pa znaš, ima puno posla, pa oputovao je, pa nije on loš, samo je malo nezreo, voli on tebe*, ali čim bi ga ugledala kočnice bi popustile i sličan tekst sasula bi mu u facu po ne znam koji put. On bi pak cijelu tiradu mirno saslušao po ustaljenom rasporedu, nasmiješio se tješeći je, što ju je još više izluđivalo. Imam osjećaj da bi joj bilo puno lakše da je pred sobom imala nekog ravnopravnog sparing-partnera s kim se mogla pošteno dohvatiti u koštac. Žene to vole. Poslije sam se u to uvjerio. Nakon bujice emocija koje bi se izlile iz moje majke, otac bi me, zviždeći neku poznatu staru pjesmu, uzeo za ruku i odvuкао sa sobom. Tra-la-la-

la-la bacio bi se u valcer. U stvari, nešto sam od njega i naučio. Da bi zaštitio sebe, moraš ignorirati sve oko sebe.

* * *

U razdoblju u kojem je živio sam stan mu je djelovalo zapušteno, pretrpan opušcima cigareta, praznim pivskim bocama i prljavom razbacanom odjećom. Više je nalikovao brlogu u kome se tata očito ponašao kao svinja. Vjerojatno mu je zbog toga bilo lakše odvesti me u zoološki vrt koji je djelovao urednije. Moju naklonost kupovao je sladoledom i šećernom vunom koju bih redovito zalijepio za čiste hlače i svježije opeglanu košulju koju je mama brižno pripremala specijalno za subotnji izlazak. Otac se oko toga nije puno zabrinjavao, što prljaviji, to bolji, osjećao se opuštenije. Već po ustaljenom rasporedu nakon zoo vrta na redu je bila kinopredstava prije koje bi mi kupio kokice i sok s kojim sam u mraku dokrajčio svoj luk, dok je on već nakon špice nezainteresirano zahrkao. Kad bi me uvečer vratio majci izgledao sam netom stigao iz bojne opsade, prljav, slijepljen i slinav. Pošto riječi više nisu pomagale, šutke bi me zgrabila za ruku, odvukla u kuću i zalupila starom vrata u nasmiješenu facu. *Samo se nadam da nećeš takav biti prema svojoj djeci. Svi su muškarci svinje, nemoj i ti postati takav* — procijedila je. *Nevjerojatni su. Posiju djecu u žaru strasti, strast splasne, odgovornost dođe, a oni odu. Napuste stari teren tražeći novu strast i utočište koje će ponovno pod istim okolnostima napustiti.* Moram priznati da tad baš nisam shvaćao tu njezinu gorčinu muškim rodnom, ali sam se možda upravo zbog takvog iskustva prema ženama nastojao ophoditi drugačije od svog oca. Ali ni taj recept nije pomogao. Na kraju sam pjevao onu poznatu: *Oprosti mi pape, sve te grube riči i moj život sada na tvoj život slični.*

Čim bi tata našao novu ženskicu, ponosno bi me odveo kući koja bi odjednom zasjala novim sjajem. Ne znam pomoću kojih trikova ih je natjerao na radne akcije, ali rezultat je bio iznenađujuće dobar. Ponekad bi čak zamirisale i palačinke koje su mi sa smiješkom servirale mlade tete. Sigurno su prije mog dolaska dobile upute za lijepo ponašanje prema njegovu sinu. Nije on bio loš, ali jednostavno je bio takav. Čak je i majka nakon godina provedenih u ljutnji na njega na koncu počela govoriti, a što se može, takav je i gotovo. I on

je u trenucima iskrenosti ponekad rekao: *A takav sam, što se tu može, volio bih da nisam, ali jednostavno jesam.* I tako je riješio svoj problem koji zapravo uopće više nije bio problem. Svi su shvatili, uključujući njega samog, da je takav i nitko od njega nije tražio više od onoga što je on želio pružiti, a da je mogao više, to nitko nije pomišljao, najmanje on sam.

Zanimljivo je to. Ljudi koji se svim silama trude nešto postići umjesto pohvala i divljenja koja bar potajno očekuju, uglavnom navuku na sebe zavist, neprijateljstvo, nerealna očekivanja bližnjih i daljnjih, negodovanje prijatelja, svađe i konačno otuđenje. Oni koji se previše ne trude, žive od danas do sutra, zadovoljavaju isključivo vlastite nagone i nerijetko bolje prođu. Njihov moto je *u se, na se i poda se*, ne uzbuđuj se previše, ne umaraj, štedi živce, uživaj, već će se netko naći tko će raditi za tebe. Okruženi su ljudima koji u njima ne vide konkurenciju, vole ih, tapšu po ramenima, smiješe im se, časte, družu s njima. Oni su ko neka vrsta njihovih maskota, dvorskih luda. Čak i rodbina na kraju smatra da im svakako treba pomoći. Jednom mi se u trenutku slabosti požalio Pepo. *Jebate, slušam starce, radim ko konj, reagiram na svaki njihov mig, pomažem bližnjima, nisam otreso ni jednu godinu, a oni su totalno usmjereni na mog brata, linčinu. Ne radi, oni mu daju lov, kod njih živi, spava do podne i sve okej. Nemam ništa protiv, ali ne kužim. Kaže mi stari: jebi ga, Pepo, ti sve možeš sam, znam ja tvoje mogućnosti, on je drugačiji, treba mu pomoć. Bolje da sve postižeš sam u životu, znat ćeš više cijenit. Mislim se, jebite se*, nastavio je Pepo, *danas kad svi nešto žicaju, otimaju, kradu, on mi govori o zaslugama. Ko danas dobiva po zaslugama? Moj je stari pak imao svoju teoriju ljudske prolaznosti: Ionako ću crknut ka i svi ostali pa koji ću se kurac nervirat i trsit. Za poist i popit imam. Ni kralj ne može leć u dva kreveta. Šta će mi pet kuća, jedva stignem i u onu jednu.* Nad tom njegovom tezom često bih se zamislio. Što raditi, u kojem smjeru krenut u životu, jer gledajući oko sebe, nisu najpametniji ljudi i najsretniji, nisu najobrazovaniji i najimućniji, upravo suprotno. Pitao sam se treba li se u životu potruditi kako bi nešto postigao ili je dovoljno reći takav sam pa da se drugi pobrinu za tebe ili se bar prilagode. Nisam bio takav tip da mogu samo reći takav sam i što se

tu može. Još je u meni bilo žara za davanjem, dokazivanjem, napredovanjem. Dug sam put prešao dok na kraju nisam rekao: Jebite se, takav sam.

No vratimo se na trenutak kad sam dovoljno stasao i kad je majka odlučila da mi je konačno nužno potrebna čvrsta muška ruka. Što se tiče ruke koja je pripadala mom ocu, bila je sve samo ne čvrsta. Nakon majčine odluke da me ipak preda njemu, stari se suglasio i za divno čudo po prvi puta stigao u dogovoreno vrijeme. Valjda ga je pukla dugoročna odgovornost. Pošao sam šutke za njim, mada bih se najradije zaletio u majčine skute očekujući da me još neko vrijeme štite. Nisam htio odrasti. Najradije bih se ko klinac raskrivio od plača, bacio po podu dok ne dobijem svoju igračku, ali kako je za takav pothvat ipak bilo prekasno, tmurnog lica i zamućenih očiju sjeo sam šutke u auto pored oca koji mi je bez okolišanja, ne oklijevajući, izigravajući velikog tatu koji je konačno dobio šansu, počeo dijeliti životne lekcije. Odjednom se uživio u ulogu brižnog oca, a zapravo se jedva znao nositi sa svojim, a kamoli s mojim problemima. Sa svakom njegovom novom dušobrižničkom rečenicom u meni je rastao otpor. Teškom mukom, koristeći sve tehnike kojima su me tijekom odrastanja podučavali odrasli, svladavao sam se da ne eksplodiram ko ekspres lonac i da mu ne saspem u lice sve što mislim o njemu, njegovu ponašanju, a posebno o odgoju djece. Dubokim uzdisajima gasio sam vatru koja je buktila u meni i teškom mukom ostajao miran buljeći ko tobože nezainteresirano kroz prozor. Koliko je sudjelovao u mom odgoju govori činjenica da je tek sada, nakon niza godina primijetio da nosim naočale. *Srećko, majke ti, jes' ti to ćorav?* — obratio mi se u čudu. - *Kako vidiš* — odgovorio sam. — *Muško pa nosi naočale, ajde, molim te. Jebote, vidiš li ti bez naočala da je ono trava?* — *Vidim, naravno* - procijedio sam. — *A vidiš li daje ono kuća?* — *Vidim* — ponovio sam u istom ravnom tonu susprežući gorčinu u sebi. — *Daj da ih ja pogledam.* — *Evo.* Skinuo sam i pružio mu ih i dalje nezainteresirano buljeći u daljinu. — *Ako sve to vidiš, onda ti ova pizdarija ne treba* — reče luđak i baci kroz prozor moje nove novcate naočale za koje je mama kod privatnika, htijući da joj dijete ne nosi socijalne okvire i debela stakla, isprсила gotovo cijelu svoju plaću. - *Pa ti nisi normalan, sto ću sad* — skočio sam na njega još uvijek ne vjerujući očima kojima sam ipak jasno

vidio što je učinio. — *Ej, ej, ti bi se tukao sa starim! Nisi ti meni, malac, još dorastao, stari sam ja vuk* - ponosno je izgovorio uhvativši naglim pokretom moju slabašnu ručicu koju je zaokrenuo ko prutić. - *Aaaaaa* — zaurlao sam i nastavio lupati šačicama po njegovim nabrekli istetoviranim mišicama nastojeći iskazati prema njemu sav nagomilani bijes koji se taložio godinama i koji sam do tada uspješno potiskivao. Trebao sam slušati mamu i jesti više špinata. Ojačao bih ko Popaj pa bih jednim udarcem otpuhao ovog siledžiju, Badžu, moga oca. I u crtićima glorificiraju snagu. Kržljavi Popaj usahljeh mišica nikome nije zanimljiv ni poželjan. Tek kad saspe u sebe limenku špinata i kad mu mišići nabreknu ko kamenje, uspaljena Oliva kreštava glasa padne mu u zagrljaj, a neprijatelj pod noge. Pošto nisam bio heroj iz crtića, već tragičan lik iz stvarnosti, lupao sam po njemu i dalje kržljavim ručicama svom snagom dok su potkradene suzice svjedočile mojoj nemoći. *Oho-ho, još ćeš i zaplakati. Sin mi je pičkica*. Ta riječ kao da me osvijestila. Sabrao sam se, uspravio, ušmrknuo suzice koje su već putovale suznim kanalima i nastavio buljiti kroz prozorsko okno. *Sori, ispričavao se otac. Ali ja ti želim samo dobro. Oko se navikne na određenu dioptriju koja posli samo raste, a ovako će se morat pomučiti da vidi bez kurčevih pomagala i s vrimenom će ojačat, adaptirat se. Jebo muško s očalima. Kad si vidio Ramba, Švarcenegera, Tarzana s očalima?* — nastavio je sa svojim bizarnim primjerima koje nisam mogao pobiti i o kojima, ruku na srce, nikad nisam razmišljao... On mi stvarno nije htio učiniti ništa nažao. Bio je uvjeren u svoju tezu. Nije mi preostalo ništa drugo nego da se saberem i pomirim s činjenicom da je on jednostavno takav. Uostalom, samo je htio da ojačam, makar samo i pogled.

U znak pomirenja htio me odvesti u zoološki vrt i kino, ali nakon što sam mu skrenuo pažnju na svoje godine, značajnije me pogledao, odmjerivši me od glave do pete kao da ih je tek sad postao svjestan. Nasmiješio se i tresnuo me po leđima vidljivo ponosan. *Stvarno, moj sin je postao sinčina, ja sam to stvorio* — rekao je kao da je stvorio umjetničko djelo. Nije imalo smisla proturječiti mu i uvjeravati ga u suprotno, ionako ne bi shvatio. Bio je takav. *Znam ja što je za tebe - dosjetio se. Odvest ću te u pravi zoološki vrt za odrasle da se suočiš*

s panterama. Idemo. Skupio me, ugurao u auto i nagazio na gas. U svom stilu otišao je u potpuno drugu krajnost obilazeći sa mnom sva najmračnija mjesta u gradu, s najčudnijim facama koje sam do tada vidio. Ponovno sam ga razočarao. Kod mene očito nisu prevladali njegovi geni, nisu me veselile stvari koje su veselile njega, nisam bio raspoložen pratiti ga po sumornim mjestima gdje su ga svi dočekivali kao kralja i prihvaćali onakvog kakav je bio, bez kritiziranja, a zbog čega se među njima osjećao kao kod kuće, kao s obitelji koja ga nije iznevjerila. Jedva sam ga izmolio da me radije ostavi kod kuće. *Jebote, čiji si ti? Nemaš ništa moga, nijedno jedino kurčevo krvno zrnce. Radi kako hoćeš.* Napokon se pomirio s činjenicom da nema nasljednika kakvog je zamišljao, zalupio vrata stana u kojem sam napokon ostao sam. Ništa značajno u životu čovjek ne može izabrati. Nisam izabrao sebe, domovinu, mamu, tatu, krvna zrnca, a bogme ni brlog u kojem sam se našao. Netko drugi je to sve za mene izabrao, morat ću se naučiti da ostalo izaberem sam.

Srećko, shvati da ne možeš živjeti kao drugi, preosjetljiv si, sjetio sam se maminih riječi i spremno se bacio na pospremanje očeva brloga. Trebala su mi tri dana da ga dovedem u mjesto pristojno za življenje. S obzirom na trenutačno stanje u kojem se stan nalazio, sve tete koje su u tati prepoznale životnu šansu davno su od njega odustale. Uglavnom je dolazio kasno, rijetko potpuno trijezan, vukući sa sobom mlađahne žene koje su se uz čašice vina opušteno hihotala cijele noći. Moja soba bila je tik do njihove tako da sam jasno mogao čuti raznorazne uzdisaje širokog spektra tonova. Nekoliko noći nisam od njih oka sklopio, a onda je odjednom uznemirenje prešlo u uzbuđenje. Počeo sam zamišljati sebe pored tih dugonogih, sisatih cura koje su se privijale uz mog oca. Do tada sam bacao drkicu samo na Playboyeve tete, ali ovo je bilo nešto novo, opipljivije, bliže čulima. U moje slabine ušao je neki novi, meni do tada nepoznat uznemirujući val uzbuđenja. Što sam se više, iz pristojnosti prema tati i njegovim tetama, suzdržavao, vrućina je u meni rasla. Jednog dana ruka je samo, izvan moje kontrole, poletjela prema štapiću koji je stajao ko pionirska zastavica spremna da zavijorim njome. Spoznao sam da i nisam baš tako kržljiv, da sa mnom baš nije sve krivo, a što je najvažnije - da definitivno nisam pičkica. Navlačio sam onu stvar pomičući se paralelno s uzdasima

tatine ljubavnice. Zatvorio bih oči i zamišljao je pored sebe s ručicom na mom mjenjaču. S ponosom mogu konstatirati da sam doživio jedno od svojih prvih pravih seksualnih uzbuđenja. Valjda je od tog iskustva moje lice dobilo neki poseban sjaj koji je i otac, a inače nije baš često obraćao pažnju na moje misli i potrebe, za divno čudo primijetio. Valjda je za ta muška pitanja imao žicu. *Sine Srećko, jebeš li ti šta?* — pitao me iznebuha. — *A?* — zinuo sam začuđeno ko Šaran. *Kako to misliš?*— *Lijepo. Mislim... jesi stavio čunu u akciju.* — *Pa...* - počeo sam mucati. — *Ako nisi, vrijeme je! Jesi li moj sin ili nisi? Nisi pičkica!*

Nikada u životu nije bio odlučniji nešto napraviti za mene kao tada kad je nakanio uvesti me u svijet odraslih, svijet pravih muškaraca. *Pravi muškarac mora biti pravi jebač. Nitko ne voli pičkice. Večeras ideš sa mnom, nisi kućna pomoćnica* — priopćio mi je odluku protiv koje nisam mogao ništa. Izbor je pao na jedno od mračnih mjesta u kojima je bio inventar, po kojemu su šetale tete slične onima koje su nas posjećivale. *Slušaj, Seko* — obratio se jednoj od njih, ženi punih, jako našminkanih usana, bujnih oblina, možebit silikonskih, koje su ispadale iz dekoltea, crne podignute slamnate kose i, što je manje bitno za ovu priču, kosih bistrih očiju. *Moj sin bi htio da mu nešto pokažeš.* — *Ja...* počeo sam mucati buljeći u onaj dekolte za koji sam mislio da bi se pod najezdom tetinih balona mogao rasprsnuti svakog časa. — *Šuti* — prekinuo me ko britva. *Podi s gospođom, ona će ti objasniti sve što te zanima.* — *Dođi dušo* — ponovila je teta poslušno maznim glasom, nježno me uzevši za ruku i vukući za sobom prema drvenim stepenicama. Hodajući za njom osvrtao sam se, tražeći zbunjeno očev pogled širom razrogačenih očiju punih nevjerice. Pogledavajući me ispod oka kao da se želi uvjeriti da stvari idu u najboljem pravcu, samo mi je šeretski namignuo i dobacio: — *Ajde, šta buljiš? Nemoj zajebat. Moj si sin.* Ali zajebo sam. Usro sam se ko grlica. Crnokosa me dovukla do drugog kata, otključala vrata omanje trošne sobice u koju se jedva, kroz teške grimizne prašnjave zavjese, probijala zlatna sunčeva nit. Nježno me posjela na krevet i rutinskim pokretima počela skidati odjeću sa sebe. Buljio sam ko tele s isplaženim jezikom u balone koji su konačno pušteni na slobodu iz njezina tijesnog dekoltea. Vidjevši

moj uspaljeni pogled, nježno mi je privukla zabezeknutu njušku među jedre grudi u kojima sam se gušio hvatajući zrak ko dječak u čuvenoj sceni sa sisatom trafikanticom u filmu *Amarcord*. Ali zastavica se pomakla nije, ni makca. *Hajde, Srećko, nemoj se sramiti. Da vidimo što imaš...* - šaputala je trafikantica pokušavajući mi otkopčati hlače u kojima se zastavica pretvorila u indijski oraščić. *Nema veze, sredit ćemo to* - šaputala je i dalje mazno, valjda naviknuta na slične situacije.

Uostalom, ona je bila majstor za te stvari. Nek ga popravi. Ko bravar kvaku. To je bio njezin zanat. Trudila se, trudila oko kvake, koja doduše nije nalikovala ni ključiću za kašicu prasicu, ali ništa. Ključić je jednostavno bio premalen i premlohav da bi ušao u bravu. U tom trenutku pomišljao sam na samoubojstvo kao jedini mogući izlaz iz te nelagode, a u isto vrijeme dolazio do zaključka kako ne bi bilo dobro umrijeti kao junfer. Nakon nekog vremena košmara u donjoj i gornjoj glavi bilo je jasno da ću još neko vrijeme to ipak ostati i da od tetinog truda koji je prerastao u maltretiranje neće biti ništa. Kad je konačno vidjela da pomoći nema, žena je hladnokrvno, bez nekog većeg uzbuđenja ustala, obukla se, utješno me pomazila po glavi i krenula prema vratima. Konačno je mucu došao kraj. Laknulo mi je. Pogledao sam oraščić sretan što ga mogu strpati u gaće istodobno ga želeći udariti po glavi koja se uvukla u svoje stanište ko kornjača u oklop. Krenuo sam za tetom pokunjen, pogleda uprta u pod. Podigao sam ga samo kako bih napipao stepenicu, što mi je uvelike bilo teže otkad mi je otac bacio naočale. *Sine, sad si jebač*—zavikao je šireći ruke čim nas je ugledao. Kad sam ga čuo, pogled mi se zamaglio, ravnoteža popustila i u trenu sam se stropoštao svom dužinom i težinom na nesuđenu partnericu, koja se nakon prvog šoka počela cerekati nastojeći se izvući iz strasnog pritiska moga tijela. *Jebote* — dreknuo je otac. *Vidim, bilo je vatre*. Buljio sam zbunjeno čas u njega, čas u crnokosu, pridižući sebe pa nju. - *O, bogme, ovaj seks gotovo me došao glave* - promucala je provjeravajući je li sve na svom mjestu. *U komadu sam, to je najvažnije* — prokomentirala je otresajući prašinu s uske haljine. *Vatra, živa vatra, požar* — potvrdila je ocu. — *To je moj sin. Nije on tamo neka pičkica*. Dandanas sam joj zahvalan na toj laži. Opet me

laž spasila i samo potvrdila moje nedoumice. Madam je stvarno bila dama.

Dobar momak - Veliki pizdun

NEGDJE SAM PROČITAO: *Ne treba nijekati biologiju. Žene u biti ne žele osjetljive i emotivne mladiće jer ih doživljavaju kao slabiće ili emocionalno-mentalne bolesnike. Oni nisu tip muškarca na kojeg se može računati i osloniti.* Ovo samo potvrđuje istinu da žene privlače zločesti momci. Tu progovara ženska biologija. Agresivan, snažan, odlučan, moćan i seksualno privlačan muškarac pravi je biološki partner za ženu koja traži zaštitu i oca za svoju djecu. U životinjskom svijetu, prije nego se pari, mužjak se mora dokazati: da je najveći, da ima veliki teritorij, velik organ i velike mišiće. Žene privlače dobrim izgledima za uspješnu reprodukciju, koja se mjeri sposobnošću mužjaka da se bori, skuplja hranu, gradi gnijezdo, njegovom energijom i zdravljem. U nekim plemenima muškarci su morali prolaziti neviđene boli tetovaža dlijetom, bušenja kože kukama, guranjem slamke kroz nos i kroz grlo do krvi, sve kako bi se dokazali da su spremni za ženu i parenje. Još donedavno se govorilo: tko nije za vojsku nije ni za ženu. A kako je vojska ukinuta, valjda je zbog toga danas više feminiziranih muškaraca. Može bit i da su se prepali onog što se od njih očekuje pa ne daju više ništa od sebe. Neke bi trebalo vratiti u džunglu da im ponovno proradi taj instinkt za *svajvl*. Jer ljudske životinje tipa *dobrog momka* koji su se odrekli svoje muževnosti, ne privlače žene kao partneri, nego samo kao dobre prijateljice. Iako žene tvrde da žele baš to, one ih ne izabiru. Kažu da žele da se njihovi muškarci prema njima ponašaju majčinski. Ali kad se muž počne tako ponašati, nestane seksualne privlačnosti i žena se više ne osjeća zaljubljenom.

Ova teorija pokazala se sto posto točna kad je riječ o mojim skromnim iskustvima sa ženskim rodom. Pažljivi, nespretni, stidljivi momci, kakav držim da sam bio, ženama nisu zanimljivi. Puno bolje su prolazili zločesti dečki kakvi su bili Džoni i Maks. Ako su usto imali impozantna prometala i pune džepove - uspjeh je bio zajamčen. Na auto i motor uhvatili su više cura nego riba na mamac. Paralelno s brojem konjskih snaga rasla je i njihova strast prema njegovom vlasniku. Maks nije imao previše takta s curama, što je očito više palilo od nekog sistematičnijeg analitičkog pristupa s velikim

sentimentalnim uvodima u kojima se uglavnom ispipava teren. Sistem oš-neš curama je izazovniji od nekog, *molim te, možda bismo mogli*. Gledao sam to u filmovima. Najveću strast dožive kad ih netko zgrabi i utisne im bez pitanja *žvaku* do grla. Batrgaju se, batrgaju, otimaju, vrište, a onda se malaksalo prepuste sirovim strastima. Kad su tako napaljene, možeš im radit što hoćeš, obećavat što ti padne na pamet. Eventualno će poslije reći: *Ajme, zaboravi, sve je ovo bila greška*. Pa ako je po njihovom i bila, muškarac je dobio što je tražio. Takav pristup bolji je od onog džentlmenskog u kojem pizdiš cilu večer, platiš joj večeru, odvezeš do vrata i uredno pitaš: *Jesi još zajedno pičence, mogli bismo malko svratiti kod mene?*, a one ko u filmu odgovore: *Ajme, kasno je, može drugi puta*. Ili pak uđu, pa nakon stidljivog poljupca kažu: *Ajme, mislim da bi morali stati*, zbunjeno poprave haljinu, zgrabe kaput i zbrišu prema vratima dok vi gledate za njima čeznutljivo ko pizda na kiši znajući da će tu trebati platit još *oho-ho* večera dok se stvar potpuno ne razvodni, a one zbrišu s nekim na motoru vozeći 200 km na sat. Tako nešto meni se događalo redovno. Stvarno sam bio u komi. Nisam imao auto, nisam imao motor, nisam imao mišiće, nisam imao drskost i uz svu tu strahotu slušao sam klasičnu glazbu i svirao klavir. Grozno, da gore ne može biti.

Djevojke moje generacije osim na motore padale su i na glazbenike, ali nikako na klasičare. Rokenrol, metal, disko, sve je dolazilo u obzir, ali Mozart ili Bach — nikako. Za to sam dobio na vrijeme upozorenje zahvaljujući prijatelju Pepu koji mi je bio po mnogočemu blizak, ali i dalek. Ugledavši portrete tih dvaju velikana na zidu moje sobe, reagirao je u skladu s većim dijelom ekipe. *Koja ti je ovo pičija, jebote?* - pitao je vidjevši Mozartov portret. Tako mlada, a već posidila. — *A, to* — pogledao sam ga zabezeknuto skrivajući smijeh. *To je Mocart!* — *Mocart?* — ponovi iznenađeno Pepo. *Pa pogle mu frizuru, jebote. Mora daje neki fešn guru, transvestit, pederčina. Ili se sprema u maškare.* — *Ma on je živija prije 300 godina.* — *U, jebate* - ponovi Pepo u čudu, što je bio univerzalni uzvik višeslojnog značenja. *A ovo mu je sigurno čukunčukunbaba* — rekao je upirući prstom na Bachov portret. *I nije bila neka pičija. Srećom, nije nasljedija njezine crte lica.* — Srećom ponovio sam za njim izgubivši volju za daljnjim objašnjavanjem koje ne bi imalo

nikakvog smisla. Pepo je inače brijao na Zeppeline, Rolling Stonese, zapravo više na Micka Jaggera, na kojeg se furao i za kojeg je smatrao da je pljunuti on. Cure iz ulice bile su zalučene Abbom, Bee Geesom i *Groznicom subotnje večeri* s Johnom Travoltom, a naš Travolta iz ulice nije mogao čuti za njega, nego je po cijele dane dimio Morrisona. Ostali su bili obožavatelji Deep Purplea i Quenna tako da mi se činilo da su jedino Dylan i Rod Stewart ostali slobodni. O njima sam čuo, ali o njihovim djelima baš i ne. Kako među ekipom nisam ubrao ni jednog njihovog gorljivog poklonika, odlučio sam popuniti upražnjeno mjesto. To što sam čuo samo pokoju njihovu pjesmicu kojima, ruku na srce, nisam bio nešto oduševljen, nije bilo bitno. Glavno da sam ja izabrao idole, lako ću već poraditi na njihovoj biografiji i opusu. Čim sam došao do te spasonosne spoznaje kojom ću izbjeći da me netko nazove totalnom nezalicom, pizdom i konzervativcem, otišao sam u dućan i kupio sve raspoložive postere i ploče. Naoružan materijalima do zuba, stigavši kući bacio sam se na posao, bez razmišljanja oblijepivši cijelu sobu slikama tih tipova. Na prvi pogled dosta su se razlikovali. Oba su doduše bila čupava, ali Dylan je djelovao više *cool*/ muževno s nekom tajnom u sebi koja se očitovala u njegovu pogledu i koju su žene htjele pošto-poto otkriti, dok je Rod više sličio na pičkicu-metroseksualca i doimao se ko da je uključen u struju koja mu je spržila kosu. Čukunbabu Bacha i unuka Mozarta teška srca iščupao sam i spremio u najskrovitiji kutak svog ormara. Ali kako bilo da bilo, bio je to lakši dio posla od preslušavanja ploča čije su pjesme bile potpuno strane mom senzibilitetu. Ali svjestan kako moram proći tu torturu da me nitko ne može uhvatiti nespremna i da u svakom trenutku mogu odgovoriti na najčudnija pitanja o životu i djelu mojih novih idola, nastavio sam s edukacijom. Uz Dylana i Roda verzirao sam se i na Eltona Johna čija mi je glazba bila bliža. Na kraju krajeva, bar smo svirali isti instrument. Nisam imao pojma kako će mi to iskustvo uskoro zatrebati i koji će preobrat u mom životu donijeti. Tada još nisam bio svjestan koliko sam sretan što sam Bacha zamijenio Rodom, a ne Jelenom Karleušom ili Sekom Aleksić. Mislio sam da će ljudi uskoro šetati po Mjesecu, a ne po dnu dna.

Kad su me pozvali da uletim, tj. privremeno popunim upražnjeno mjesto klavijaturista u bendu, isprva mi nije padalo na pamet, ali kako nisam znao reći ne, ko svaka kurva na svašta sam se dao nagovoriti. Tek poslije sam shvatio da ništa iz prve ne smiješ prihvatiti ako želiš sebi podići cijenu. Što brže ponudu prihvatiš, manju tržišnu vrijednost postižeš. Uz nečiju malo žešću argumentaciju, a pogotovo molbu spasa ili koju suzicu, proradio bi moj nepopravljivi sentiment. Moja humana strana padala je na sve fore. Tako sam, usprkos prvoj čvrstoj odluci da nikako ne nastupim u rock-bendu, nakon nagovaranja frontmena koji se pred moja koljena ničice bacio suzama zaliven, kukajući kako mu o tom nastupu ovisi zdravlje, ljubav, život, karijera, koji mi je ispričao sve o teškoj bolesti njihova klavijaturista, uskoro popustio. Ako je u meni bio i tračak neodlučnosti, kad se Maks pojavio na vratima, nestao je kao gumaticom izbrisan. Spremno sam pristao na tu vratolomiju.

Iznenadio sam se kako zvuk istog instrumenta u različitim situacijama nema jednaku učinkovitost. Negdje sam pročitao da je za popularnost potrebno biti prosječan, a ja sam za ono što se od mene tražilo, mada nisam bio neki virtuoz, bio iznad prosjeka. To je bila prva prepreka koju sam morao ukloniti. Karijeru sam počeo svirajući melodiku na nedjeljnim misama i vrlo brzo napredovao do pijanista koji je prešao prag razumijevanja sa šire mase. Novo iskustvo mi je pokazalo da nikako ne smiješ biti virtuoz ako želiš da te većina razumije. Manje ljudi, manje love. Čista matematika. Bilo kojeg iole prosječnog klasičara cijele horde mladosti i starosti zamijenit će za ispodprosječnog narodnjaka. Razumljiviji su i veseliji. Uz njih možeš bančit do zore, za razliku od tamo nekog klasičara koji bi ih svojom dubokoumnom virtuoznom svirkom samo upilao ili uspavao. Tko još danas sluša babu Bacha i unuka mu Mozarta. Razne Seke, Karleuše i Dare Bubamare razbuktavaju strasti omladine. Onaj koji se baš zainatio biti virtuoz uglavnom krpa kraj s krajem. Nitko ga ne kuži. Ali moj bend je ipak držao da je glazba koju proizvodi, mada za njezino izvođenje nije bila potrebna neka muzička naobrazba, na višem nivou od tamo nekih jadnih narodnjaka. Iako neki članovi nisu razlikovali krumpire od nota.

Sve što sam trebao učiniti jest smanjiti sposobnosti koje nisu bile potrebne za realizaciju prosječnih pjesmuljaka kojima se bend

penjao na top-ljestvicama popularnosti lokalnih radiopostaja. To nije bilo najjednostavnije. Teško je s konja na tovara. Najveća kletva je ona: *Dabogda ima pa nema*, što bi se moglo prevesti u *dabogda zna pa ne zna...* I za to je bila potrebna strategija koju sam ubrzo skužio. Nakon što sam čuo prve pjesmuljke koje smo uvježbavali u Džonovoj garaži pokušao sam dobrohotno ekipi dati neke savjete, naletjevši odmah na minu. *Ko si ti, jebote, da nam tu prosipaš neku pamet?* — prvi je bijesno skočio Lari frontmen. *Ti si ovdje samo bek, kužiš, ja sam glavni. Jesi ti možda neka svjetski poznata faca? Nisi, zato ne seri, ne talasaj i ne soli nam mozak, nego sviraj kako ja dirigiram, kužiš? Kužiš* — ponovio je Maks izigravajući neku vrstu menadžera, producenta. — *A kužim* — umukao sam ko zaliven pod najezdom autoriteta nastavivši odrađivati zadatke po njihovim uputama. Tu sam shvatio da sposobnost zapravo uopće nije poželjna, zapravo malo tko je i prepozna. Pošto su sposobni u manjini, nesposobni im nikad neće dopustiti da im sole pamet i ne daj Bože uzmu njihove pozicije, a pošto su sposobni uglavnom nesposobni za borbu i bezobrazluke, nesposobni zagospodare njima ili ih izbrišu s lica zemlje. I što sposobnima drugo preostaje? Ništa, prilagoditi se. Ne diži glavu i ne talasaj, inače te nema.

Dakle, nakon prvog zgražanja nad repertoarom i izvedbom mogao sam otići ili se prilagoditi, a pošto mi je trebala lova, odabrao sam drugu opciju. Najbolje zarađuju prosječni talenti i vrhunski muljatori. Sve što sam trebao učiniti je malo otupiti, smanjiti kriterije, zaboraviti naučeno i prilagoditi se ukusu većine. Nakon što sam usvojio i razradio cijelu strategiju, nakon što sam se kao trudio da svladam repertoar, nakon što sam pokorno tražio pomoć od *bossa* benda dajući tako na važnosti njegovom tobožnjem talentu i autoritetu, stvari su počele hodati. Prihvatili su me, potapšali me po ramenu kao petog mušketira koji je bio spreman na prvi nastup. To je za mene bilo nevjerojatno iskustvo iz više razloga. Takve ovacije nisam doživio ni u trenucima svoje najbriljantnije izvedbe *Bumbarova leta*. Vriska cura u prvim redovima, padanje u nesvijest, suze, mahanje, urlanje, guranje. Razdragane mase za razliku od malobrojnih ozbiljnih faca koje su na ispitima buljile u moje prste tražeći i najmanju greškicu. I nakon svega kritika i ocjena — srednja žalost. A ovdje, u pola snage, uspjeh, razdragane mase, lova. Sve. Mislim da

u životu loše prođu oni koji stvari shvaćaju preozbiljno. Strefi ih neki infarkt, moždani udar ili račić, a sve zbog prevelike odgovornosti, visokih kriterija i velikih očekivanja. Nije moj stari bio lud kad je tvrdio: *Koji je to intelektualni posao u modernom društvu dobro plaćen? Liječnici? Studiraju 10 godina, potom se cijeli život doškolavaju, rade danonoćno za bijednu plaću. S profesorima je još gore: jebu ih dičurlija koja su uzela sva prava i to za nikakvu lovu. Klasičan glazbenik danonoćno vježba da bi sakupio sredstva koja su mu jedva dostatna za hranu i plaćanje podstanarstva. I onda se čude kad malo postanu korumpirani. S vremenom ljudi skuže da od plaće nikad neće vikendicu sagraditi ni dicu školovat. I ko pametni ljudi samo primijene model vladajućih. Doktori uzmu mito od pacijenata, profesori od loših đaka koji hoće postati lumeni, a klasičari odu u narodnjake. Moraš se snać. Oni koje baš nije bilo briga za školu puno su fleksibilniji u životnim shvaćanjima. Kako su se provlačili kroz školovanje, tako se provlače kroz život. Trguju, lažu, mažu. Kupe jeftino, prodaju skupo. Mozak razbijaju samo oko toga kako na brzinu zgrnut lovu, oduzet od nekog i pridodat sebi.* Mislim da ću morati usvojiti nešto od ovog gradiva ako ne želim cijeli život biti prateći vokal. Zasad mi je teorija zaokupljala veliki mozak, a praksa se stidljivo šćućurila u malom. Treba još malo ogorčenja, neuspjeha i poniženja da teorija prijeđe u praksu, da misao iz malog mozga prijeđe u veliki. Zasad još idem po redu. Živim slijedeći odgojne mjere roditelja, škole i upute pisaca udžbenika čija je životna praksa sigurno drugačija od teorije. Rezultati nisu baš obećavajući. Ali... nešto se ipak dogodilo.

Kao novi *rokstar* ubrzo sam na sebe skrenuo pažnju obožavateljica. Jedna crnka bila je upečatljivija i upornija od ostalih pa je uskoro zadobila moju pažnju. Stvari je poguralo to što je bila dobra poznanica, a može bit i neka rođakinja našeg basista. Bilo je u njoj, a i na njoj nešto što me pokrenulo i nagnalo da sklopim dogovor oko prvog *randevua*.

Koliko sam uspio ubrati krajičkom oka, imala je pravilne crte lica, jako iscrtane oči *a la* Kleopatra i crnu neukrotivu kosu *a la* Bantu crnkinja. Usne su joj bile tamnoljubičaste, napućene kao da će se svaki čas raspuknuti pod najezdom silikona. A možda je i genetika

učinila svoje. Kako bilo da bilo, djelovale su izazovno. Ako bih morao okarakterizirati njezin stil, bio bi to neki darkerski u koji se ja ni po čemu nisam uklapao. Bio sam preobičan, naizgled tip bez nekog upečatljivijeg imidža, ali već tim što sam svirao u bendu dobio sam dodatne bodove. Ipak, situacija u kojoj sam se nenadano našao nagnala me na ozbiljno razmišljanje. Znak nesigurnosti protumačili bi psiholozi. Vjerojatno su i bili u pravu. Nisam više bio siguran u ono što imam u sebi pa sam rješenja počeo tražiti na sebi. Kako se uklopiti, prilagoditi i stilski ujednačiti s njom, razmišljao sam buljeći satima u osiromašen ormar. Što obući, kakav gard, kakvu spiku nabaciti, razbijao sam glavu usput probajući sto mogućih kombinacija. Da li odabrati imidž tužnog pjesnika, neshvaćenog boema, perspektivnog glazbenika, smušenjaka ili pak tipa s vizijom.

Sadržaj ormara bio je poražavajući. Uglavnom sam kupovao jeftinu odjeću na rasprodaji ili na placu. Nisam vidio razloga zašto bih svoj skromni džeparac ugurao u džep nekog razvikanog modnog kreatora. U naše vrijeme bar se može prodati svašta pod moderno. Meni je bilo najvažnije da je odjeća udobna. Kažem bilo, sve do ovog trenutka, kad sam shvatio da bi osim udobna trebala imati i epitet privlačna. Ko lavlje krzno. Vjerojatno i kraljevi džungle, pa i gorile, tigrovi i ostale beštije imaju neke specijalne tretmane kojima pripremaju svoje krzno za lov na ženke. Gledao sam to u filmovima. Neki čupkaju jedno drugom buhe, neki se ližu, neki trljaju jedni o druge, a neki odbacuju staru kožu. Pošto nisam beštija, već gologuzo dvonožno stvorenje, obukao sam nove traperice koje sam iščeprkao s dna ormara. Ali bile su previše nove. To je bio problem. Trebalo je nešto s njima napraviti. Prvi put sam zažalio što pored mene nije neki *fešn guru* koji bi cijelu stvar izneredio. To što oni savjetuju ljudima prestrašno je. Kako, dakle, nisam imao tu mogućnost i kako sam u stvari prezirao takve tipove koji trabunjaju ispraznosti kao što su komentari o odijevanju zvijezda i zvjezdica, odlučio sam specijalno za ovu priliku ipak prizvati u sjećanje njihov stajling, sve iznerediti, dati svemu neki moderan, neobavezan štih. Prvo što mi je palo na pamet bila je mamina varikina. Otvorio sam je pažljivo i prolio po nogavicama. *Super, jebote*, uskliknuo sam oduševljeno. Totalno ih je izgrizlo i isflekavilo. Mogao bih ih utkati u neku umjetničku instalaciju. Ali to nije bilo dovoljno. Sad ću sličiti na

101 dalmatinca, pomislio sam. Treba tu poduzet još nešto. A-ha, škare, sinulo mi je. Zgrabio sam ih također iz maminog tajnog arsenala i napravio par zahvata. Sistemom bušenja, rezuckanja i striguckanja povećao sam rupice od varikine i dodao jednu dodatnu rupu ispod guza. Ali jao, omaklo mi se i guz, bolje reci *fažol*, ispao je iz spremišta. Konac, palo mi je na pamet. Zašto su te proklete rupe na iglama tako sićušne! Proklinjao sam umove koji su takvo nešto perverzno smislili, gotovo polućorav nabadajući cilj. Kad sam već izgubio strpljenje, nekako je končić ipak pronašao rupicu. I ćorava koka nađe zrno — opet sam se sjetio stare babine mudrosti koju bi mi dobacila kad bih nešto dobro napravio. Malo sam zašio rupu na guzici, odsjekao nogavice i izvukao iz njih konce. Rupe koje su još bile mokre od varikine osušio sam fenom. I to je bilo to. Donji dio bio je sređen, ali što obući gore? Jao, teška li je ta moda, kako je naporno biti *in*. Lakše bi mi bilo pročitati pet tomova knjiga, ali, jebiga, to više nije u điru. Kad bi počeo curama trabunjati o *Ratu i miru*, proglasile bi me dosadnom budalom. Zato je najbolje šutjeti o tome i praviti se *cool* rocker. Kako bilo da bilo— nisam imao više vremena. Mada sam s doćecima druga Tita davno završio dobro mi je došla pionirska marama koje sam se u zadnji čas sjetio i nonšalantno je zavezao oko vrata. Sad sam sve probao u kompletu, stavio jednu ruku u džep, okrenuo se 20 puta ispred ogledala oko svoje osi, namjestio zadovoljno facu i samodopadno se nasmiješio svom novom liku. Jebote, i *fešn guru* bi mi dao peticu da me vidi. Samo kosa mi je nekako za ovaj *imidž* bila preuredna. Trebalo je i tu intervenirati. Srećom, moj idol Rod, koji me pogledavao ko nakostriješeni pijetao s postera pričvršćenog iznad uzglavlja mog kreveta, dao mi je ideju. Ištriguckao sam je škarama na par pramenova, dodao malo univerzalne varikinice i uskoro sam sličio na starog dobrog Roda. Oprao sam zube, specijalno za ovu priliku trljajući ih duže i agresivnije, izmiješao sve raspoložive parfeme i uskoro sam bio spreman ko lav pred parenje. Zapravo sam i sličio na lava, al' malo ofucanog.

Za *randevu* su, normalno, doznali svi iz banda. Što se tiče cura, oni su prošli sito i rešeto ne propuštajući ni jednu priliku. Brojanje recki bio im je hobi, a djevojke samo broj. Od šume nisu vidjeli stabla, izgubivši svaku sposobnost onoga za čim sam ja čeznuo, a to je onaj

najuzvišeniji osjećaj koji može obuzeti ljudsko biće. Nama muškarcima nije bilo dopušteno izgovoriti tu riječ, priznati to osjećanje, pogotovo pred dečkima, ali evo, ja ću ispasti pizda i izreći je. Ljubav — zaljubiti se. Ko emotivni slabić teško sam prikrivao svoje osjećaje. Svaka promjena raspoloženja mogla mi se iščitati na licu, u oku, stavu. Ipak mi nije padalo na pamet priznati ekipi kako čeznem za nekim srcem koje će kucati samo za mene i ja za njega. To bi bilo pogubno, doživotno bih ostao pizdun, a to sebi nisam smio dopustiti. *Srećko, je li ti šta jebeš?* — pitao me jednog dana iznebuha bubnjar iz benda. Bilo mi je to nešto poznato, ali ipak sam se uzmucao ne očekujući baš tako izravan interes za moj seksualni život. *Šta čekaš? Ljubav?* - nadovezao se bubnjar iscerivši se u moju smrznutu facu. *Najveća ljubav, moj srećkoviću, ti je kad ti ga ona prvo poljubi, a ti joj ga onda staviš, ha-ha-ba.* — *Stvarno, Srećko 'oćeš da ti nabacimo neku trebicu?* — pridružio se savjetima gitarist. — *Ma ne, hvala* — nekako sam se izvukao iz te situacije kao i iz zagrljaja žena za koje nisam bio zainteresiran, a koje su mi pokušavali gurnuti u naručje. Zbog svega navedenog nije bilo čudo što su se živo zainteresirali za moj prvi javni *randevu*, a stvar je pospješio rođak crnokose djevojke koji se svojski potrudio da što glasnije rastrubiti radosnu vijest na sva zvona. Maks mi je čak velikodušno ponudio svoj motor. *Jebote, nećeš valjda kod ženske na biciklu ili autobusom. Neš tako ništa opalit, samo ti padaju poeni, morat ćeš srat pet godina prije nego što dođeš do one stvari.* — *Uzet ću od starog auto* — zahvalio sam se. Rijetko kad sam nešto tražio od starog, stoga je, valjda čim me ugledao i čim sam izustio, znao o čemu je riječ. *Ako ti triba za šta god opalit, samo ga uzmi i nek ti je sa srićom. Samo naprid, jebač. Ha-ha. Ali uljudi se malo, jebote, sličiš na pivca, žutokljunca. Da sam ja cura, pobiga bi od tebe.* — *Ma to je sad đir* — odgovorio sam i odjurio.

Stigao sam na dogovoreno mjesto u dogovoreno vrijeme, ali od cure Kleopatre ni traga. Parkirao sam auto i izišao nervozno pušeći i osvrćući se oko sebe. Nije je bilo pet minuta, nije stigla ni nakon deset, petnaest. Okrenuo sam se na peti, pogledao na sat, potom se ponovno vratio opravdavajući njezin nedolazak ovim i onim razlozima. Možda su je zaključali (bilo je to najneoriginalnije, ali ipak uz bolest najčešće opravdanje u školi koje mi se u ovim neizvjesnim

trenucima učinilo izvjesno). Možda joj je pobjegao peti autobus (i to je bilo opravdanje koje je imalo težinu). Možda je pala u nesvijest, možda u nemilost nasilnika, možda ovo, možda ono... Tražio sam objašnjenja. Ja sam inače bio jedan od rijetkih naivaca koji poštuje dogovor i nastoji stići na dogovoreno mjesto u dogovoreno vrijeme. Ako sam koji puta i bio spriječen, ako sam vidio da bih mogao zakasniti, počelo me moriti sto grižnji savjesti. Par puta sam od trke dobio astmastični napadaj, nekoliko puta me zamalo zgazio auto, par puta su me skoro prignječili u gomili, sve od nastojanja da ispoštujem dogovor.

Dogodilo mi se da sam prepješačio nekoliko kilometara, provozao se na sastanak do drugog grada, a od onog zbog kojeg sam poduzeo sve te vratolomije ni traga ni glasa. Ne samo da se nije pojavio već se nije ni javio ni pokušao opravdati svoj izostanak.

Tada sam još vjerovao u ljudske osobine — stisnuta ruka, riječ, za mene su bili zakon. Nakon što sam nebrojeno puta popužio istu foru, konačno sam shvatio novi bonton i prestao stvari pripisivati trenutačnim ljudskim preprekama ili pukoj slučajnosti. Dovoljno sam bio glup da skužim novu pamet.

Glupan ostaje glupan. Kako je naporno biti zao, rekao je onaj njemački pisac. Kako je naporno biti lukav. Kad ću prestati ponavljati uvijek iste pogreške? Da nisam baš usvojio lekciju pokazalo je moje iscrpno čekanje djevojke. Valjda se igranjem tuđih živaca dokazuje premoć. I za filmske zvijezde kažu da dolaze posljednje. Kao šlag na torti.

Problem je to što bi svi htjeli biti šlag, što svi misle da su ono najljepše i najslađe što je vrijedno svakog čekanja. Što je čovjek veći šupak, veće mišljenje o sebi ima, više takozvanih *zajeb* strategija koje primjenjuje, koje, zanimljivo, uvijek po istom ključu većina popuši.

Time dokazuju svoju važnost, jer današnji svijet odbacuje nevažne. Ako te netko čeka, znači da ga imaš u šaci, nešto te treba. Igra mačke i miša. Možeš biti najbolji na svijetu, ali ako nikom ne treba tvoja dobrota - čao, odjebaus.

Ne znam 'ko je u ovom slučaju bio *zvizda*, a 'ko *pizda*. Uglavnom, kad sam se već umorio od gledanja na sat i kad me vrat zabolio od

osvrtnja lijevo, desno i oko svoje osi, krenuo sam prema autu. *Srećko! Ti si sigurno Srećko?*- prenuo me nježni glasić koji nije bio u skladu s *imidžom* vlasnice. - *Da* — potvrdio sam zbunjeno. — *Pretpostavljala sam, mada nisam bila sigurna. Nekako si drugačiji, ha-ha-ha* — smijuljila mi se u facu pokazujući niz holivudsko bijelih zubiju. *Nisam te pripoznala, išla sam na blef. Bio si na mjestu na kojem smo se dogovorili.* — *Da, ali ne i u vrijeme u koje smo se dogovorili* — odvratio sam joj pomalo ljutito. — *A to, oprost, nisi se valjda naljutija. Redovno mi se događa da kasnim, s vremenom sam u kurcu misecu, jednostavno nemam pojam o njemu. Smiješan si s tom frizurom. Ha-ha-ha* — nastavila se cerekati kimajući glavom gore-dolje, kao pijetao. Gledao sam malo nju, malo u pod, pokisao od nelagode i da me uskoro nije zgrabila za ruku, okrenuo bih se na rikverc. *Gdje ćemo?* — upitala je pomirljivo, mazno, kako samo žene znaju kada nešto uprskaju. Umiruju te ko da razgovaraju s kućnim ljubimcem ili poluretardiranim bićem. Ko ono, ajde, ajde, nema veze šta sam te zajebala, sad ćemo to polizat i bit će sve dobro. Svjesni smo mi muškarci toga, ali ko čuko koji je dobio lizalicu, uz pokoju maznu riječ sve bacimo u zaborav. *A možemo se malo prošetat*

predložio sam opuštenijim tonom. — *Prošetat? Jesi normalan?* — nakostriješila se crnokosa ko crna mačka. *Pa trčala sam dovde, 'ko će sad hodat, nismo penzija, ajmo sist na neko pićence. Ako se mene pita, penzioneri su ti koji sjede, al' O.K., prihvatio sam, ionako mi je bilo svejedno. Prilagodljiv sam tip. Zbog te moje osobine bio sam idealan partner. Svi su se htjeli sa mnom igrati, svirati, spavati na ekskurzijama. Bio sam prilagodljiv čovjek bez stava, a to je ljudima drago. Većina voli poslušnike koji će ih slijediti, pratiti, slušati. Za njih su to mali bezazleni ljudi pored kojih njihova veličina buja. Pored takvih ljudi osjećaju se moćniji. Problem nastaje ako njihov mali potrčko preko noći poraste na društvenoj ljestvici, oženi se najljepšom ženom, zaradi neku lovu, dobije nasljedstvo. Tu prestaje simpatija velikog prema malom jer kažu da je osnova svakog prijateljstva jednakost, ali to je tema za naredna poglavlja. Meni je, dakle, bilo svejedno gdje ćemo popiti to sudbonosno piće, ali cilj mi je bio da ga konačno popijemo.*

Nisam volio birati, nisam bio tip vođe čak i u bezazlenim stvarima kao što je izbor kafića oko kojeg su se moji u ekipi znali i te kako

zakrviti, kao da je to bila najvažnija stvar na svijetu.

A di bismo mogli popit piće?- pitala je ponovno. Nisi valjda bez prijevoza? — A, ne — odgovorio sam ponosno. — Super, aj kaži di ćemo?—A di hoćeš, dame biraju. — Ti si muškarac, kaži - inzistirala je. — A šta ja znam, može u Bokana — jedva sam se sjetio. — U Bokana? Jebate, tamo su sami šminkeri! - uskliknula je gotovo s gađenjem. — Rekao sam da odabereš ti, menije svejedno. Sad mi je već sve išlo pomalo na živce. — O.K., vidim da ću morati. Ajmo u Džoa!Nikad nisam čuo za tog tipa, ali sam složio oduševljenu facu ko da sam tamo kuhan i pečen. Iz koje si ti priče ispa? Jebote, koji je ovo tip?—Koji tip?—Auta, jebate. Koja je godina? — Star je negdi desetak - lagao sam. - Jebote, izgleda ko da gaje vozio Kremenko u kamenom dobu. — A eto, uzmucao sam od nelagode držeći džentlmenski vrata ko neku staru krpelinu. - A nema veze - nastavila je ko da me hoće utješiti ogledavajući se u retrovizor i popravljajući ruž. Vozio sam polako da je ne uznemirim. Jebote, voziš ko penzija. Koji ti je kurac, aj nagazi malo na gas!- kliknula je. Stisnuo sam papučicu i naglo pojurio. Gotovo mi je glava odletjela na stražnje sjedalo. Juhhuu, ludnica, to, to!- vikala je ko luđakinja. Nenaviknut na brzu vožnju i nagle promjene, zahvaljujem Bogu da nije bilo puno prometa i slučajnih prolaznika jer 'ko zna kako bi to sve skupa završilo. Ej, di ćeš? - uzviknula je nakon što sam projurio pored Džoa. Nisam nikad čuo za tog Džoa, a kamoli znao gdje se nalazi. Od šoka sam naglo zakočio, tako da smo gotovo izletjeli kroz prednje staklo. Ujeboote, al'si nagal!-Ma oprost, zanija sam se pa sam gotovo prošišao.

Džo je bio mračna rupetina, puna zaostalog dima od prije dva stoljeća koji se uvukao u najmanje poriče ništa manje starog namještaja. Drago mi je da si izašao sa mnom — nasmiješila mi se rastežući žvaku, nakon što smo sjeli u najmračniji kut ionako mračnog interijera. Odmah sam te ubrala. Nekako si mi bio drugačiji, malko sjeban, ka izgubljen u prostoru i vrimenu. — Hvala - zahvalio sam se na komplimentu. — Votka-đus — naručila je. — Vi? — pitao me konobar. Alkohol nisam podnosio, najradije bih naručio kakao, ali to je piće za slabiće. Već sam vidio kako mi se cereka u facu i da bih izbjegao nelagodu, smogao sam hrabrosti i lupio: Viski s ledom. — U, jebote - kliknula je. Dobro sviraš— promijenila je naglo temu. I ja

sam svirala klavir, ali tlaka je pa sam prekinula. 'Ko bi vježba po cile dane. Učiš, učiš, onda završiš svirajući u rupetini nekog teatra. Šta slušaš? — nastavila je s ispitivanjem. — Dylana - ispalio sam spremno. Steivarta. — Steivarta? Fuj! — složila je kiselu facu. - Ma zapravo više Dylana — nastojao sam se izvući. — Koje stvari? - A najdraži mi je ovaj najnoviji album — izgovorio sam nastojeći izbjeći nabranje pojedinačnih pjesama. — Koji? Kako se zove? — A, a, a... — uzmucao sam se. Ma imam ga doma. Budala ja, znao sam da ću jednom naić na minu, jednostavno sam zaboravio kupiti novi album, pun kufer mi je bilo i starih. Znao sam da će naići neko pitanje u kom neću izvući kviska. Šta ti slušaš? uletio sam joj brzo u teren kako bih izbjegao daljnja ispitivanja na kojima bi me mogla do kraja raskrinkati. Rokiju, metal, ludnicu. Al sve staru mjuzu. Metallicu, Gunse, AC-DC. Ne volim naše pjevače — odgovorila je. Nema više faca. Loša imitacija stare garde. I tako, malo je ona ispitivala mene, malo ja nju. Viski je učinio svoje, napetost je popustila, a jezik se razvezao. Tko zna kakve sam još sve budalaštine napričao. Od problema u djetinjstvu, osmog kontinenta, besmisla života, do njezinih dubokih očiju. I da ne duljim. Po normalnom slijedu događaja, nakon nekog vremena iz mračnog kafića odbauljali smo u mračnu noć.

Ti se baš raspiča - komentirala je. Dug ti je uvod, a bez sadržaja. Oš me više zažvalit, jebote? — prepriječila mi je put širom rastvorenih ruku. - A moga bi - odgovorio sam smotano. — Ajde onda. Nisam se nikad toliko ispričala s nekim tipom prije nego me je zažvalija i... Tu je stala. Ali znao sam na što se odnosi. Poslije možda da, ali prije... I dok se još nisam ni snašao, obavila mi je ruke oko vrata bacivši mi se u krilo dok su joj se usne priljepile na moje. Uuu, previše sliniš i nekako ti je hrapav jezik — konstatirala je mršteći se.

— A šta ja znam — izmotavao sam se, ni sam ne znajući što i kako dalje. — Nema veze— navalila je ponovno kao da mi želi dati još jednu šansu. Stajao sam i dalje ko ukipljen, ali ona stvarčica u gaćama bogme nije. Bolje je shvatila njezinu poruku i počela ko crvić podizati glavu. Očemo kod mene? — predložila je. Nema mi staraca doma. Iznenaden i pomalo isprepadan njezinom naglom ponudom nastojao sam je elegantno izbjeći. Gledajući s džentlmenkog

aspekta, činilo mi se da je za takvo nešto bilo prerano. — *Čini mi se da nekako nije vreme* — priopćio sam joj konačno. *Možda bi bilo bolje da malo pričekamo* - rekao sam nastojeći ostati džentlmen. Učili su me da tako treba postupati s curama s kojima misliš nešto ozbiljno. To ozbiljno odnosi se na period dulji od tjedan dana. Nadao sam se da će shvatiti. I shvatila je, ali naravno na svoj način. Kao i većina kad su u pitanju moji postupci. Zašto sam tako nerazumljiv? Što krivo radim? *Stvarno si poseban* - poljubila me još jednom prije nego se izgubila. Sutradan su svi već doznali za moj pothvat. Cura me, pogađate, već proglasila impotentnom pizdom s kojom očito nije imala živaca tratiti dragocjeno vrijeme. I sad ti budi fin. Teško je s tim ženama pogoditi pravu taktiku. Ono što te ne ubije to te ojača. Ne mogu tvrditi da me cijeli slučaj nije dotukao, ali me nije ubio. Ipak sam našao snage za dalje, za pronalaženje novih i uspješnijih strategija za brže postizanje željenih ciljeva.

Iako obeshrabren nakon fijaska s Kleopatrom, ipak nisam zaronio na dubine Titanika. Još uvijek sam plutao po površini tražeći najbolji stil kojim ću zaplivati. Na jednom od tuluma, koje sam inače nastojao izbjegavati, sreo sam curu koja mi se učinila drugačijom, vrijednom moje vratolomije. Na takvim mjestima smo uglavnom tražili zabavu, cure, piće, adrenalin, cerekajući se, pričajući uglavnom loše fore, udvarajući se bez puno uvoda. Upravo na takvim masovnim okupljalištima osjećao sam se najusamljenije. Možda sam baš zbog toga odlučio započeti razgovor sa srodnom dušom kakvom mi se učinila na prvi pogled, ali na drugi već... *I meni je ovo dosadno*, prenuo me ženski glas dok sam čeprkao po nekim knjigama i cedeovima. — *Šta?—Mislim ova gužva, frka.* — *A to...*, odgovorio sam tupo nastavljajući prebirati po knjigama. - *Rođena sam na krivom mjestu u krivo vrijeme.* — *Molim? upitao sam još jednom, ne shvaćajući što hoće reći.* — *Današnja mladež... ne volim kako žive, kako razmišljaju, žvcira me masovna histerija, trka, zbrka, kapitalizam, konformizam. Mir, životna oaza, pomirenje sa samim sobom, sjedinjenje s prirodom. Moje mjesto iz snova negdje je daleko odavde, na proplancima, pored modrog jezera, u dolinama, pored izvora planinske vode, među pticama, vjevericama u prirodi, ozonu.* Progutavši neku tableticu nastavila je govoriti kao u snu ne obraćajući pažnju na mene. *Make love, not war, peace za sve ljude*

svijeta. Pokušao sam nešto reći, dodirnuti je. *Ne, ne dodir,* odgurnula me gotovo s gnušanjem. *Ne touch, samo pogled, feeling, sveobuhvatna ljubav, osjećaj na daljinu, na kilometre, svjetlosne godine, kroz zvučne zidove, preko mliječne staze, energija putuje, pozitivne vibracije se šire, nema granica, daljine, svemir, beskonačnost, ljubav, ljubav, love, love.* Gledao sam je u čudu dok je oko nas slagala svjećice i mirisne štapiće. *Zen orgazam, zen budizam, hare Krišna, hare Rama, hare, hare,* krenula je pjevati upadajući u trans. Bože, gledao sam je u čudu dok je odlazila u neki svoj svijet. Ima li tko normalan na ovom planetu? Samo jedna osoba mi treba. Jedna, to nije puno, je 1' da, Bože, nesvjesno sam pogledao iznad glave nadajući se da ću ugledati zvjezdano nebo umjesto stropa na kojem su se skupljali oblaci dima. Definitivno sam popušio.

Bilo mi je dosta mračnih mjesta i mračnih cura. Poželio sam upoznati, dodirnuti neko svijetlo, zdravo, optimistično stvorenje svjestan da ću ga teško naći na mjestima koje sam bio prisiljen posjećivati. Odlučio sam se osvrnuti oko sebe, obratiti pažnju na djevojke koje sam susretao u pošti, na blagajnama, u prolazu, u prodavaonici brze hrane, u autobusu, jer kažu da svakog sreća čeka iza nekog ugla. Ali imao sam osjećaj da mi je iza svakog mog ugla mahnula samo tuga. Rekao sam sam sebi: Kad vidiš djevojku na prvom uglu, to će biti ta. A onda sam jednog dana ugledao, u neromantičnoj situaciji dok sam bacao smeće, nju - djevojku na rolama kako je projurila iza ugla i shvatio da je moja sudbina. To je to, pomislio sam. Projurila je iza ugla moje zgrade. Dok tražiš sreću po svijetu, prolazi ti ispred nosa. Ljubav tvog života ne moraš sresti u staklenoj dvorani na kraljevskom balu, na obalama Karipskog mora, možeš i pored kante za smeće. Ako se ne potruđiš dobiti ono što voliš, morat ćeš zavoljeti ono što dobiješ, zaključio sam i krenuo u akciju. Kako je projurila pored kontejnera ispred moje zgrade, zaključio sam da je iz kvarta. Doduše, ne vjerujem da me vidjela i čula, pošto je na ušima imala slušalice iz kojih je vjerojatno tutnjila neka luda mjuza. Nije mi preostalo ništa drugo nego da kupim role. Taj potez bio je ravan kamikazi. Ja na rolama, strašno. Stvarno sam lud. Čekajući da se pojavi iza ugla, uvježbavao sam stati na te strašne sprave. Dok sam navlačio jednu rolu, izmahnula mi se druga

noga, dok sam navlačio drugu, pao sam na guzicu. Ipak, snagom volje, pridržavajući se za obližnji zid, uspio sam se na trenutak osoviti na noge i jurnuti prema cilju. Fljas! Složio sam se ko domino ispred djevojčinih nogu. *Jao!* Kriknula je i konačno me primijetila. Ja se moram totalno sjebat da me cura primijeti. *Joj, kako ste, jeste dobro?* tješila me pomažući mi da ustanem. To, to, mislio sam onako sjeban. Takvo brižno, osjećajno stvorenje mi treba... Pomogla mi je da dođem k sebi, uzela pod ruku i pavela u obližnji park. *Jesi ti onaj iz benda,* pitala me kao da me tek tad skužila. — *A da, da, ja sam,* promucuo sam ponosno. — *Vidjela sam vas na vjenčanju moje sestrične. Joj, bubnjići su mi se raspali. Prestrašno, nismo mogli riječi od vas prozborit. A i ta glazba, nisam baš njezin fan. — Ma nisam ni ja,* odgovorio sam smušeno. — *Primijetila sam da muzičari puno piju i pričaju uvijek iste glupe fore. — Pa ne znam, ja nisam...* Nisam uspio ni završiti rečenicu, a ona je nastavila.

*Dobro da ste se odlučili malo rolati. To što ste pali je normalno, padat ćete još puno puta, ali zato nije dobro da za početak vježbate sami. Trebat će dosta vježbe da savladate tu vještinu, a onda će vam biti drago. Sport je super stvar. Dovoljno vam je pješaćiti ili rolati 5 km dnevno da se cijelo tijelo regenerira, krv brže kola žilama, kisik napaja stanice, svi mišići dobivaju tonus. Ako ne treniramo dolazi do nakupljanja velike količine suvišne energije. Pogledajte malu djecu. Nikad ne miruju. Stanovnici Okinawe najdugovječnija su populacija. Njihova aktivnost sastoji se u okopavanju vrta, hodanju, plesu. Ne pada im na pamet da trče za vrijeme ručka ili voze bicikl poslijepodne. Oni su u pokretu cijeli dan, a to je ono što tijelu treba u borbi protiv starenja. Tjelovježba može učiniti dobro svakom tko pati od anksioznosti ili gubitka samopouzdanja. Nisam imao snage suprotstaviti joj se, nisam htio riječ izustiti. Slušao sam pokorno buljeći u njezine obline. Nisam joj rekao da me baš briga koliko ću živjeti i da li ću biti lijep leš, nisam joj htio reći da me baš boli neka stvar za Okinawu, nisam joj htio priznati da mi je ovo jedan od prvih sportskih podviga, a ni to da je u vezi samopouzdanja pogodila - stvarno mi nije bilo na nivou. Ali mislim da bi mi ga dugotrajnije rolanje još više srozalo. *Ako je rolanje put da ga steknem, nastavit ću s njim,* izrekao sam joj svoju odluku. *Možeš li mi ti pomoći da savladam tu vještinu?* Odgovorila je potvrdno. Od sreće sam vježbao*

i padao cijelo popodne. Bio sam sav modar ko da su me petorica motkama tukli. Sutradan smo se našli na istom mjestu. Krenula je ponovno s uvodom. *Najvažnija u svemu je ishrana, masti u hrani mogu ubrzati starenje, stoga one loše valja izbjegavati. Omega-6 masne kiseline prisutne su u biljnim uljima i bla, bla, bla...*, slušao sam je naslonjen na njezinu ruku dok me učila prvim koracima i dok mi je tijelom prolazila neobjašnjiva milina. *Ana!* Odjednom se iz daljine proderao neki nabildani frajer. Dojurio na motoru do nje, zgrabio je i utisnuo joj poljubac. Otkočivši se s njezine ruke, samo sam tresnuo na pod ko vreća. *Koji ti je ovo kržljavko?* pitao je. — *A susjed.* — *Pomažem mu da nauči rolati.* — *Ma šta će ti to, to je za pičkice,* obratio mi se. Na tu kobnu riječ iz djetinjstva mozgom mi je prostrujila munja, a pred očima mi se zamaglilo. *Vježbaj malo sam, mi moramo ići.* — *Bog, Srećko!* mahnula mi je djevojka s motora na kojem je uskoro odjurila s nabildanim frajerom. *Nastavi vježbati, to je dobro, zapamti što sam ti rekla. Sretnoooo!* Nestala je iza ugla. To je, dakle, bila ta sreća, iza ugla. Moš mislit. Kažu da se trebaš potruditi da je dobiješ. Ma nemoj. Cijeli sam se sjebo, sav sam u modricama, trudio sam se, a nisam je ni dohvatio, a Maks i ovaj Badža na motoru ništa ne moraju. Samo se skockaju, nabace gard i motor sve radi za njih. Još mi je samo to preostalo. Dovoljno sam pametan i sjeban da shvatim da su za ljubav važnije konjske snage od konjskog srca. I ovaj neuspjeh me nagnao da se o svemu malo bolje informiram pa sam negdje pročitao: *Morate biti svjesni da ženama niste važni zbog viteškog ponašanja, već sasvim nekih drugih stvari. Glupo viteštvo nije samo negativni oblik ponašanja, već je ono crna rupa, što je jasno svima oko vas, ali ne i vama. Međutim, vi se jednostavno ne možete ponašati drugačije. Zbog čega je to tako? Kažu zbog osjećaja manje vrijednosti.*

Kako da se složim s tom tezom? Znači da svi pažljivi frajeri imaju osjećaj manje vrijednosti. Statistički gledano, brutalniji, nagli tipovi su stvarno uspješniji. U njima žene vide zvijeri i to ih vjerojatno više privlači od umiljatog laneta. Potpuno su me krivo učili. Kakva umiljatost, pristojnost. Takvi ljudi danas su izgubljen slučaj. Drže ih za slabiće, nesposobnjakoviće i najkraće rečeno — budale. Pristojan čovjek među vukovima današnjice nosi na sebi etiketu: *Nakon*

upotrebe baci. Opet barba Darwin, opet zakon jačega. U dokumentarcima National Geographica mužjaci se bore na život i smrt kako bi dobili priliku pariti se, ali danas je, čini se, više ženki pa same i bez borbe u mrežu padaju. Poučen iskustvom, ipak sam odlučio kod sljedeće djevojke primijeniti totalnu kontru, takozvanu nasilničku strategiju. Sljedeća je bila intelektualni tip. Na prvi sastanak došla je mirisna i skockana ko da je izišla iz engleskog koledža. Pričala mi je o svom aristokratskom podrijetlu, iznijela mi opširnu povijest svojih predaka od čukundjede vojvode, bake aristokratkinje plave krvi, mame aktivistice za ženska prava i članice međunarodne udruge pa sve do tate sveučilišnog profesora i člana stranke na vlasti. Iznijela mi je i desetogodišnji plan svoje karijere, razvoja obitelji i svoje uloge u zemlji i svijetu. Ali ovaj puta nisam se dao zeznuti. Mislio sam: Nećeš me zvesti svojim intelektualnim stavovima i tom maskom finoće koju si nabacila. Znam da iza te hladne maske bukta prikrivena vatra i strast. Potajno ne želiš nekog finog, smirenog intelektualca plave krvi. Neću opet nasjesti na tu foru. Upoznao sam ja ženska usta. Jedno govore, drugo misle. Umiljata usta, uzavrela krv. One samo pričaju o finim frajerima, a u biti žele divljaka. Odlučio sam ustrajati u svom naumu i primjeni strategije broj 4.

Za naš prvi randevu nabacio sam stari kožnjak, okovao se lancima, posudio Maksov motor i nagazio dvjesto na sat. Kad sam je ugledao naglo sam zaustavio motor uz škripu kočnica, ocrtavajući gumama osmice pa još dva puta u mjestu nagario po gasu tako da se dimilo ko da Indijanci puštaju dimne signale. Od jačine zvuka začepila je uši, a ja sam zadovoljno žvačući žvaku sišao s motora, podigo remen, prstima prošarao po frizuri *a la* James Dean i konačno stao s plijenom lice u lice. *Jebote, mala, koja dobra guza* - ispalio sam bez uvoda zgrabivši je divlje za čvrstu okruglu stražnjicu. Dok se još nije snašla uvalio sam joj filmski do grla. — *Makni se, seljačino jedna seljoverska, idiote* — odgurnula me tresnuvši mi šamarčinu. *Jebi se, kretenu* - još je jednom viknula za mnom i otrčala u nepoznatom smjeru. Proglasila me brutalnim nasilnikom i karakternom pizdom. Nisam mogao vjerovati. Što sad ne valja? A imao sam i motor. Kako Maksu sve uspjeva. Skužio sam! Mulja, laže. Obećava brda i doline.

Na tu foru dobije što hoće. Taj dio sam preskočio. Ipak je ne možeš samo tako zgrabiti za guz bez obećanja neke perspektive. Još jedan poraz, strašno. Kako dalje? Stvarno sam sjeban. Ne znam sa ženama pa ne znam. U životinjskom svijetu sve je lakše. To što imamo dušu samo nam otežava cijelu stvar.

Kod duhovnih bića u pitanju su nijanse, a ja nisam bio siguran ni u osnovne postavke. Nikad ne znaš koja cura na šta pada. Dušu, tijelo, lovu, izgled, stav, spiku... Životinjski dio bića tjera vas na to da se sa ženama družite zbog parenja, ljudski vas tjera na to da priznate kako ste ovisni o njima i u drugim segmentima života. Da biste im bili privlačni, ne smijete izgubiti ono životinjsko u sebi inače će u vama vidjeti slabića, krpu o koju će samo obrisati noge. Stvarno sam u problemu. Animalni nagon mi je potpuno zakržljao. Morat ću ga probuditi.

Ne želim biti pitoma zvjerka. Dovoljno sam ranjen da shvatim kako moram postati napadač.

Žene su danas postale zahtjevne. Sve što su stoljećima u sebi skrivale i potiskivale sad izbacuju na površinu. Na sve strane pišu o svom idealnom muškarcu. Izgubile su onu tajnu koju smo mi muškarci stoljećima razotkrivali. Uzvrćaju nam udarac. Nakon stoljeća idealiziranja i analiziranja ženskog tijela, sad smo mi na meti. Idealni muškarac današnjice ima atletsko tijelo, takozvani trokut, što je znak dobrog zdravlja, signalizira sposobnost da lovi hranu i tjera neprijatelja. Mora imati široka ramena, trokut prsa, mišićave ruke, malenu čvrstu guzu, gustu kosu, senzualne usne, snažan nos i bradu kako bi mogao primati udarce. Uske bokove i mišićave noge. Ravan truh *a la* čelična rešetka koji se postiže svakodnevnim znojenjem u teretani i trčanjem trim stazom, trodnevnu bradu koja mu daje muževnu notu. I što je najvažnije - velik penis. Koliko god znanost govorila da je za seks isto ima li čovjek alat od osam centimetara ili trideset pošto se čuvena ženska G-točka nalazi odmah na ulazu, žene ne priznaju znanost, već samo veličinu. Idealan muškarac je blag, brižan, pun razumijevanja, a u isto vrijeme snažan, dlakav i muževan. Uz fizički izgled mora, naravno, biti šarmantan, pametan, zabavan, dobar jebač i pun love. Ti previsoki kriteriji potpuno su nas sjebali. Vidjevši da ih teško

možemo ispuniti, sve se više povlačimo. Ako si prenježan prozvat će te papučarom i pičkicom, ako si brutalan bezosjećajnom seljačinom. Nemoguće im je udovoljiti. Razgovaraju o nesposobnim muškarcima glorificirajući svoju snagu i onda se čude što su muškarci izgubili muške hormone. Kako je ženska snaga rasla — muška je opadala. Zakon fizike. I sad opet traže dominantnog viteza zaštitnika kojeg su ubile. Teška situacija.

Nakon niza bezuspješnih pokušaja, kratkih veza, dugih razočaranja zbog svega navedenog, odustao sam od strategija hvatanja ženki. Konačno sam se pomirio da povijesne činjenice u kojoj su mužjaci bili lovci više ne igraju. Muškarci definitivno više nisu dominantni. Nastupio je matrijarhat. Došlo je do globalnog zatopljenja koje utječe na globalne promjene čak i u muško- ženskim odnosima. Tipovima kao što sam bio ja nije preostalo ništa drugo nego zanemariti biologiju, prihvatiti izmijenjene povijesne uloge i čekati mrežu u koju ću biti uhvaćen.

I kad se zbog svega navedenog i proživljenog činilo da je moje srce izgubilo sve nade, kad je odlučilo da više neće upadati u petu brzinu, ipak je bilo ubačeno, i to u sedmu. Kao i uvijek kad čovjek od nečega odustane. Ni sam nisam svjestan kad i kako, samo znam da mi se s kemijske strane gledišta dogodila reakcija koju uspoređuju sa stanjem drogiranosti, a romantičari je nazivaju - ljubav. Psihofarmakolozi kažu da mozak u tom razdoblju oslobađa dopamin i norepinefrin, dva od mnogih živčanih odašiljača. Ti odašiljači stvaraju ružičast pogled na svijet, ubrzavaju puls, povećavaju energiju i izoštravaju opažanje. Ovaj prvi dio je O.K., ali s drugim se baš ne bih složio. Lijepo je Shakespeare u Snu ljetne noći opisao: *Dovoljno da vam u uho netko kapne kap ljubavnog napitka pa da od vještice vidite vilu.* Zaljubljen čovjek ne opaža ništa osim svoje zaljubljenosti. Kad počnu opažanja, popušta ljubavno sljepilo. Malo se udebljala, prilično je dosadna, ruka joj je ljepljiva, previše brblja, zar ću s ovako nečim provesti život... U početku je kemija na prvom mjestu, fizika na drugom, a matematika na trećem. Kako vrijeme izmiče, matematika postaje prva, a kemija zadnja. No ni ja ni famozni farmakolozi ne mogu objasniti zašto se oslobađaju te moćne kemikalije i zašto i kada one nestanu. Mogu samo reći da sam se u početku veze s Hanom osjećao u skladu sa znanstvenim tvrdnjama.

Ljudi su izgledali srdačniji, boje čistije, hrana je bila ukusnija, a najveća promjena odigrala se u meni samom. Odjednom sam dobio više energije za život, osjećao sam se mudrije, razigrano, optimistično. Govorio sam mudre riječi koje sam do tada slušao samo u filmovima i čitao u romanima i koje su mi uvijek zvučale pretenciozno, preuveličano pa čak i ljigavo. Grozio sam se fraza koje su izgovarali ljubavnici u svim tim glupavim sapunicama plazeći jedni po drugima, a te iste ljigave riječi postale su mi nešto najmudrije i najuzvišenije kad sam se našao u svojoj životnoj ljubavnoj priči. *Znam da smo se tek upoznali, ali na neki način mi se čini da te poznajem stoljećima, da smo se već negdje sreli — možda u prošlom životu,* bila je moja prva misaona rečenica koju sam nakon dugog promatranja uputio svojoj rajskoj Beatrici. *Iako smo se sreli prije nekoliko tjedana, čini mi se da smo oduvijek zajedno,* bila je moja sljedeća originalna konstatacija. *Prije nego sam te sreo osjećao sam se kao da cijeli život lutam po ogromnoj kući s velikim praznim sobama, kakvo slatko malo uho, kakva mekana koža, obožavam te, voljet ću te kao što te nitko do sada nije volio, kao što nitko nikoga nikada nije, kad sam uz tebe osjećam se cjelovit, potpun, cijeli život sam te čekao, obožavam te, ne mogu živjeti bez tebe, udaj se za mene.* I udala se.

Hana je bila fatalna žena, moja heroina, moja kob, sudbina koja je iz mene uspjela izvući sve ove nebuloze. S njom, eto, završavam poglavlje odrastanja i otvaram ono koje bi se trebalo nazvati Doba rane zrelosti, odnosno korak u dvadesete.

Od dvadesete do tridesete

Fatalna Hana, fatalna greška

UPOZNAO SAM JE NA JEDNOJ od mnogobrojnih proslava bračnih zavjeta na kojima su se mladi zaklinjali na vječni sklad, ljubav, vjernost i odanost. Blijak. Koje nebuloze. Danas sam ih i te kako svjestan. Tko se dosjetio da na pragu zajedničkog života ljudi moraju izgovarati takve budalaštine i suluda obećanja za koja su sigurni da su neispunjivi. Prvo zato što ništa nije vječno. Ne postoji vječni život, vječna ljepota, vječna mladost, vječna strast. Sve je prolazno. Znači, lažu na samom početku. Igrom slučaja bio sam svjedok mnogobrojnih zavjeta koje su, puni entuzijazma, mladenci u ljubavnom žaru davali jedni drugima. Mnogima od njih su obećanja prisjela, ljubav se rasplinula, a gorčina ostala.

Neko vrijeme sam se zavaravao kako je sviranje u bendu samo epizoda u bogatoj glazbenoj karijeri koja je ispred mene. Ali ne samo da me karijera nije čekala već se i reputacija našeg benda svakim danom sve više srozavala. Perspektivni rokenrol sastav polako je postao bend za vjenčanja. Kako se publika na našim malobrojnim koncertima počela osipati, jedini izvor zarade pronalazili smo na mjestima na kojima ni jednom respektabilnijem bendu nije bila čast nastupati. Ali između časti i novca izabrali smo drugo. Čast nije u modi. Da je danas Robin Hood živ, ukradenu lovu uložio bi u vlastite nekretnine.

Iz dana u dan zavaravao sam sebe da ću završiti s tim hobiem i uhvatiti se posla. Iz dana u dan volja za knjigom mi je opadala, a za brzom zaradom rasla. Postao sam jedan od vječnih studenata koji su okusivši slast lakog življenja odustali od teških misli. Uostalom, zar je to čudno? Samo sam počeo prihvaćati nova pravila igre koja te neosjetno počnu vući u svoj mulj. Rad, preciznost, nauka i analitičnost preko noći su pali pred najezdom novih vrijednosti suvremenog življenja koje nude brži i lakši put k lagodnijem životu. Površnost, brzina, snalažljivost, laž.

No zadržimo se za sada na ljubavi, braku i Hani. Potpuno ludo - u jedinom mogućem stanju kada čovjek donosi nebulozne odluke uskočio sam, dakle, u bračnu zamku. U glupom mladalačkom zanosu, dok su emocije na vrhuncu, a pamet na dnu. Ispočетка se, kao što su mnogi psiholozi i romanopisci opisali u svojim analizama i besmrtnim djelima, sve činilo idealno i vječno. Nakon svega pet

mjeseci poznanstva zaprosio sam je u svom trapavom stilu koji se njoj tada činio beskrajno šarmantan. Tradicionalno, kako sam to gledao u viteškim filmovima, kleknuo sam na koščata koljena koja su me bola ko vrag. Pripremio sam i sudbonosni govor, ali kao za vruga, valjda od nesigurnosti u kombinaciji sa strahom, samo sam se uzmucao: *Mislio sam, htio sam ti nešto reći, nešto bih ti predložio...* Njezin ljubavni zanos moje mane iščitao je kao vrline. Moju zbunjenost i nesigurnost protumačio je uzbuđenjem i psihičkom preosjetljivošću, bogatstvom duše kojima stidljivost i skromnost ne dopušta da isplivaju na površinu. *Hoću*, preduhitrila me zalijepivši mi filmski do grla. To je bila ona. Žena koja je pronašla formulu, preuzela stvar u svoje ruke.

Čitao sam i slušao o ljubavnom zanosu, obećanjima, vjernosti, toleranciji. Znao sam da se izriču u trenutnom zanosu, ali sam se ipak potajno nadao da će taj trenutak trajati vječno. Iako sam bio potkovan teorijama, ipak sam dopustio sebi da se oduševim novonastalom srećom koja me sva obuzela. Sve teorije pale su u vodu, a ja sam Hanu i sebe mogao vidjeti samo kao dva goluba, dvije srodne duše koje će zajedno ostati i na onom svijetu. Jasno vam je da sam preneglio, ali onda bar malo dulje od našeg. Prenaglo sam se oduševio. K matičaru smo stigli spuštenih usana koje se nisu pomicala. Slika bez tona. Prvi povišeni tonovi koji su sezali i do dvije oktave izbili su korak do sudbonosnog *da*. Na samom početku nametnulo se sto karakternih nepodudarnosti, nepremostivih razlika i pogleda na svijet. Tolerancija i kompromis posrnule su već na pragu. Moji su bili katolici, njezini ateisti. Moji su htjeli vjenčanje u crkvi, njezini ni pod razno.

Dok smo izlazili od matičara, moja majka i baka nisu prestale ridati. *Oduvijek smo sanjale samo tvoje vjenčanje, zavjet pred Bogom. To je jednom za cijeli život. Kad ono, ko da smo najveći antikristi, nevjernici, pogani. Naše dijete bez blagoslova...* kukale su neutješne žene. U vjenčanju kod matičara Hanini nisu vidjeli ništa čudno. Prezirali su crkvene rituale i kičeraje i nisu propuštali priliku da ogade svećenike koji žive prebogato i pregrešno. Jedino se činilo da je mom starom sve *egal*. Njemu je bilo najvažnije da se sin ženi, da nije peder i da je spreman na potomstvo koje će mu produžiti prezime i dičnu lozu. Na vjenčanje se dovezao u starom oldtajmer mercedesu

s mladom tetom i ogromnim barjakom. Kako se već na samom uvodu u životnu priču Capulettijevi i Montecchijevi ne bi zakrvili, prvi sam razumno, naravno, popustio ja. Radi mira u kući učinio sam ono što sam mislio da nikada ni zbog koga ne bih učinio. Zbog njezine ljubavi odustao sam od ljubavi prema Svevišnjem.

Ako ste pomislili da je to bio jedini kamen spoticanja — u zabludi ste. Jedna nevolja nikad ne dolazi sama. Sljedeći problem izbio je oko popisa uzvanika. Moji su htjeli veliki pir, jednom se sin ženi, osim toga red je da nam se revanšira silna rodbina koju smo pohodili na mnogobrojnim vjenčanjima i nosili im skupocjene darove, smatrali su. Njezini su htjeli mali pir. Šta će nam ta seljačija, dernek? Malo, decentno, to je ono što pristoji našim intelektualnim krugovima - govorili su. Poželjno je bilo neko egzotično vjenčanje na stijeni, zvoniku ili čak pod vodom. Taj prijedlog suprotstavljene strane bacio je majku i baku u totalni bed. *Oni nisu normalni!* — viknula je majka. *Pod vodom?!— Bože oslobodi!*— nadovezala se baba. *Kako ću ja doć na vinčanje, jedna ti sam, ne znam plivat, a kamoli ronit. Srića, nije toga bilo u moja vremena. Svi bi se pogušili. Svi ćemo se podušit. Kako će svatovi plivat s darovima, kako će se ist pršut pod morem?* - ridala je neutješno. S njim se ovaj puta složio čak i stari koji je zbog svega za promjenu češće dolazio u našu kuću. Očito je nedostajala muška ruka, makar i njegova. Dobio je ne baš zavidan zadatak da otkaže mnogobrojnoj rodbini koju je obavijestio o sretnom događaju prije vremena i koja je za tu svečanu prigodu već naručila janjce, prasce i volove. *Sranje* — samo je kratko izgovorio. *Obraz će mi otpast.* — *Ako ga imaš* — izletjelo je mami. - *Hvala, Mare, drugo nisam ni mogao očekivati od tebe, sritna si da me gađaš svojim otrovnim strelicama.* Samo je prešutjela komentar, nije imalo smisla nastavljati prepirku. *I šta ćeš sad?* - okrenuo se prema meni kad je vidio da je u njoj izgubio sugovornika. *Oćeš opet bit pizda i pristat na njezine uvjete?* Zar je oko toga uopće trebalo dvojiti. Naravno da sam pristao. Što sam drugo mogao?! Iako veliko vjenčanje nije dolazilo u obzir, u jednom smo ipak uspjeli. Ostati na zemlji.

U skladu s dogovorom napravili smo popis uzvanika. Majka je u suzama grcajući križala rođaka po rođaka ostavivši samo krnju

obitelj i kumove. Hanini su redukcijom bili prezadovoljni. Za uzvrat su odustali od podvodnog vjenčanja. Konačno je, dakle, određeno mjesto radnje — zemlja. Ali jedno nismo imali na umu: mi smo stavove promijenili, ali mentalitet nismo mogli. Konačnu odluku donijela je rodbina. Nisu naprosto mogli ni htjeli vjerovati da neće prisustvovati sudbonosno izgovorenom *da* svoga nećaka, sinovca, bližeg i daljeg rođaka, krsnog i krizmanog kuma. Činilo se da ih je na svečani čin pristiglo duplo više nego ih je bilo na popisu. Omjer je bio 100 : 5 za naše. Hanini su se osjećali pokislo, izdano, a kad se zaorila ganga iz rodnog nam kraja i kad su brojne ruke ponosno pronijele mladoženju potpuno su poludjeli. *Koja seljačija, koji seljoberi* — tiho je procijedila punica. A o misi koju sam morao čuti od njezine kćerke bolje da ne govorim. Bio je to prvi pravi bračni vatromet. Nakon što su moji, dakle, digli frku oko načina vjenčanja, nakon što su njezini poludjeli zbog broja uzvanika, sad su moji bili na redu da polude zbog troškova vjenčanja koje su većim dijelom snosili. *Mogli su se i oni malo iskesat* - izjasnio se moj stari koji je specijalno za tu priliku obukao odijelo s kravatom koja mu je stajala ko Johnu Wayneu usred pustinje. Vidjelo se da nikako ne paše na njegovu bradu od tri dana, poludugu masnu kosu i uopće njegovu istrošenu boemsku figuru. *Kad triba organizirat vjenčanje, onda su moderni, tili bi ronit*, oglasio se odjednom, *a kad triba sve platit, onda su konzervativni, vidim ja već koja je to ekipa, ali nećemo kukat. Jednom sina ženimo, nije cija cicija, pusti pizdune* — obratio se mojoj majci sporazumno nakon desetak godina nesporazuma. Konačno su dobili zajedničkog neprijatelja. Nevjestinu rodbinu.

Zbog Hane, benda i lagodna života postao sam vječni student. Starci nisu imali love da me školuju do u vječnost pa sam bio primoran sam privređivati za džeparac. Problem je nastao kad mi je jedan puni džep postao nedovoljan i kad sam poželio napuniti drugi. Puneći preostale džepove praznio sam indeks. Nisam bio tip koji je grijao stolicu. Malo kampanjskog rada, malo snalažljivosti, malo prijatelji, malo gledanja kroz prste, a malo i inteligencija i na kraju sam ipak nekako sklepaio diplomu. S obzirom kako su neki kod nas stekli doktorate, moj način bio je više nego regularan.

Hana je bila daleko ambicioznija. Već na samom početku dao se kod nje naslutiti emancipirani pogled na svijet koji je nakon nekog vremena zajedničkog življenja isplivao na površinu. Na početku bračne idile nije imala nikakve primjedbe na naše podstanarsko gnjezdašće. Bilo je to za nju nešto najljepše na svijetu, egzotično mjestašće u kome su zaljubljeni golubići svili gnijezdo. Kako je tada govorila: mrzila je velike kućerine bez topline. Nije čeznula za bijesnim autima, potpuno nepotrebnim smatrala je bilo kakvu raskoš ispred koje je uvijek stavljala ljubav i sklad koji smo jedino od navedenog i posjedovali. Nakon što je Hana studentica postala Hana magistrica, napravio sam nepopravljivu grešku predloživši joj da se iz većeg grada preselimo u malo idilično mjesto koje je s vremenom postalo sve samo ne to. Nošena na krilima ljubavi, ideja joj se učinila pregenijalnom. Od oduševljena mi se po cijele dane bacala u zagrljaj, nije me prestajala ljubiti. Srdačni zagrljaj majke i bake kod kojih smo se za početak skrasili uskoro su zamijenile uvrede, prigovaranja i netrpeljivost - kako to tradicionalno biva u čarobnim trokutima nevjesta-svekrva-svekrvina majka. Nemoguća kombinacija. Ne znam koji mi je vrag bio da nas uvalim u taj plamen s tri jezika. Tri žene, tri generacije na malom prostoru ravne su trima borcima u ringu. Žene koje su me odgojile u ženi koju sam izabrao vidjeli su klasičnu nevjesticu koja će sudjelovati u podgrijavanju toplog doma, što je uključivalo prilagođavanje njihovom dotadašnjem načinu života. Hana je željela egzotiku, ali nikako kuhinju, pranje, peglanje. Tako da je od svega nastalo, da se pjesnički izrazim, potpuno sranje. Nije joj padalo na pamet pretvoriti se u domaćicu, a majci i baki u kući nije bila prepametna magistrica. Idila se vrlo brzo pretvorila u kaos koji smo morali hitno sanirati, bolje rečeno iz njega zbrisati. Ponovno smo uletjeli u podstanarski stančić u malom mjestu, što je bilo daleko gora solucija od podstanarskog stančića u velegradu. Situacija je postala svakim danom sve nepodnošljivija. Hana sve nezadovoljnija, ja potpuno izgubljen. Prioriteti na njezinoj top-listi naglo su promijenili mjesto. Prvo joj je, što je povijesno normalno, zasmetala moja mama, zatim malo mjesto, potom podstanarski stan, a uskoro, naravno, u logičnom slijedu — ja. *Pa to je grozno. Živimo ko zadnji jandnici. U 21. stoljeću, kad svaka prosječna faca ima stan, a ona ispod prosjeka i vilu,* nije prestajala

gundati. *Koji sam ja kreten, koji mije vrug bio kad sam pristala da me odvučeš u ovu pripizdinu. Do kada ću se ja gužvati u autobusima i ići auto- tabanima? Svaki dan mi pozli? Koji si ti jadnik da ne možeš kupiti bar neki bijedni autić na lizing, kredit, loto? Zaželjela se raskošnijeg života, a naša ljubav s prvog pala je na poražavajuće posljednje mjesto top-ljestvice prioriteta. Sve više primjedaba imala je na moju svirku, društvo, izlaske, izgled, sposobnost, odnosno nesposobnost, nesnalažljivost pa čak i seks. Sve ono što joj se u početku činilo drugačije i što ju je zapravo k meni privuklo, sad ju je odbijalo. Njezine rečenice grozničavo sam pokušavao i znanstveno protumačiti. Možda nekada i nisu imale duboko skriveno značenje, ali nastojeći stvar vratiti na početak, u vrijeme naše kratke idile, koja se prije mogla nazvati samo bljeskom, hvatao sam se za slamku spasa. U literaturi koju sam prevrtao dok sam pokušavao shvatiti žensku ćud naišao sam na neke fraze koje su se pokazale točnima. Kad žene kažu: *Ne želim da me prisiljavaš na seks*, zapravo traže nekog na koga bi skočile bez razmišljanja. Kad kažu: *Želim da budemo prijatelji*, od tebe očekuju da utrošiš svoje vrijeme i novac udvarajući joj se i udovoljavajući, a sebi ostavljaju slobodu da nađu nekog boljeg. Slične rečenice počele su izlaziti iz Haninih usta. Tog boljeg očito je davno imala u mislima, vjerojatno je bila zaljubljena u ljubav koju nije nalazila i zbog koje sam joj s vremenom postajao još prizemniji, odbojniji i dosadniji. Ranije je ostajala sa mnom do sitnih jutarnjih sati, družila se s mojim prijateljima, ispijala koktele, uživala u okusu duhana, obožavala moj šarm, duhovite ispade i nježne izljeve. Nakon nekog vremena večeri s mojim društvom postale su joj zamorne, razgovori besmisleni, vrijeme izgubljeno, a moja ruka u njezinoj prevlažna. Nije više podnosila miris duhana, zvuke istih pjesama ni tekst sličnih viceva. Ja sam za nju postao bezuspješni, nezanimljivi, gadljivi probisvijet o kojeg se igrom sudbine spotakla. Isprobao sam tisuću načina kako bi joj dokazao suprotno, kako bih bar skrenuo njezinu pažnju na sebe, mada kažu da za ljubav ne trebaš učiniti baš ništa. Kemije ima ili nema. Nitko te neće voljeti zbog onoga što skuhaš - podučavale su žene jedna drugu, a isto bi se moglo odnositi i na muškarce. Žena te neće voljeti više ako joj opeglaš rublje. Zbog neke tamo dobrote. Još će te proglašiti papučarom. Žene vole muškarce od velike akcije. Trudom u ljubavi*

postiče se sasvim suprotan efekt. Čovjek koji se trudi i dokazuje pred ženom postaje joj naporan parazit kojeg bi se htjela otarasiti. O tim stvarima počeo sam razmišljati nakon brodoloma, ali u to vrijeme zablude još sam se lomio oko nje. Skladao joj pjesme, kupovao cvijeće, vodio na skijanje. Zadnju kintu potrošio sam na njezinu garderobu. I ništa. Uzalud sve. Uzalud vam trud, svirači, uzalud vam trud, jebači. Nakon kratkotrajnog ushićenja vraćala se u svoje nezadovoljstvo. Mislio sam kao mnogi da će dijete riješiti našu bračnu krizu, koja se s tim veličanstvenim činom, nažalost, još više produbila. *Od čega ćemo mi živjeti? Dijete treba ovo, dijete treba ono, ja trebam ovo, mi trebamo ono*, nije stajala sa zanovijetanjem. Voljela je zagrljaj tog malog slatkog stvorenja, ali izlasci su joj bili jednako dragi. Ipak, morala ih je svesti na minimum, zbog čega je postala još nezadovoljnija. Osjećala se ko zarobljenica koja nije nadzirala svjetlo što bi je odvelo do izlaza. Nastojeći poboljšati situaciju, sve sam manje svirao, sve više servisirao — preuzimao ulogu dadilje i kućanice. Čistio, prao, mijenjao pelenice, pa čak i obavljao noćna hranjenja maloga koji je nakon mjesec dana postao bucmast ko bumbar. Mislio sam da od viška glava ne boli pa sam mu poduplao doze mlijeka. *Kretenu! Zbog tebe je gotovo nastradao!* - obrušila se na mene nakon rutinskog pregleda kod pedijatra. *Ni za što nisi sposoban! Za koga sam se udala, šta mi je sve to trebalo!* Bila je na rubu plača. Lažem — istinski je plakala. Pokušao sam ignorirati njezine izljeve bijesa i usmjeriti svoj osmijeh malom dragom biću koje mi ga je trostruko uzvraćalo i u kojem sam našao sav smisao života. Što sam se više njemu približavao, žena se od mene više udaljavala. Kako sam sve manje muzicirao, para je bivalo sve manje, a napetosti više. Naravno da sam ponovno ispao papučar u očima ekipe, a pizda u očima svoje drage. Bila je nezadovoljna mnome, sobom, ljudima oko sebe, mjestom u kojem živi i situacijom u kojoj se našla. Obično kad ljudi žele nešto promijeniti negdje otputuju - maknu se, kako mnogi običavaju reći. U svim romanima ljudi svoje nezadovoljstvo, propale brakove, ranjena srca nastoje izliječiti bijegom. Svi nekamo žele otići nadajući se da je nepodnošljiva, bolesna situacija uvijek u njihovom dvorištu i da je ono uzrok svih njihovih nedaća. U London, Hollywood putuje većina željnih slave i bajkovita života, u Indiju, Tibet oni željni duhovnih

spoznaja i prosvjećenja. *U Moskvu, u Moskvu!* viču svi likovi ruske literature. Doduše, moja žena nije htjela u Moskvu, ali u Zagreb svakako. Malo idilično mjesto daleko od gradske gužve, buke i smoga postalo je preusko, sumorno, dosadno, nezanimljivo, skućeno prostorno i duhovno. Čak su joj sunce, more i čist zrak išli na živce. Po noći nije mogla spavati. Smetao joj je zvuk tišine, živcirala ju je pjesma cvrčaka. *Ti si kriv, doveo si me u ovu pripizdinu bez žive duše s kojom bih mogla razmijeniti iskustva, popričati o stvarima koje me zanimaju, a ne samo o maslinovom ulju, blitvi i srdelama. Blijuje mi se od ribe, osudio si me na izolaciju. Ne mogu ni na špicu. Što misliš, da ću ovdje dočekati starost?*- bile su njezine svakodnevne tirade. Kako bih je zadržao i kako ne bih promijenio naš bračni status, ništa drugo mi nije preostalo nego da promijenim mjesto boravka.

Kažu da je najveća trauma poslije smrti i razvoda - preseljenje. Ubio se usprkos svim nedaćama još nisam, a kako bih spriječio razvod odlučio sam se za najmanje zlo od navedenih — preseliti se. Premjestiti probleme s jedne točke na drugu. Moja je draga smatrala da će tim činom oni nestati kao rukom odneseni. Tako smo se i ponašali, u skladu s našim stavovima. Ja sam se sve više povlačio u sebe, postajao sve tiši i povučeniji, a moja draga euforičnija, brbljiva, puna nerealnog optimizma. Čak joj je i podstanarstvo u drugom gradu bilo izazovno. Odjednom je imala sto planova za budućnost. Svjetla velegrada prosvijetlila su njezinu dušu. Planirala je subotnje kavice na špici, glamurozne izlaske noću, modne revije, svjetske premijere, razvikane koncerte. Svom snagom, puna entuzijazma, bacila se na ostvarenje svojih planova. Sve više je izbivala iz kuće iz koje ja nisam imao volje ni glavu promoliti. Bez posla, izgubljen, jedino svjetlo vidio sam u malenom lišću mog sina koji mi je i dalje nesebično uzvraćao osmijehe zbog kojih sam sebe ipak smatrao sretnim čovjekom. Noći sam provodio s njim, a danju bezglavo glavinjao ulicama, obijao vrata, tražio bilo kakav posao. Hodao sam pokunjen, zapušten pod teretom problema koji mi se sručio na krhka pleća. Potpuno sam se zapostavio, što je vjerojatno slučaj sa svim zaljubljenim ljudima. Idealizirajući onog u koga su zaljubljeni, sebe sve više umanjuju, tonu sve dublje i dublje nesvjesni ponora ispod sebe. Sreća u nesreći je bila što ipak sebi nisam dopustio da se

razbijem o hridi, kad bi dotaknuo dno panično bih hvatao grančicu spasa. Osjećao sam se ko Pale sam na svijetu. Nisam imao benda, nisam imao posla, nisam imao društva, a bogme ni Hanu. Oni koje sam poznavao nisu imali vremena za druženje po danu, a pijanke u sitnim satima nisu me privlačile. Nisu bile u skladu s mojim trenutačnim raspoloženjem, rasporedom, a ni s džepom. Uostalom, nismo oboje mogli bančiti, netko je morao ostati s djetetom. Ipak, jednog dana, Hana je stigla ranije nego inače, nadržkana. Očito se nešto dogodilo, neki ivalent otkazao, uglavnom nije bila raspoložena za odgovore na moja pitanja, a ja nisam bio voljan gledati mrku sliku bez tona. Bilo mi je svega dosta, želio sam izbjeći neugodnu atmosferu, udahnuti zrak. Ni sam ne znam zašto sam svjež zrak ubrzo zamijenio zagušljivim. Valjda sam se zaželio društva, nasmijanih lica, razgovora, ne znam. Oteturao sam do obližnjeg kafića u kojem su se, kako sam ubrzo shvatio, odvijali svi važniji poslovni sastanci. To je bio moj prvi korak u poslovni svijet koji mi se, valjda zbog dima, učinio strašno mutnim. Vrlo brzo sam shvatio da to nije bilo samo zbog dima.

Na svoje iznenađenje nabasao sam na onog kog sam najmanje očekivao. Zapravo, ni u peti ga ne bih tu smjestio - Maksa. Gotovo ga nisam prepoznao. Od stare zapuštenosti ni traga. Obrijan, zaglađene izgelirane kose, u skupocjenoj odjeći s potpisom, s još skupocjenijim satom na ruci i nekim pomalo napadnim mirisom koji mi je iritirao nozdrve. Sličio je na jednog od modernih biznismena koji nam se smiješe s TV ekrana, naslovnica važnijih časopisa i stranica crne kronike. U prvi mah nije bio siguran u to što vidi ispred sebe. Mene — depresivnog gubitnika, ali činilo se da mu je ipak drago. *Jesi to ti, Srećko, kućo stara?!* Lupnuo me po leđima, snažno mi stisnuvši ruku. *Pa di si, šta ima?* Činilo se da mu je drago što me vidi. — *A evo...* Ispričao sam mu u kratkim crtama svoj kratki i beznačajni životni puteljak koji me doveo do mjesta i situacije u kojoj sam se našao. *E, moj Srećko, davno sam ja tebi govorio da od velike dobrote i velikih misli nema ništa. Nisi me htio slušati. Na vrijeme sam ja to shvatio. I evo, šta mi fali.* Ispričao mi je vrlo šturo nešto o svom biznisu upoznavši me još s nekim značajnim facama sličnog imidža, punim samopouzdanja i blage bahatosti. Čašica po

čašica — oni viskija, ja sokića, došli smo do teme kroz koju su malko proanalizirali moju malenkost i došli do zaključka kako bi se jednom luzeru kao što sam bio ja mogli smilovati i udijeliti mu bijedni poslić u tvrtki u kojoj je šef bio Maksov prijatelj, koji se tu večer našao s nama u društvu. I to samo zato što sam i ja bio nekakav njegov nazovimo prijatelj iz mladih dana. Bio sam u pravu kad sam se instinktivno vezivao uz Maksa. Slabići trebaju jake za opstanak. To se sad pokazalo točnim. Sve je veza. Da ga nisam poznavao, ništa od posla. Mogao sam se još danima javljati na oglase i natječaje koji su unaprijed rezervirani za šefovu rodbinu ili one s dubokim džepovima, koji za takve usluge keširaju. Doduše, nisam imao pojma o kom se poslu točno radilo i čime bih se ja to trebao baviti, ali nisam bio u poziciji da biram. Detalji me nisu zanimali. Prvi puta nakon dužeg vremena netko je uspio iz mene izmamiti smiješak. Bio sam sretan što ću od sada moći osigurati minimalne prihode svojoj obitelji. Valjda će sada Hana konačno biti sretna, mislio sam. S tom mišlju veselo sam doteturao kući i ne mogavši izdržati odmah je probudio. *Hana, Hana! — Šta je, koji ti je vrag, jesi normalan, koliko je sati, probudit ćeš malog,* mamurno je mrmljala napadajući me i u snu. Ali nisam se dao smesti. *Hana, Hana, našao sam posao* - nastavio sam dalje u vedrom tonu koji se nikako nije uklapao u njezin. - *Jebo te posao. Daj, o tome ćemo sutra, koj ti je vrag, pusti me da spavam,* nastavila je s mrmljanjem okrenuvši mi guzicu. Guzica guzici, tako je to.

Koja budala, besmrtni glupi idealist. Kako sam mogao i pomisliti da će moji minimalni prihodi zadovoljiti maksimalne prohtjeve moje žene. Prije nego sam joj uspio priopćiti radosnu vijest, ona je meni priopćila svoju neodgodivu odluku da me napusti. Zanimjemio sam zaboravivši da sam joj uopće imao što reći. Pa zar ni trenutak u ovom jebenom životu ne mogu biti sretan. Taman kad mi se malo nasmiješi s jedne strane, nešto me tresne s druge. Iako očajan, upotrijebio sam sve trikove, raspoloživo znanje o muško-ženskim odnosima koje, ruku na srce, nije bilo pregolemo, kako bih je uspio nagovoriti da promijeni svoju odluku, da je odgodi i da još malo probamo. Obećao sam joj sve čega sam se sjetio, što mi je tog trenutka palo na pamet, u što sam vjerovao i u što apsolutno nisam polagao nade. Govorio sam, da će nam od sada biti bolje, da će se

stvari promijeniti, da sam se ja promijenio, da sam sve shvatio, da je ona u pravu, da je nisam zaslužio, da ćemo uskoro imati bolji život, da ću zgrnuti gomilu love i bla, bla, bla... Nekako je pristala na odgodu egzekucije. Neodgodivu odluku ipak je odgodila. Dovoljno sam bio jadan, nisam htio biti mrtav jadan.

Posao nije bio baš *rože fjori*, bar ne kakav sam očekivao. Zapravo, bio je ispod svih mojih očekivanja. *Za početak radit ćeš u skladištu, a kad se stvore uvjeti, prebacit ćemo te gore kod nas* — objasnio mi je tip. Valjda poslodavac. Mislio je na poslovne prostorije ili, kako su ih zvali, gornje domove. *Je 1' to u redu? — U redu* — promućao sam. Što sam drugo mogao?

Novi posao nije iziskivao nikakve intelektualne napore, a upravo je to bilo najnapornije od svega.

Zatupljujuću jednoličnost nastojao sam razbiti razgovorima s novopečenim prijateljima. Postojale su dvije grupe ljudi. Jedni pomireni sa sudbinom, koji od života nisu tražili više od onog što im nudi. Iz dana u dan vrtili su sličnu, nerijetko napuhanu priču o tome što su jeli, pili i koga su povalili. Važno je bilo tko je u priči ostavio bolji dojam, tko je uhvatio veću ribu, zgodniju ženu i pojeo boljega janjca. Tako su dokazivali svoju nadmoć. Druga grupa bila je ogorčena na male plaće, šefa, kapitalizam, izrabljivanje i jebeni život koji se sveo na preživljavanje. Zbog svoje prilagodljivosti sudjelovao sam u komunikaciji i s jednim i s drugima, shvaćajući njihove probleme. Bio sam dio njih, brbljao s njima, jeo marende, pričao prizemne šale. Zajednički su interes, međutim, obje grupe našle u iznošenju manjih ili većih stvarčica iz skladišta. *Šta buljiš? - obratio mi se jednog dana kolega. To je samo naknada za rad. Šta su ove sitnice u odnosu na ono šta šefovi namaknu? Šta misliš, da su poštenjem stekli stanove, vile, vikendice?... 'Ko se još od poštenog rada obogatio, ajde, molim te - uvjeravali su me.*

Nisam ništa odgovorio, nisam ih pokušao ni odgovoriti od nečasnih radnji. Dovoljno sam bio pametan da shvatim kako u onome što govore ima istine.

* * *

Uskoro je tip koji me je doveo na posao zatražio da mu pomognem oko jedne usluge. *Poslije radnog vremena pomoći ćeš mi odnijet neke stvarčice. Je 1' O.K.? - O.K.* - ponovio sam praveći se da ne

vidim u tome ništa čudno. Međutim, to što smo iznosili nikako nisu bile sitnice, nakrcali smo brdo zapakiranih kutija, ispunivši gotovo cijeli kombi. Vozili smo neko vrijeme, a onda se zaustavili ispred velikog bijelog impozantnog zdanja koje mi je predstavio kao svoju vikendicu. *Ovdje ćemo sve iskrcat. O ovome nikome ni zuc* — upozorio me nakon što se susreo s mojim začuđenim pogledom. *Jebi ga, takav je život. Nema pravila. Netko preskače male, netko veće prepone, zavisí od mogućnosti i položaja. Manji položaj manje prepone, veći veće. U ovakvom društvu poštenje i dobrota zovu se glupost.* Gledao sam ga još uvijek u čudu ne prihvaćajući njegovu teoriju, ali ne zadugo. Već na putu do kuće počeo sam razmišljati o onom što mi je govorio. Ovako dalje nisam mogao. Odlučio sam početi s malim preponama.

Pomagao sam mu i dalje i na neki način postao suučesnikom. Od svake nove pošiljke dio je otišao u monumentalno zdanje mog podšefa pa sam valjda zbog toga uskoro dobio unapređenje. Prašnjavo, mračno skladište zamijenio sam čistim, svijetlim, ostakljenim prostorom. Nakon starog radnog mjesta ovo mi se činilo kao raj. Dobio sam svoj stol, svoju malu kancelariju. Bile su to poslovne prostorije, takozvani gornji domovi. Teškom mukom sam zadržao ozbiljan izraz lica mada bih najradije vrisnuo od sreće. Morao sam, veseljake nitko ne shvaća ozbiljno. Par ljudi pružilo mi je ruku dobrodošlice, dok me nekolicina pogledavala ispod oka kao potencijalnu konkurenciju. Već sutradan bio sam zatrpan gomilom spisa među kojima sam kao dobar đak odmah uočio nepravilnosti. Podaci o ulaznom prometu nisu se slagali s izlaznim. Bio sam ponosan na sebe i svoju providnost i požurio o svemu obavijestiti šefa očekujući pohvalu. Nakon što sam mu detaljno objasnio o čemu se radi, pogledao me nimalo iznenađen, kao da mu je to sasvim jasno. *A da, da, super, sredit ćemo to* — odgovorio je pomalo zbunjeno. *Ali do tada o tome nikom ni riječi.* - *Naravno* - odgovorio sam i zadovoljno odlepršao. Postajem osoba od povjerenja. Kako brz napredak. Bio sam više nego zadovoljan svojim prvim uspjehom. Uskoro me nazvao Maks. *Jebote, jesi ti normalan? Koji kreten!* Nisam se odmah snašao: — *Šta? Zašto?* — *Šta zašto jebote, zvao me boss.* — *Koji boss?* — pitao sam blentavo. — *Tvoj šef, jebem te*

luda!—A da? - Da, i? — Šta i? — Ti nisi sav svoj. Koji si ti kurac da daješ sebi za pravo govorit o nekim ulaznim i izlaznim podacima. Stvarno si pizda. Šta misliš za koji sam te kurac njemu preporučio, za koji te kurac on tu stavio? Šta si genije, je li? Takvih pizduna ko što si ti ima na lopate. Vidiš, ne vidiš, razumiš? Nije tvoje da razmišljaš, nego klimaš glavom na sve šta ti se kaže. Ne kopaj po govornima. Šta više kopaš, više smrde. Kužiš?—A kužim — odgovorio sam usrano. — I nemoj da me opet tip zove je 1' ćeš izletit. Nemoj da bude sranja. O.K.?— O.K. — potvrdio sam.

Vidim — ne vidim. Čujem - ne čujem! ponovio sam nakon što sam spustio slušalicu.

Dovoljno sam vidio i čuo da shvatim kako moram postati slijep i nijem.

Mogu mu sasuti sve u lice, mogu ga raskrinkati, mogu pozvati policiju, ali što sam dobio time? Svi koji su razotkrili malverzacije uživali su u narodnoj slavi dva dana, a poslije toga na minimalcu zavoda za zapošljavanje i to doživotno, a to mi ne treba. Ne mogu promijeniti sustav, ljude, morat ću sebe. Mislim da je i to rekao stari Darwin. Kako stvari stoje, i onda je bilo korupcije, krađe, laži. Još od antičkih vremena pisci su o tome pisali. Bože, koliko toga treba mijenjat! Šta je sa tvojih deset zapovijedi? Većina uspješnih faca ih se pridržava, al u obrnutom značenju. Ono: sagriješi bludno, laži, poželi ženu bližnjega svoga... Ne smijem zasjeniti šefa, čak i ako ima prosječnu inteligenciju morskog trpa, što ide pod ruku s moralom škorpiona. Što je šef veći kreten, vještina za opstanak mora biti veća. Pomalo sam počeo programirati mozak na nove frekvencije.

Kad mi je sutradan donio nove dokumente na obradu, samo sam mu se nasmiješio. Uočavao sam sve veće i veće nepravilnosti i naučio ih sve bolje prikrivati. Bio je sve zadovoljniji mnome, a i ja samim sobom. Moja faca u ogledalu počela je dobivati na važnosti.

U skladu sa željama za preobrazbom odlučio sam pronaći i određenu literaturu. I moram priznati da sam se iznenadio novim naslovima koji vode do željena uspjeha. Kako lagati, kako reći ne, zašto muškarci vole gadure, kako biti lijen, kako krađom doći do položaja i kapitala, kako voljeti sebe. Zapravo, ono što jest zajedničko svoj toj literaturi je svesrdna briga i ljubav prema sebi samom. Udovoljiti isključivo vlastitim čuvstvima bez obzira na

posljedice? A gdje je tu briga za bližnje? To je, kako mogu zaključiti, *pase*. O tome nitko ne piše. Meni je još stalo do prijatelja, ljubavi — što ću, staromodan sam tip. U skladu s onim što sam spoznao i pročitao došao sam do ovih zaključaka koji vode do uspjeha i samog vrha.

Od tridesete do četrdesete

Više pameti - manje sreće

Pamet je nešto potpuno suprotno novcu, što je čovjek manje ima to je zadovoljniji.

P. Masson

PAMET JE SAMO SMETNJA ČOVJEKU k ostvarenju sreće. Što veća slika u novinama — manje mozga u glavi. Glupi ljudi su u pravilu lukavi, a pametni lakovjerni i naivni. Lukavstvo je jedino čim se budala brani. Njegova pamet ne može shvatiti čovjekoljublje i dobrotu. Ove rečenice su me ohrabrile. Juhu! Znači, nisam bio baš takva pizda, samo pametni, dobri naivko. Ali ne želim to više biti. Želim biti sretna budala. Ne mogu u potpunosti shvatiti perverziju glupog mozga. Morat ću detaljno analizirati njegovu anatomiju i raditi na preobrazbi. Glup čovjek je oprezan, boji se drugog čovjeka, mjeri ga po tome koliko njemu može biti opasan ili koristan. Korisnima se ulizuje dok su mu od koristi, potom ih odbacuje ko otpad, prema opasnima je pokoran. Kažu: bolje da te se plaše nego da te vole. A ja sam htio baš suprotno, svima se svidjeti, pokazati svoju ljubav, voljeti i biti voljen. Kako krivo, kakva slabost. Budale imaju poseban instinkt za preživljavanje, da nije tako, onda bi samo pametni dobro živjeli, ali svi smo djeca Božja. I glupi i pametni. Zato je valjda svakomu i dato oružje za preživljavanje. Tako je i u životinjskom svijetu. Zmija ima otrov, lav snagu, tvor smrad, hobotnica crnilo, jež bodlje, budala lukavost. Pametni su u manjini, budale u većini pa je logično da je prevladao njihov način opstanka. Od mudrosti se lošije živi nego od lukavstva. Ne želim biti mudar, ne želim umrijeti od tuberkuloze u pljesnivom sobičku s nadom da će preživjeti moje pjesme, ne želim da me objese ko Kopernika, ne želim završiti ko Sokrat. Želim jezdit morima sretan na svojoj pedesetmetarskoj jahti ispijajući šampanjac i štirkajući djevojke za guzu. Od budale pametan čovjek može puno naučiti, ali si teško može pomoći. Što je čovjek gluplji, više se sebi divi, pametan zna da nikad dovoljno ne zna. Glupani se udružuju s ostalim glupanima i uništavaju bilo kakvu mudrost na pomolu. Ne želim da mi se to dogodi. Dovoljno sam pametan da postanem glup.

Moram postati opasan ambiciozan i glup

VIŠE NISAM IMAO nikakvih primjedbi na šefov rad. Otkrivao sam sve veće nepravilnosti i malverzacije, ali na sve to reagirala je moja nova pamet. Nisam ga otkucao, nisam ga čak ni obavještavao o svom pametnom umu koji je spreman razotkriti sve podvale lukavog mozga. Sinulo mi je, doduše, da ga ucijenim, predložim mu da podijelimo novac, ali nova pamet odmah je reagirala. Koja budala. Riskirao bih da me otpusti, da se nađem na ulici, da me smakne s lica zemlje. Stara pamet zaista je bila glupa. Nije još vrijeme za dilove. Moram steći povjerenje. Nisam još ostavljao dojam čovjeka kojem se može vjerovati. Zbog jednog milijunčića neću riskirati da izgubim pet. Treba čekati priliku, svojih pet minuta. Moram postati lukaviji, na dobrom sam putu.

Ne samo da sam prikrivao njegov zločin već sam sudjelovao u njemu. Uvlačio sam mu se u guzicu bez vazelina. Ako tako budete radili, očekujte napredak. Možete biti potpuno bezvrijedna budala, ali između vas i nekog sposobnog poštenog tipa koji diže bunu šef i sustav će sigurno izabrati vas, dok će glupi bundžija biti proglašen kretenom kojega treba osuditi za remećenje reda, rušenje sustava i srozavanje ugleda firme. On i njemu slični koji se usude usprotiviti bit će šikanirani i otpušteni, ostavljeni životu na milost i nemilost, a vi ćete lijepo zasjesti na njegovo mjesto. Ugled vam možda neće biti bogzna kakav, ogovarat će vas kolege, ali to se vas ne treba ticati. Za dobrim se konjem prašina diže. Osim toga, njihova sudbina ovisit će o vašem mišljenju. Bolje da vas se plaše nego da vas cijene. Od ovog drugog ionako nemate koristi.

Dakle, da rezimiramo. Šefova svaka riječ za vas je svjetska mudrost — misao dvadeset prvog stoljeća. Svaki njegov glupi, prožvakani vic za vas je nešto najduhovitije što ste čuli, njegovi potezi su genijalni, odijelo najelegantnije, kava najukusnija, čela besprijekorna. Ukratko — on je čovjek bez mane i kao takav predmet vašeg obožavanja. Što je više ljigavaca/savjetnika kakav ste i sam — više je i informacija koje ćete plasirati šefu u trenutku kad se opasnost približava. A to šefu treba! Ali pozor! Ne smijete zapisivati ni potpisivati ništa, pogotovo ne dugovanja, povjerljive dogovore,

nikakav pisani trag nemojte ostavljati za sobom jer tko zna kome mogu u ruke pasti. Na kraju krajeva, ako što pođe po zlu, neka najebe šef. Što veća tvrtka, više govana! Ne pokušavajte ništa mijenjati ili, recimo, biti u sindikatu koji štrajka zbog malih plaća. Bože sačuvaj! Treba samo ići dugogodišnjim utabanim stazama laži i lopovluka vrebajući vlastitu priliku. Ulizica počinje s dna. Obično, kao ja, od skladišta. Do vrha se penje po kostima. Što veća ljiga dobiva veće titule i to je bliže svom šefu. Sad samo vreba priliku kad i kako mu zabiti nož u leđa i napraviti od njega posljednji kostur na koji će zasjesti. Ovo vam je poznato. *Zar i ti, sine Brute!* zavikao je davno Cezar. Koliki su kraljevi upravo ovako dolazili na prijestolje. To samo pokazuje da se stoljećima ništa promijenilo nije.

Najuspješniji su ambiciozni, a lijeni ljudi, najopasniji glupi i ambiciozni. Mlad čovjek koji želi napredovati a posjeduje te karakteristike nalazi načina kako pobuditi pozornost, puniti džepove i hraniti taštinu. Dovoljno sam pametan da postanem ulizicalizoguzica.

Vrijeme je da iskusim moć

MEĐUTIM IAKO SVJESTAN SVEGA, još uvijek imam velikih problema. Dva tipa u meni bore se za prevlast, stari i novi mozak stalno su u klinču. Još nisam osjetio ono najuzvišenije osjećanje. Ako ste pomislili na ljubav - u problemu ste. I ja sam nekoć tako mislio, ali sad želim samo moć, moć i moć. To je ona sladostrast koja će me učiniti muževnim, privlačnim, poželjnim. S njom ću moći kupiti ljubavi na tone. To je vrhunac moje misije. Biti moćnik koji će pokoriti svijet. Osjetiti samozadovoljni osjećaj vlastite veličine - čistog sveobuhvatnog ega. Kažu da ona na ljudsko biće djeluje poput raka. Čovjek čudno reagira kad je se dočepa. Kad više ne budete mogli prepoznati dojučerašnje prijatelje, one koji su s vama pohađali isti razred, znajte da ste postali moćnik. S vaše visine ne vidite male ljude. Kome na vlasti trebaju prijatelji? Meni još uvijek nešto znače. Nisam još stekao osobine vladajućih — beskrupuloznost, bezosjećajnost, samoljublje, pohlepu, bezobrazluk. Moć je ko neko duboko pijanstvo u kojem se čovjek vidi kako lebdi iznad svijeta koji mu kleči pod nogama. Odlučio sam stjecati navedene osobine, jednu po jednu, početi od samog početka, od malih stvari. Za velike još nisam spreman, a ego mi je još osam tisuća milja ispod mora. Moram ga izvući na površinu ko ronilac, stupanj po stupanj, vršiti dekompresiju da ne doživim šok kad izronim naglo. U odnosu na poteze pravih moćnika ovi moji učinit će vam se smiješnim.

Prije ove odluke bio sam čovjek koji je slijedio pravila. Ustajao sam starijima u autobusu, satima čekao u ambulanti, pred blagajnom, na parkiralištu, ali sad je s tim gotovo. Vrijeme je da preskačem regule i redove, da se konačno osjetim moćno.

Pošto još nije vrijeme da zagospodarim firmom, a ni Hanom, počeo sam kao potpuni nemoćnik. Možda će vam zvučati smiješno, od parkirališta. Dovoljno sam bio slab da poželim biti jak.

Vježba br. 1

Uvijek su me iritirali tipovi koji polako izvlače auto s parkirnog mjesta. Polako otvaraju vrata, potom se još polaganije izvlače sa sjedišta, brišu staklo, studiozno spremaju krpicu, čeprkaju po prtljažniku, bez nervoze sklapaju kolica, pri čemu im, naravno, pomaže još sporija žena, tetka ili baba. Uglavnom, ta procedura traje

cijelu vječnost. Pa zar im stvarno treba toliko vremena da se potrpaju u auto i krenu s milim Bogom? Ne biste vjerovali, ali mnogi koriste čak i takve banalne situacije kako bi osjetili slatku moć. To je moje mjesto i ti ne možeš ući dok se ja ne pokupim, ovisan si o meni pa onda čekaj. I čekao sam, čekao strpljivo, dok mi konačno u utrobi nije počelo kuhati kao u kotlu. Teškom mukom, upotrijebivši stari mozak, savladavao sam se u ime uljudnosti kojoj su me učili. I kad mi je već popucala zadnja živčana nit, a strpljenje dogorjelo, dotični mi se samo slavodobitno nasmiješio, niječno odmahnuvši rukom, upozoravajući me da se nema namjeru maknuti s tog mjesta još najmanje jedno stoljeće. Iskonski poriv tjerao me da ga pošaljem u neku stvar, ali stari mozak samo je poslao signal koji je moja usta razvukao u uljudan, kiseo osmijeh. Morao sam odavati profil hladnokrvnog ubojice. Ovo je bila prilika za vježbu. Osvetit ću se kad za to dođe trenutak. Gadio sam se sam sebi. Zašto nisam izišao iz auta, zašto mu nisam sasuo sve u lice, zašto ga nisam mlatnuo po iskeženoj faci.

Kreten jedan, igra se mojim živcima, na meni jadničku testira svoju moć, a ja sam uvijek pazio na druge više nego na sebe sama, bio pun obzira. Budala obična. Da me slučajno netko ne čeka, da nikome ne oduzimam dragocjeno vrijeme i živce, da se svakom što prije maknem s puta, da ne stvaram probleme. Kako krivo. To moram odmah ispraviti. Sad je prilika. Sad il' nikad, nema oklijevanja. Moram odgovoriti na izazove. Ranije sam završio s poslom, do kraja Haninog radnog dana ima fore. Do tada ću vježbati. Sjeo sam u auto, nakon nekog vremena našao slobodno parkirno mjesto i odlučio čekati žrtvu koja je ubrzo stigla. U retrovizoru se zrcalio srebrni mercedes. Bingo. Još je veća fora da je moćan. Šta će mi tamo neki fićek-spaček. Sudbina moćnika konačno je u mojim šakama. Lagano sam se zavalio i pustio muzikicu kako bi prikrio suviše upozoravajuće zvukove. Čovjek je, mora se priznati, strpljivo čekao, čekao, čekao. Mora da i ovaj još koristi stari mozak, pomislio sam. Jadnik. Tek što sam to pomislio tip je nagazio na trubu, svirnuo jednom, dvaput, triput. Već na prvi zvuk trznuo sam se odlučivši se smjesta skloniti, a onda sam se sjetio svoje misije i s dozom nervoze koju sam pokušao suzbiti saslušao sljedeći upozoravajući zvuk sad već živčanog vozača. Začepio sam uši, što je bio jedini način da

ostanem cool. Nakon što je čovjek skoro sjeo na trubu, polako sam ubacio u rikverc, otvorio prozor, izvukao lakat i počeo se migoljiti. *Pa koji ti je kurac, nesposobni kretenu!*- izderao se frajer iz merđana dok sam prolazio pored njega. *Jebem te nesposobna, ko ti daje dozvolu. Triba ti sto godina da se makneš. Oš da zovem pauka, policiju, oš da te sastavim? Jesi ti normalan?* Pogledao sam ga nijemo u strahu da bilo što zucnem. *Jebem te luda, ej luđače, pogledaj me* - nije se mogao smiriti uznemireni dikan. Tooouo, to je to. Nek se nervira. Bolje on nego ja. Uspio sam ga isprovocirati. Ju-hu, napredujem, grabim velikim koracima k uspjehu. Uvijek su do sada ljudi oko mene donosili odluke koje su me nervirale, a sad nek se oni nerviraju. Na filmu i u crnoj kronici vidio sam dosta slučajeva kad bi vozač vozaču u sličnim situacijama hladnokrvno prosvirao glavu. Nisam mu ništa odgovorio — mjere predostrožnosti. Mafijaši ne pričaju puno. Čini mi se da me samo to spasilo da ne izađe iz auta i u najboljem slučaju mi razbije nos. To će biti drugi dio treninga koji ću realizirati nakon tečaja borilačkih vještina i dugotrajnih vježbi u teretani. Za sada je na snazi samo psihološki trening živaca. Nakon što sam se konačno izvukao, koliko-toliko zadovoljan sobom, odlučio sam ne posustati u transformaciji vlastite psihe koja će me dovesti do uspjeha.

Sljedeće što mi je išlo na živce je mahnita žurba sudionika prometa. Svi žure, jure, živciraju se, nemaju strpljenja, ne propuštaju za živu glavu nikoga da se, recimo, prestroji iz jedne trake u drugu. Ja, galantna budala, svima sam davao prednost, ali i tome je odzvonilo. Dovoljno sam slijedio tuđa pravila, vrijeme je da uvedem svoja.

Vježba br. 2

Davno je meni rekao Maks: *Slušaj, vani svi čekaju red pa čekam i ja, a ovdje kod nas svi priskaču. Bija bi pizda da ne priskačem i ja.* Tu strategiju primjenjivao je gdje je mogao. Od preskakanja najmanjih redova do preskakanja pravila, kupujući sve što se kupiti da: radno mjesto, ispite, građevinske dozvole, liječnike. Kako nisam stigao do njegovog stupnja, odlučio sam krenuti od redova u pošti, samoposluzi, ambulanti, knjižari. Ovo zadnje mjesto činilo mi se za početak najidealnijim izborom. Mislim, tamo dolaze obrazovani, tolerantni ljudi koji preziru svaku vrstu konflikta, ako njih prođem glatko bacit ću se među one buntovnike željne fajta. *Oprostite, molim*

vas, obratio sam se ženi ispred sebe, *molim vas, mogu li stati ispred vas, imam samo nešto kratko upitati.* -*Ali, gospodine, svi čekamo.* — *Ali, gospođo, ja ću samo kratko, nešto mi nije dobro, znate.* Zaigrao sam na sentiment. - *Dobro, dobro, prođite,* pustila me žena, a ja sam pokunjen, držeći se za stomak, prelazio preko cijelog reda nastojeći ne osjećati krivnju dok su me pratili začuđeni pogledi puni pitanja i sumnje. Nije mi bilo baš svejedno. Ali, mislio sam u sebi: To je način. Treba reći jebe mi se, samo vi gledajte, ali ja sam svoje postigao, samo vi čekajte, drugovi i drugarice, a ja idem, pa-pa, glupani.

Oprostite, molim vas, ponovio sam isto pitanje gospodinu koji je čekao u pošti. Molim vas, mogu li ispred vas, žuri mi se. Pobjeći će mi autobus za Imotski. — *Svi čekamo, gospodine, meni će pobjeći brod za Vis. Tu me malo zeznuo, ali nisam odustao.* - *Molim vas, žena mi treba roditi svaki čas.* — *Pa nećete vi rađat, ako treba rodit, šta vi imate s tim, opet me matirao stari.* - *Slušajte, ja moram..., sad sam već izgubio strpljenje i krenuo preko svih.*

Stvarno ste bezobrazni, stao se derati na mene stari, a i ja na njega preko cijele pošte igrajući na ono što je uvijek palilo — na sentiment s primjesom osjećaja krivnje. - *Vi nemate srca, došao sam uplatiti račun da mi ne isključe struju, žena mi ima roditi svaki čas, što ću bez tople vode, kako ćemo okupati bebu.* I upalilo je! Babe ispred mene nasrnule su na tvrdokornog tipa. *Ma pustite čovjeka, uzbuđen je, čeka bebu, pa zar ste zaboravili kad ste vi bili u takvoj situaciji.* Nastao je metež koji sam iskoristio, obavio svoje i zbrisao. Bravo ja, bravo! Svakog dana u svakom pogledu sve više napredujem.

Vježba br. 3

Vozio sam tik uz bok tipu koji se nervozno pokušavao prestrojiti u moju traku i da sam bio onaj stari džentlmen, pustio bih ga bez problema. Ali nisam. Koga briga za džentlmene-pizde. Nisam mu dao. Trubi on, trubi, pogledava me, maše rukom, ali ja hrabro odolijevam napadima, držim svoj položaj, osjećam moć i ne dam mu da me izgura. Nećeš, jebem ti, ja sam glavni.

Tip je reagirao slično onom iz prethodne vježbe. Valjda je to stvar mentaliteta i kućnog odgoja ili možda samo trenutne preosjetljivosti na nepravdu koju svi najlakše razumiju kad je osjete na vlastitoj koži. Kad takvi frajeri krše pravila, misle da je to O.K., a kad njima netko

prepriječi put, sravnili bi ga sa zemljom. Psovao je, mahao rukama, pokazivao mi rogove i na kraju produžio. Juhhuuu! Uspio sam! Ispao sam kreten u njegovim očima, a junak u svojim. Tako sam napravio sa sljedećom žrtvom, pa još jednom, gotovo izazvao sudar, ali nisam odustao. I iz te vježbe izišao sam kao moralni pobjednik. Nisam čak ni pješake pustio preko pješačkog prijelaza. Mislio sam: *'Ko vas jebe, čekajte. Ja sam jači, pizduni jedni. Već sam tečnije i psovao. Te riječi iz svakodnevnog žargona same su mi počele kliziti s usana: Ko te jebe, seronjo, jebem ti mater, pizdo, drkadžijo.* Usvojio sam i ja dio folklor.

Zadovoljno sam se smiješio svom liku u retrovizoru. Koja faca, koji frajer, nisam se mogao nadivi... što je ono? Odjednom, smiješak mi se zaledi ko tuljanu. Ugledao sam ženu sličnu mojoj kako se strasno filmski žvali s nekim zgodnim, visokim, besprijekorno skockanim frajerom u odijelu s aktovkom u ruci. Ne, to nije ona, za trenutak sam zatvorio oči i protresao glavom ne vjerujući u ono što vidim. Ne, nije istina. Ne može biti istina. Ukočio sam se ko neka stvar. Ne, ne, ne baš sad kad mi treba samopouzdanje. Zašto mi ga uvijek ubije? Kako sam bijedan. Dno dna. Zamagljenih očiju skliznuo sam sa sjedišta, šćućurio se potpuno ušavši u sebe, dok je ona ponosno koračala za frajerom poslovnog *luka* prema njegovom najnovijem bentleyju. Ostao sam skamenjen u svom skloništu. Jadni jadničak, kraj svijeta, ne želim više živjeti, dosta mi je poniženja, vrijeme je da nestanem s lica zemlje, kome sam još potreban, kome ja mogu biti autoritet, šta će meni bijedniku proklete vježbe. Glavom su mi prolazila pitanja munjevitom brzinom. Osjećao sam se kao lik iz grčkih tragedija. Razmišljajući tako i proklinjući svoju sudbu kletu, ni sam ne znam koliko sam vremena ostao u položaju oraha u ljusci i tko mi je dao snagu da se iz nje iskobeljam. Kao čovjek koji više nema što izgubiti, potpuni luzer, sjedio sam na sjedištu svog spačeka, bez razmišljanja nagazio na gas spreman sve okončati. Naglo sam krenuo u rikverc udarivši svom snagom u frajera koji je čekao da se parkira na moje mjesto. Dok se on derao za mnom, odjurio sam obliven suzama, urlajući i psujući sve po spisku: *Pička ti materina, pička vam materina svima!* Potpuno lud, zaboravivši na misiju kojoj sam se posvetio, vozio sam zamagljena pogleda i pomućena uma. To je zadnje čega se sjećam. Probudio sam se u

bolnici povijene glave, ruke i noge u gipsu. Nešto kao polumumija. Gotovo da mi je žao što sam se uopće probudio, što su me izvukli iz onog svjetlećeg tunela kroz koji sam lebdio okružen nasmiješenim anđelima raširenih krila. Kad su me zakrpili i kad sam došao k sebi, objasnili su mi kako sam se sjebo. Pokušao sam se prestrojiti u traku u koju me tip nije pustio. Polulud, pun negativne energije, udario sam snažno u njega odgurnuvši ga na suprotni kolnik, pri čemu samo pukim slučajem nisam završio kod svetog Petra na briškulu, već na bolničkoj skrbi.

Isuse, Srećko!— uskliknula je moja draga kad je ugledala moj mumificirani lik. Iz ptičje perspektive iz koje sam je promatrao djelovala mi je ko duh koji se nadvio nada mnom dok joj se zabrinuto lice razlijevalo kao slika u akvarelu. Iscerio sam se kiselo ne dajući ništa naslutiti. Sam Bog zna koliko sam napora za taj podvig trebao uložiti. Zašto li me samo Bog vratio u ring života, čime sam to zaslužio? Tako mi je lijepo bilo u onom tunelu. Svijetlo, nestvarno. Lebdio sam u bestežinskom stanju, neopterećen, nasmiješen, lagan ko perce. Bez Hane, šefa, bez problema. Samo ja i svijetla budućnost. A sad me vratio. Valjda ni njemu na onom svijetu ne trebaju slabići. Kažu da uzima samo najbolje. Nije mi, dakle, preostalo ništa drugo do života. Kako li je samo naporan. Najradije bih sjeo ispod velikog stabla banana, usred prašume, družeći se samo s majmunima koji bi me sigurno bolje razumjeli i među kojima bih mogao biti onakav kakav jesam. Jeo bih banane, dok bi me draga češkala i čupkala mi buhice s dlakavih leđa. Divota! Šta bi mi falilo? Ne bih trebao raditi za to, dizati kredit, ustajati u cik zore. Koje smo mi ljudi budale, kako smo si zakomplicirali život, nevjerovatno. Samo se čovjek mijenjao kroz povijest, uspravio se, razvio umne sposobnosti, a majmun je ostao majmun. A tko ima najbolju memoriju među svim živim bićima? Čovjek? Ne, dragi moji, već majmun. Ali nije dugotrajna. A i šta će im. U programu je samo dok im je neophodna za preživljavanje i dok je mogu upotrijebiti u pozitivne svrhe, npr. u planiranju sutrašnjeg dana. Što će jesti, gdje će leći, s kime se pariti. I što je drugo potrebno? Ljudska memorija je dugotrajnija i destruktivnija. Bilo bi mi bolje da sam majmun. Zaboravio bih na sve ružne događaje u životu. Da sam bio onaj stari

već bih se davno raspekmezio gledajući Hanino izdajničko lišće, molio je na koljenima, ali ovako sam odlučio čekati svojih pet minuta slave. Ipak sam joj i dandanas zahvalan što je bila toliko razumna i velikodušna pa mi je svoju odluku priopćila nakon što sam se kako-tako oporavio. Nije puno čekala na nju nakon što sam se skrpan vratio s bolničke na njezinu skrb. Žurila je da se što prije riješi napasti, parazita, nametnika kojeg je vidjela u meni. *Slušaj, Srećko* — počela je istih svoj monolog jednog jutra dok je servirala doručak. Moram još samo napomenuti da je to radila samo kad sam bio u predsmrtnom stanju kakav sam joj vjerojatno izgledao u ovim sudbonosnim trenucima. *Odlučila sam otići. — Gdje?* — pitao sam glupo. Koliko god sam bio spreman na ovaj trenutak, s mukom sam iscijedio riječ koja me gušila ko da sam progutao ping-pong lopticu. - *Od tebe. Molim te, nemoj mi praviti probleme, nemoj mi otežavati. Pokušala sam, nismo jedno za drugo, mali ide sa mnom, moći ćeš ga vidjeti vikendom i po po-potrebi. To će odrediti sud, kao i visinu alimentacije. Molim te, ne pokušavaj me odvratiti od mog nauma i tra-la-la...* Gledao sam je pokiso ko pizda. Te su me riječi vratile u doba mojih neuspjeha. Imao sam potrebu baciti joj se pod skute, preklinjati da me ne ostavlja, moliti da razmisli radi mene, naše ljubavi, zajedničkih uspomena, sina. Prezirao sam sebe sama zbog pizdastih osjećaja koji su me razdirali, koji su bili uzrokom svih mojih nevolja, neuspjeha i krahova, koji su me doveli do ove bezizlazne situacije. *Hana* - jedva sam uspio izustiti dok mi je ona lopta parala grlo. Ko da serviram za meč. Ne, neću joj dopustiti! Borio sam se s prokletim emocijama i prokletom suzom koja je izdajnički provirivala na kut mog tužnog oka. Nisam se uspio ni snaći, a ona mi se već sestrinski bacila u zagrljaj dopuštajući svojim lažnim suzama da se kotrljaju niz moje obješeno lice i novi sako. Ostavile su doživotno traga na mom srcu, a i na sakou s kojeg ih nisam želio kemijski očistiti. S vremena na vrijeme bacim pogled na te svjedoke prošlosti da me podsjetite na dno koje sam dotaknuo i na koje ne smijem ponovno pasti. *Dobar si ti čovjek, Srećko, predobar. Ali nismo jedno za drugo. Uvijek ćeš mi ostati u srcu, biti moj najbolji drug* - tješila me prijateljski, potom je ustala, zgrabila kaput i nestala iza vrata. Zatvorivši ih, zatvorila je razdoblje mog života čiji je bila centar. U pičku materinu! Raskrivio sam se ko pička od plača čim sam ostao

sam, grcajući u suzama ko zadnji kreten. U pičku materinu, ja i moja dobrota, mrzim je, ubit ću je, zatući čekićem i kamenjem. Evo dokle me dovela. Do samoće, bespomoći, jada. Svi su me upozoravali - predobar si, a ja nisam shvaćao, nisam se mogao otarasiti te napasti. Moram prestati biti dobar. Žene ne vole dobre dečke. Dobri dečki ne uspijevaju, ne želim više biti dobar. Dovoljno sam bio dobar da poželim biti loš. Dobrota nikome nije dobra. Ne bih je preporučio ni najljućem neprijatelju.

Pamet budale je lukavost

Ako je čovjek predobar s drugima to mu je ozbiljna mana koja šteti i njemu i drugima.

P. Hauck

Dobrota je na ovom svijetu golo siročče.

I. Andrić

LUKAVSTVO JE PAMET nepametnih i podlih, inteligencija neinteligentnih. Nije žalosno što takvi ljudi ipak dobro žive, već što otimaju mjesto pametnima i čestitima.

Čeprkajući, dakle, po starim spisima, na svoje iznenađenje došao sam do zaključka da su to konstatirali još mnogi prije mene. Ne znam jesu li oni poduzeli nešto kako bi svoje čovjekoljublje pretvorili u sebeljublje, ali ja sigurno hoću.

Samo ako razmišljate o dobrobiti prema samom sebi dospjet ćete do vrha. Odbaciti emocije i postaviti pred sebe jedino svoje ciljeve do kojih želite doći ne birajući sredstva. Treba imat moral kurve, a ponašanje kralja. Opreznost je kod dobrih ono što je lukavstvo kod pokvarenih. Dobrog čovjeka uglavnom drže za budalu čiju dobrotu treba iskoristiti, pročitao sam u tim spisima.

I u ovom slučaju počeo sam vježbu od malih stvari. Ranije sam u jednom pretincu novčanika držao novac za prosjake. Sada sam se trudio da prođem pored njih okrenute glave. Vježbao sam bezosjećajnost i ubijao sluh za bližnje i njihove probleme.

Dojučerašnjim prijateljima odbio sam svaku pomoć, nastojeći ih izbjeći. Uvažavao sam samo one od kojih sam imao neke koristi. Na kraju krajeva zašto bih sebi otežavao život. Lukavstvom sam puno brže dolazio do rezultata. Naivnost me dovela do lukavstva.

Brzo sam shvaćao i još brže obavljao dnevne zadatke nastojeći još više pridobiti naklonost onih od kojih bih mogao izvući korist. Nakon što bih završio posao, pokupio bih se zadovoljan obavljenim i krenuo nezadovoljan onim što me očekuje kod kuće. *Pa dobro, Srećko, gdje si ti jučer? — pitao me šef jednog dana. Trebao sam te, a ti ko da si u zemlju propao. — Završio sam ranije pa sam otišao kući. — Ovo je privatna tvrtka, ja te plaćam, dulje možeš ostati, ali kraće ne, ako*

završiš posao prije vremena izmisli novi, nađi nova zaduženja. Je li jasno? Izdiktirao mi je pravila strogim glasom i još strožim pogledom iz kojeg sam mogao pročitati neizrečeno. To je zaista najmanje što sam očekivao. Moje silne teorije nikako da urode plodom. Pa zar baš moram migoljiti korak po korak do sveobuhvatne spoznaje?

Od tog nemilog događaja naučio sam da moram posljednji napustiti firmu kako bih ostavio dojam čovjeka koji se ubija od posla štiteći interese tvrtke. Kažem, ostavljao dojam, a u stvarnosti sam nastavio s preobrazbom. Naravno da se nisam ubijao od rada, nisam se čak ni previše trudio, bolje reći sve sam više zabušavao, nisam budala. Tko će mi reći hvala. Tko još nagrađuje nečiji trud i rad. I dalje sam razrađivao ratni plan. Nije ni to bilo jednostavno, ali bio sam svjestan da će moj trud uroditi plodom. Svaki trud urodi plodom kad-tad. To je isto matematika. Ako se trudiš postati kreten, moraš to i postati. Dva i dva su četiri. Kako je naporno biti zao, rekao je jedan pisac. Kako je naporno biti kreten, govorim ja, ali šta ćeš, mora se. Moraš se prilagoditi većini uspješnih. Zbog svega navedenog morao sam pribjeći sljedećoj teoriji: Radi malo, ali ostavljaj dojam tipa koji se ubija od posla.

Trebalo je, dakle, ne raditi puno, a ostavljati dojam tipa koji se ubija od posla.

Najvažnije je bilo stvoriti dojam glavnog i nezamjenjivog. Brzina i spretnost nisu nikako poželjni. Stvari treba rješavati sporo i neopterećeno makar to značilo samo pola loše obavljena posla, dakle raditi što manje, zabušavati što više. Važno je kakav ćete umjetnički dojam ostaviti. Cjelodneвно sjedenje za kompjuterom i stolom pretrpanim raznoraznim dokumentima i beznačajnim papirima jedno je od mogućnosti. Pokušao sam s tim receptom koji je uskoro, gle čuda, upalio.

Nisam mogao vjerovati da ljudi puše tako plitke fore. Ali puše. Da sam onaj stari, nikada ne bih igrao na prvu loptu, ali budale drugu ne kuže. I stvarno, šefov pogled koji je upućivao mojoj paćeničkoj figuri što se nadvijala nad teško razrješivim predmetima bio je zadovoljniji. Bio sam na putu onoga što se od mene tražilo. Pošto nitko normalan ne može sjediti osam sati u tako nezanimljivom i neinspirativnom okruženju, pokušao sam radi mentalnog zdravlja svoj prisilni boravak za stolom učiniti koliko-toliko zanimljivijim i svrsishodnijim. U početku

sam igrao sve moguće igrice, jer je u tom slučaju moje lice poprimalo željeni, zabrinuto-paćenički izraz. Zadubljen, zainteresiran pogled pun očekivanja. Kao da očekujem da se riješi najluđi posao koji će donijeti firmi, a naročito šefu, milijune. Ipak, prst mi je uvijek bio spreman na tipki za promjenu fajla u slučaju da se tko drzne poviriti u moj rad, pitati me za neki savjet ili mi samo pokazati neku novu glupu seksi foru koja upravo kruži internetom. Kad su mi dosadile, odnosno kad sam svladao sve igrice, prešao sam na nešto korisnije. Poznanstva i iskustva koje sam stjecao počeo sam koristiti za privatne poslice. Mic po mic. Za to je firma dušu dala. Sve što sam mogao obavljao sam na njezin račun. Šef je, na moju sreću, zakoračio u pedesetu, a toj generaciji rukovanje kompjuterom ravno je upravljanju šatlom. Tom spravom služe se vjerojatno samo za gledanje pornića.

Radi kompletnog dojma svoje prezaposlenosti, ozbiljnosti i predanosti poslu, auto sam ostavljao na mjestu na kojem je nemoguće da šef prođe, a da ga ne vidi pa se mogao steći dojam da sam cijeli dan u firmi, ponekad i do kasno u noć. Ako bih se uspio iskrasti prije kraja radnog vremena, naručio bih taksi. Ako bi pak ljudi bili znatiželjni, lako bih im objasnio da je auto u kvaru, što nije bilo teško zbog njegova ne baš ušminkana izgleda. Sad sam već skupio neku lovu, ali ulaganje u novi auto nije mi padalo na pamet. Nije dobro pokazivati koliko ste zaradili ili namaknuli. Upadate u oči, uostalom osvrnite se oko sebe. Koliki lovaši žive u trošnim zgradama čiji raskošni stanovi nikako ne odgovaraju fasadi? Kad ubiju nekog mafijaša najčešće na vijestima prikažu trošnu staru zgradu u kojoj je živio i ispred koje je skončao. Tek nakon sprovida počne se raspravljati o bogatoj ostavštini oko koje se raščerupaju bogata udovica, ljubavnica, znana i neznana djeca. To su pravila igre. Za svaki slučaj, cijelo zadnje sjedište auta pretrpao sam fasciklima ako netko od znatiželjnika proviri nosić. Kad su mi dosadili prevrtanje žutog tiska, igranje igrice i poslovni kontakti, na raspolaganju je uvijek bila moja mama. Mogao sam s njom sate i sate pričati o tome kako se trebam obući, kakvo je vrijeme, vrti li je reuma, kakve su ispale sarme, kakav mi je kreten tata, kakva je senilna baba. Borivši se sa svojom bivšom za prava oko viđanja sina, koja je u međuvremenu navodno zbog moje neodgovornosti zaoštrila,

ponekad bih povisio glas tako da je izgledalo da se borim za prava tvrtke.

Nakon napornih razgovora, složio bih facu čovjeka kojeg su pregovori potpuno iscrpili, skupio hrpu papira ispod ruke i poguren noseći breme briga na plećima projezdio firmom, po mogućnosti najutjecajnijima ispred nosa i uskoro nitko nije imao primjedbe na moj rad. Kolege su bile zadovoljnije jer se nisam isticao i direktno ugrožavao njihov položaj, a šefu nisam predstavljao nikakvu prijetnju. Dovoljno sam bio pametan da shvatim koliko moram biti glup.

Najvažniji talent za brzi uspjeh je netalent

NITKO NE VOLI SPOSOBNE, talentirane ljude. Oni ugrožavaju netalent većine. Lakše se oprostiti bogatašu koji je nagomilao gomilu blaga nego čovjeku blagoslovljenom talentom. Ljudi su najnesretniji kad netko ima veća priznanja od njih samih.

Najvažniji talent za brz poslovni uzlet je netalent. Lažem. Potrebno je posjedovati talent, ali za govorništvo bez pokrića, takozvano mlaćenje prazne slame, talent za prevare, laži, krađe. Uz bahatost i beskrupuloznost dobro dođe i talent hladnokrvnog ubojice. Tom miljeu pripadaju uglavnom ambiciozni, netalentirani lijeni ljudi koji nalaze put ne birajući sredstva da zgrnu što više love uz što manje truda.

Svi važniji sastanci i monstruoze ideje rađaju se na tipičnim mjestima za poslovne sastanke: za šankom kafića, u baru hotela visoke kategorije, u privatnim vilama, potom privatnim avionima itd. Sto veći lopov, mekša fotelja, bolja usluga, dublji naklon podanika. Poslovna dobit dijeli se unutar koza iz stada — sistem jednak ili sličan kozama nostra. Princip provjeren i kao takav funkcionira stoljećima.

Krug je zatvoren i teško probojan, a lova se vrti isključivo među članovima okruglog stola — odnosno koza. Za potpun uspjeh bitno je biti povezan sa svim karikama u lancu, medijima kojima se dostavlja dio kolačića kako se ne bi raspisivali o mutnim poslićima, bankarima koji financiraju i za to stavljaju u džepić provizijicu, policiju koju neće potkupiti za prometne prekršaje, ali za gledanje kroz prste za šverc ili kriminal hoće i na kraju, naravno, kao šlag na vrhu, politički vrh koji sve to blagoslivlja. Davno je rekao jedan pisac: *Hvala Bogu što su svi potkupljivi*. Talentirani i sposobni - potpuno su suvišni. Teško dolaze do zasluženih pozicija, a ako su uporni u nametanju svojih ideja ili razotkrivanju lanca kriminala, mogu biti sretni ako izgube samo posao, a ne i glavu. U životu današnjih uspješnika bitna je lova i samo lova. Zbog nje su spremni na najgore, dakle iskoristiti sve prethodno navedene talente. Čitao sam da na svakog milijunaša, korporativnog menadžera ili direktora koji je u zatvoru jer je zbog pohlepe prekršio zakon dolaze tisuće menadžera, direktora i bogatih dioničara. Motiv svega je lova i samo lova. Dakle, ako želite uspjeti, ostavite se poštenja i analize vlastitih

sposobnosti. To je rizik posla, a čini se da on nije osobito velik. Većina, kao što vidite, nije iza rešetaka. Slobodno šeta među vama. Dakle, ako želite uspjeti, ostavite se poštenja i analize vlastitih sposobnosti. Prestanite razbijati glavu o tome što ste krivo učinili. Jedinu talenti koje morate imati na putu do svog uspjeha prema vrhu piramide su sposobnosti navedene u ovom poglavlju. To nije lako ako su vas do sada podučavali životnim vrijednostima kao što je poštenje, marljivost, učenost, odanost, iskrenost. Ako ste takvi, morate se hitno mijenjati. Vjerujte u sebe. Vi to možete. Niste toliko glupi da ne shvatite što je pametno.

Nije lako, moram priznati. Ali pitanje je opstanka. *Srvajvl*. Nisam ni ja preko noći došao do potpunog preobražaja. Novi sistem vrijednosti spoznao sam učeći na vlastitim greškama, ali kažu: pametan čovjek uči na tuđim. Budite, dakle, pametni, učite od budale koja to više ne želi biti — mene. Ipak moram priznati da je preobrazba o kojoj govorimo teža čovjeku koji po prirodi nije takav, a isto pravilo bi, naravno, vrijedilo da je slučaj obrnut. Kako lopov može postati pošten ili budala pametan? Vrijedi i obrat. Ali ne treba posustajati. Budimo realni i vratimo se, dakle, na koračiće koje sam poduzimao kako bih došao do velikih životnih koraka značajnih za sebe, ali ne i za čovječanstvo.

Moraš biti nedostupan

NETKO TKO DANAS ŽELI KONTAKT sa mnom treba oteglit jaja da mu se želja ispuni. Stavka koja se odnosi na nejavljanje na telefon u poslovnom svijetu vrlo je bitna. Tako se dobiva na važnosti. Onaj tko vas treba mora shvatiti da do vas može doći jedino ako je u srodstvu s engleskom kraljicom ili Svetim Ocem. Ranije je moj broj bio dostupan svima, svatko me mogao dobiti u bilo koje doba dana, a ja bih na svaki poziv za dogovor ili apel za pomoć dotrčao u svako doba dana, skočio iz kreveta u mrkloj noći kao poslušno psetance. I kako sam mogao biti vrijedan poštovanja? Obični vrabac koji dotrči na bilo čiji cvrkut. Moćni ljudi ne javljaju se na telefon. Rekao sam vam, pokušajte dobiti kraljicu ili Svetog Oca na telefon pa ćete vidjeti. Nećete valjda njihov broj naći na informacijama 988. Lakše je doći do Sjevernog pola, do utrobe zemlje, do središta vulkana nego do njihove vizitke, a o privatnom mobitelu da ne govorimo. Broj daju samo rođenoj majci koja se, *bajdvej*, ni ne zna njime služiti.

Ipak, kao pravi poslovnjak nabavio sam tri govorna aparatića. Jedan za primljene poruke na koje uglavnom nisam odgovarao, jedan za tajne razgovore s najbližim suradnicima, mamom, sinom i aktualnom curom, a jedan nek se nađe ako mi se digne da ga dignem.

Zašto biste tratili vrijeme na nekakav usiljeno srdačan razgovor bivših poznanika. Ako se javite, ostavljate dojam besposličara koji samo čeka na vaš poziv. U suprotnom, ostavljate dojam da negdje drugdje korisnije trošite vrijeme koje je za vas zlato. Stvari će dobiti na težini ako čak ni vaša tajnica nema vremena primiti pozive. I ona ima prećih poslova kao što su dugi razgovori na račun tvrtke s majkom, dragim i dječicom. Ako joj se pak koji puta omakne, misleći da je zovu njezini najmiliji pa ipak podigne slušalicu, naravno da neće *bossu* proslijediti poruku. Primit će vaš poziv na znanje i uljudno vam priopćiti da je šef upravo izašao i da ne zna kada će se vratiti, da je na poslovnom sastanku, službenom putu, a potom vas zamoliti da ostavite broj obećavši vam da će se javiti čim stigne. Dovoljno ste pametni da znate da će to biti na sveto nikad. Dovoljno ste pametni da znate da je šef za to vrijeme duboko zavaljen u naslonu svoje fotelje, da ispija kavicu ćaskajući sa zgodnom klijenticom, da u nekom luksuznom restoranu uživa u delicijama na

tuđi račun, da pluta po moru na svojoj jahti u zagrljaju zamamne ljubavnice i da ga *baš boli neka stvar za vas*. Dovoljno je pametan da se pravi blesav.

* * *

Primijenivši par trikova o kojima sam govorio, stvari su se počele kretati. Sve sam više zadobivao povjerenje, sve više uočavao sisteme prijevare kojima se dolazilo do zarade i na koje sam počeo gledati blagonaklono. Čak sam ih počeo primjenjivati na vlastite privatne posliće koji su iz dana u dan cvjetali. Zbog novostečenih vrlina dočekao sam još jedno promaknuće. Nakon što mi je šef priopćio, zastao sam sekundu-dvije koje su mi se činile vječnost, zatim zamišljeno i zabrinuto, dok mi je srce užurbano lupalo, pogledao u njegovo lice sa smiješkom Mona Lize. Da sam bio onaj stari Srećko, od sreće bih mu se objesio oko vrata, častio cijeli odjel, vikao kroz prozor, nazivao majku, oca, sina. Ovako, izustio sam: *Pa ne znam, to je velika odgovornost, razmislit ću*. U brojnim knjigama u kojima sam tražio pomoć, a koje su govorile o tome kako steći samopouzdanje, kako zaraditi prvi milijun, kako postići uspjeh, kako reći ne... pročitao sam da nikad ne smiješ pokazati koliko ti je do nečega stalo. I bili su u pravu. Razlog mojih neuspjeha između ostalog bio je baš to, otvoreno srce i iskreni osjećaji.

Ne smiješ pokazivati da ti je do nečega stalo

BURNE REAKCIJE, USHIĆENJE, oduševljenje, želja za ugađanjem, jednom riječju pokazivanje da vam je do nečega jako stalo, umanjit će interes zainteresirane strane. Vaša zainteresiranost istodobno izaziva nezainteresiranost onoga do koga ili čega vam je stalo. Ovo je vrijeme hladna srca i proračunata mozga. Ako to ne shvaćate, ako vašim žilama ne kola hladna krv, ako vaše srce osluškuje otkucaje bližnjih, nećete postići ništa, dobivat ćete sve manje i manje i najvjerojatnije izgubiti ono za čim ste najviše žudili, bilo da se radi o poslu, prijatelju ili ženi. Dovoljno me koštala moja iskrenost, vrijeme je da postanem neiskren.

Tako je to u ljubavi, poslu, prijateljstvu. Kad god pokažeš da ti je do nečega jako stalo, suprotnoj strani postaješ nezanimljiv i automatski se stavlja u nadmoćnu poziciju, u osobu koja diktira pravila. Da nisam svojoj ženi iskreno iskazivao ljubav, nastojao joj ugoditi, osluškivao njezino bilo, ispunjavao njezine želje, dandanas bi se borila za moju naklonost, a ovako... Moja pažnja postajala joj je dosadna, moje prisustvo iritantno, moji poljupci slinavi, moje tijelo odbojno. Žene podsvjesno žele nekoga ili nešto za što se trebaju boriti, nekoga tko im pruža otpor, žele superiornog sparing partnera.

Bajdvej, prije par dana napokon se sjetila da postojim, okrenula telefon i umilnim glasićem zacvrkutala: *Srećko, jesi to ti'* Iznenadio me taj ton koji prvi puta nakon razvoda nije bio služben. Rijetko sam je čuo, a još rjeđe vidio. Javila bi se samo kad je od mene nešto trebala. Bilo je to prvi puta da je predložila kako bismo se mogli naći. Do tada sam uvijek ja bio inicijator naših susreta na kojima je dolazila skockana, svježā, namirisana, mameći moje nozdrve i pogled, kao da mi hoće poručiti: *Preporodila sam se od kada si izišao iz mog života*. A ja sam je jadničak promatrao ko odrpanac, nedostojan njezinih kraljevskih skuta. Primijenivši spoznaje do kojih sam mukotržno dolazio, nisam se na njezin poziv ni osvrnuo, nisam kao uobičajeno zadrhtao kao breza na povjetarcu ma koliko me napora to stajalo. Sam Bog zna koje se olovo srućilo na moju dušu kad sam uspio izgovoriti: *Žao mi je, ali ne mogu danas, pretrpan sam poslom. Bog, čujemo se*. Nakon što sam spustio slušalicu, grašci znoja kliznuli su mi niz facu ispred koje mi se ukazalo Hanino zabezeknuto lice. To je valjda bio prvi puta da sam joj nešto odbio,

da nisam slineći ko pseto potrčao na njezin poziv, hvatajući se za kost spasa. Juuupi! Naučio sam reći ne. Uklapam se u svjetske trendove. Dovoljno sam dugo govorio da, vrijeme je da kažem ne, ne i ne. Nakon bračnog kraha pročitao sam gomilu knjiga kako bih bolje shvatio tajne ženskog uma. U većini njih, pogotovo u onima novijih naslova, ženama se nudi sto savjeta u kojima im objašnjavaju kako je muški mozak drugačiji od ženskog, uspoređuju ih s Amazonkama, govore im da su iskonski u svakom smislu jače od muškaraca i da su im oni samo smetala na putu k ostvarenju životnih snova, da im oduzimaju slobodu, prave od njih sluškinje, strojeve za rađanje, kočice ih u karijeri, da im ne trebaju dva kućna ljubimca za koja će se brinuti, pas je dovoljan, da su ti jadni nesposobni muškarčići samo nužno zlo za jednokratnu upotrebu... Zapravo uopće o suvišnosti beštije zvane muškarac koju treba izbrisati s lica zemlje. Raznorazni timovi psihologa sugeriraju stotine metoda za jačanje svijesti i samopouzdanja žena i sistema kako zaskočiti muško stvorenje u svakom trenutku. Npr. u svakom muškarcu gledajte glupog magarca kojeg morate nasamariti prije nego on vas, nakon noći strasti ne dršćite pored telefona u iščekivanju kad će vas strasni ljubavnik nazvati, predložiti vam izlazak, još jedan buran provod ili u najboljem slučaju brak. Glumite hladnoću, ne javljajte se dan-dva, što dulje to bolje, a ako baš ne možete izdržati, javite se tipa: *Halo, a ti si, oprostí pogriješila sam broj...* Pa ako se ne uhvati - bar niste ispali luzer, ako zagriže - O.K. Ali ne, nikako - napad. *Pa gdje si? Nije u redu! Zovem te danima, ne javljaš se. Mislila sam da ti se nešto dogodilo, pa zar nam nije bilo lijepo, pa ovo stvarno neće íći ovako...* To će ga samo još više odbiti i ohladiti ko hladan tuš. Ako se pak zapali, ako njegovi pozivi postanu učestali, onda ga imate u šaci, možete početi s taktiziranjem. Malo se javite, malo ne javite i tako razbuktavajte njegovu strast. I taman kad pomisli da vas ima — vi opet nakratko iščeznete. I tako toplo-hladno, ima vas pa vas nema, na raspolaganju ste pa niste. Čim spozna da nije vaša sedmica na lotu, da vrijeme lijepo provodite i bez njega, upotrijebit će sve oružje da vas ulovi. U protivnom, ako mu se objesite oko vrata, upotrijebit će sve oružje da vas otjera. I uvijek mu treba ostaviti dojam da niste roba na popustu dostupna svima, već ekskluziva za koje mora platiti punu cijenu. Nadalje, poželjno je da prvi seks odugovlačite i tako

ostavite dojam teške žene. I zapamtite: on je uvijek drugi. Ako vas u šali i pita da mu ispričate nešto o svojim bivšim ljubavnicima (a pogotovo sadašnjim), zapamtite, nikad niste vidjeli muškarca prije njega. Ne govorite mu za svaki vaš korak, puštajte ga da razbija glavu o tome gdje se nalazite. I tako dalje i tako bliže... Načitao sam se gomile savjeta za uništenje muške suptilnosti i ubijanje preostalih vitezova. Ima tu istine, ima kretena koji se pale na igre mačke i miša, ali nismo svi takvi, ja nisam takav, da sam bar ranije znao za sve to, nikada mi se ne bi dogodio krah s Hanom. Zašto taj predmet ne uvedu u prvom razredu osnovne škole? Zašto nas sve krivo uče, o ljubavi, poštovanju, iskrenim osjećajima? Koje sranje, kakav sam ja bio naivac, kakva budala. Izgradit ću čelični, neprobojni lanac oko srca. Neću dopustiti da ga nitko više otključa, okrzne. Dovoljno sam bio osjećajan, vrijeme je da postanem bezosjećajan.

Strategiju koju sam primijenio kad me nazvala Hana primijenio sam i nakon što sam čuo šefov primamljiv prijedlog. Na njegovo čuđenje, nisam mu se bacio oko vrata, nisam mu ničice pao pred noge, nisam pustio suze radosnice. Zadržao sam dah, prstima pridržao bradu kako mi jezik ne bi ispao, pogledao začudno u pod ko antički filozof i nakon minute šutnje koja se činila kao vječnost, izgovorio misaono: *Razmislit ću, javit ću vam za koji dan.* Naoko cool, dok je u meni kuljala lava pred erupciju. *Napreduješ, Srećko* — kratko mi je odgovorio i šeretski se nasmiješio *ćif. Samo tako. Čujemo se.* Kad je otišao, opustio sam začuđenu facu i ukočeno tijelo. Bravo, Srećko, yes, nisi me razočarao, bodrio sam sama sebe. Jebote, jesi mu vidio facu? Izjurio sam, sjeo u auto, pritisnuo gas i zapalio. Jurio sam ko lud, preko svih, gotovo sam izazvao sudar, vozači su mi jebali mater, ali nije me bilo briga. Gotovo da više nisam glumio, stvarno sam ojačao, pun samopouzdanja i neke unutarnje snage probijao sam se jureći prema svom cilju, ne mareći za one koje sam ostavljao iza sebe. Otišao sam u popularni lokal čijih klijenata sam se još donedavno grozio. Neki su se nemalo iznenadili ugledavši tamo moj lik, a ja sam ih iznenadio počastivši tamo sve koje sam zatekao i ko prava novopečena poslovna faca široke ruke počastio ljude koji su mi bili od važnosti, a i one koji to nisu bili, kako bih pokazao svoju humanu crtu koja je pomalo blijedjela. Bliskost s narodom koji se da podmititi jednom čašicom u svakom slučaju nije na odmet. I političari

za Prvi maj organiziraju porcije graha kako bi narod bar jednom godišnje bio sit i hvalio njihovu humanu gestu. Napio sam se. I bio sam sretan, zapravo više ponosan na sebe. I alkohol mi je nekako lakše pao na želudac, nisam puno povraćao, malo. Ali i to ću iskorijeniti. Moram se dovesti do situacije da očvrsnem i u tom pogledu. Pravi muškarac mora se moći naliti ko majka. Osim toga, misli pijanih ljudi zamagljene su i oslobođene svake brige. Pijanstvo će mi sigurno pomoći u toj tranziciji od zdravog razuma do potpunog otupljivanja i osjećaja za stvarnost. Kad se napiješ savjest potone, a strasti isplivaju. Pijan sam bio sretniji, pravi veseljak, lakše sam komunicirao s ljudima, lakše pronalazio prijatelje po čašici, lakše prihvaćao sumnjive poslovne prijedloge. Više nije bilo glupih, pametnih, dobrih ni zlih. Alkohol ih je učinio jednakim, sjedinjenim u zajedničkoj ljubavi prema njemu. Kad sam iskonzumirao određenu dozu misli na Hanu - postale su mi smiješne. U njoj više nisam vidio ništa posebno. Zapravo, nisam imao pojma čime me je ta žena privukla i otkud sve te moje misli o njoj. Nacvrčan sam bez problema hvatao raznorazne tuđe žene za raznorazne dijelove tijela. I bilo mi je dobro, kao i njima. Nismo se voljeli, ali smo sasvim opušteno, polusvjesno izmjenjivali ljubavne sokove. One su od mene dobivale što su očekivale, a i ja od njih. Lova za tijelo. Trgovina. Novac — najveća ljubav 21. stoljeća. Za njega sve kupuješ. Piće mi je pomoglo u približavanju ljudima. Nisam više bio toliko različit od ekipe koja me okruživala. Prestao sam gledati njihove mane i počeo gledati zajedničku korist. Nije me bilo briga tko su, što su, odakle, kako dolaze do kapitala, koje su posljedice svega toga. Ukratko - postao sam puno, puno opušteniji čovjek, manje sam se pitao, više prepuštao. Bez pića ne bih sve to izdržao. Žderali smo, pili, povaljivali, drogirali se. Ovom zadnjem, moram priznati, nisam bio vičan, zapravo malo sam ušmrknuo, ali mi je bilo zlo, isповraćao sam se. Ali i to će se s vremenom srediti. To je dio *imidža* poslovnog svijeta i slavnih ljudi, što bi inače sa svom tom silnom lovom koja ih okružuje. Predugo sam bio trijezan. Vrijeme je da se prepustim pijanstvu duha, tijela i uma.

U prijatelju gledaj neprijatelja

RANIJE SAM SE DRUŽIO s ljudima radi zadovoljstva očekujući od njih samo širok osmijeh iz još šire duše. Sa sadašnjim *prijateljima* vezivao me isključivo interes. Jedni od drugih očekujemo zatvorena usta i duboke džepove. Na svakoj stepenici prema svom cilju ostavljao sam po jednog iskrenog starog prijatelja, a na svakoj sljedećoj nalazio iskrenog neprijatelja ili lažnog prijatelja. Oni se množe razmjerno stepenicama moći po kojima se čovjek penje. Sličnost je temelj prijateljstva. Ono se narušava čim jedan malo odskoči, kupi kozu, kravu ili bolji stan. Novac i moć razaraju najveća prijateljstva. Jedino dva nemoćnika mogu iskreno piti ne očekujući jedan od drugog velike stvari. Danas još samo pjesnici pjevaju o prijateljstvu. Poslovni sastanci i privatna druženja približila su me novopečenim *prijateljima*. Nije se bilo lako družiti s njima. Čista matematika. Moraš paziti na svaki mig. Krivi korak može te stajati glave. Teško je naći balans. Na poslu se nisam smio previše isticati kako me ne bi prezreli, a opet sam trebao ostaviti dojam čovjeka na kojeg se može računati. Uvijek postoji barem jedan ljubazan uredski kolega koji vrebava priliku da vas uništi, a poslovni partneri i suradnici uglavnom žele da propadnete. Zato im nikad ne treba sto posto vjerovati. I uvijek po mogućnosti tražiti treće mišljenje. U sustavu poduzetništva veliki lopovi uvijek vješaju male... Ako ste previše uspješni, upadate u oči, ako ste bezuspješni, završavate u škripcu. Nikada ne govorite prijateljima koliko vam dobro ide, samo ćete dobiti neprijatelje. Izazvat ćete u njima nevjericu, podsmijeh, zavist ili ubilački nagon. Ne treba im govoriti ni koliko vam loše ide kako biste izbjegli njihovo likovanje. Prijatelji koje steknete nakon što dospijete na vrh dvostruko su sumnjivi. Ipak ih treba držati blizu, neprijatelje još bliže. Na vrhu vam više od prijatelja trebaju savjetnici. Nadajte se da nećete završiti ko Cezar. Na kraju krajeva, čovjek bez neprijatelja je čovjek bez kvaliteta. Svaki istaknutiji svetac ih je imao. Vidite samo što se dogodilo s Isusom. Izdao ga je prijatelj. Dovoljno sam pametan da u prijatelju gledam neprijatelja.

Svakoga dana u svakom pogledu sve više napredujem. To je rečenica iz jednog filma. Tako se i ja osjećam sve bolje i bolje. S vremenom sam izgubio na ukočenosti, postao sam puno galantniji,

prepreden ko divlja mačka pred skok na plijen. Nisam štedio na domjencima na račun tvrtke. Koristio sam se najskupljim cateringom, najskupljim dvoranama kako bih pridobio klijente i ulio im povjerenje. Plaćao sam im najbolja mjesta na sportskim događanjima, najskuplje ručkove, a onda iz njih izvlačio najveću moguću dobit. Od firme sam ušićario besplatni mobitel, laptop, besplatna službena putovanja za svoje zasluge, mercedes, sve što mi treba... Ali to je bio tek početak. Ono što mi nisu dali prisvojio sam sam. Znao sam točno kad i gdje što plasirati i prezentirati. Nastojao sam da šef sazna za svaku moju i najmanju zaslugu, a ono što nisam htio da sazna znao sam dobro prikrivati. Nije to bila krađa, samo posudba, jer svaka veća tvrtka ima novca za razbacivanje, pa čak i ona koja progłosi stečaj. Smanjit će broj zaposlenih samo kako bi osigurala novac za održavanje rasta plaća i povlastica članova uprave. Mnoge će tvrtke potrošiti milijune kako bi objavile da su uštedjele tisuće. I stvarno bi bila šteta da u toj raspodjeli dijelom ne sudjelujem i ja. Ne bi bilo fer nakon svega što sam pretrpio u toj tvrtki. Možemo to shvatiti i kao naknadu za pretrpljene duševne boli. Danas se sve plaća. Nisam budala, ponavljao sam iz dana u dan, dokazivao iz primjera u primjer. Zašto bih ko pošteni kreten spajao kraj s krajem kad je prilika da osiguram pokoljenja koja će uživati plodove moje domišljatosti. Tvrtke imaju gomile novca za bacanje pa da sve to baš ne raznesu hijene, dobro je prisvojiti dio u sigurne ruke. Važno je samo naći za sebe logično objašnjenje za vlastite postupke. Dovoljno sam pametan da stvari sagledam iz kuta koji mi odgovara.

Kako su se novci množili u mojoj kasi kao po nekoj inerciji, želje i potrebe postajale su mi sve veće. Sva zadovoljstva koja sam ranije nalazio u svom unutarnjem svijetu s vremenom su mi postala nedostatna. Novim načinom razmišljanja stvorile su se nove potrebe za udovoljavanje mojim čuvstvima. Moja nutrina postala je siromašnija od onoga što me okruživalo. Sada sam trebao zadovoljstva koja su mi mogla pružiti samo opipljive stvari, a njih mi je mogao ponuditi samo vanjski svijet. Problem je bio što sam svakim novim danom bivao nezasićeniji, kao zmaj kojem se redovno mora pod noge stavljati blago kako bi se umirila njegova savjest. Sve što me podsjećalo na neko razdoblje ranijeg življenja postalo mi je

odvratno. Neko vrijeme sam čuvao stvari kao svjedočanstvo moje povijesti, sve dok mi jednog dana nije pukao film. Prvo sam bacio u smeće ono što mi je bilo najdraže — gitaru. Tko još ima vremena za dosadno prebiranje po žicama, kome još stvaraju ugodu tih zvuci Alhambre? Sviram ih, ali ih više ne osjećam, ne čujem. Postali su mi dosadni. Ne mogu se kao nekad uz njih zamisliti u zagrljaju voljene žene u sutonu na havajskim plažama. Koja žena to na kraju krajeva želi? One koje kažu da im je romantika dovoljna — lažu. Kao i Hana koja nije bila zadovoljna ni da joj kupim pola Havaja. Da sam joj nastavio sviruckati srcedrapateljne pjesmuljke koje sam skladao u trenucima najvećeg ljubavnog nadahnuća, najradije bi me katapultirala preko Pacifika. Ipak ne bi bilo loše kupiti tih pola Havaja, zasjesti na tron okićen zlatnim lancima dok Havajke posute cvijećem padaju u zanosni trans vrteći zaobljenim guzovima oko mog tijela. Odmah nakon gitare na udaru su bile slike Mozarta i Bacha koje sam izvukao iz ladica i zgužvao bez imalo grižnje savjesti. S posebnim sam guštom iščupao postere Dylana i GUNSA koji mi nikada nisu bili pri srcu i sad sam dočekao priliku da ih se napokon riješim. Srećom, oni u mom novom svijetu uopće nisu in, zapravo, totalno su nepoželjni. Njihovo mjesto upotpunio sam umjetničkim slikama poznatih i nepoznatih autora koje su mi uglavnom darovali klijenti ili oni s kojima sam trgovao. Mito ili trampa, shvatite to kako hoćete, ali one su sad na mom zidu, u mojoj kući. Uostalom, svaki imućniji čovjek, kad mu bolje krene, naglo se počne kužiti u umjetnine. To je dobro, jer ako im djeca nisu najposlušnija pa im ne žele ostaviti nasljedstvo ili ako ih ne opljačkaju mlađahne žene, nakon smrti umjetničku zbirku ostave državi koja će po njemu, bogatom kolekcionar, nazvati muzej. Mnogi bogataši, koje nije bilo briga za tuđe mišljenje dok su bili mladi, pred smrt im je do njega i te kako stalo. Vole ostaviti o sebi veliku misao kao dobrotvoru i humanistu. Za života se ne bi mijenjali s van Goghom, ali poslije smrti rado. Da to nije tako, ostali bismo bez mnogih spomenika, građevina i muzeja. Pogledajte samo dvorce, piramide ili muzej bogatog kolekcionara u Zagrebu. Kad ih već ne mogu ponijeti sa sobom, nek bar svjedoče o njihovoj veličini. Nije važno ako koga proglaše i tiraninom, spomen na njih ostaje. Dovoljno sam beznačajan da shvatim kako postati značajan. Želim da nakon mene

slučajni prolaznici gledaju u moju bistu, razgledavaju muzej s mojim imenom ili jedu pizzu u ulici s mojim imenom. Dovoljno sam pametan da shvatim kako smrtnika pretvoriti u besmrtnika.

Sve na tebi i oko tebe mora biti markirano

KRAJNJE JE VRIJEME BILO da uklonim još jedno svjedočanstvo neslavne prošlosti. Bijedne krpe kojima je bio pretrpan moj još bjedniji ormar. Najradije bih ih spalio, ali to mi se učinilo netaktično, za tren mi je proradio zaostali humani osjećaj. Pomislio sam kako bi nekom mogle dobro doći. Ali kome bih ja s ovog položaja mogao ponuditi te krpe? Ne, odlučio sam i bacio ih u smeće. Netko će je već naći, nekom će poslužiti. Koliki ljudi danas žive od kopanja po kontejnerima, kolikima je to samoposluga. Tako sam postao anonimni darovatelj. Poslije sam naučio da se od humanitarnih donacija može napraviti veliki *performance*. Daš neke sitne stvari koje si, naravno, ušicario od tvrtke, odšetaš do neke ustanove i pozoveš novinare da ovjekovječe svjetskog humanitarca meka srca. Slika iziđe u svim važnijim listovima, a cijela priča te proslavi i omogućiti ulazak u još više integracije.

Nakon što sam pobacao sve stare košulje, cipele i majice koje su datirale još iz opuštenog hipi đira, odlučio sam krenuti u veliki šoping. Oduvijek me maltretiralo hodanje po sve većim trgovačkim centrima, nikako ne kužim sav taj silan svijet koji pored divne prirode i sunašca što im se smiješi vikende provodi u tim prostranim katakombama bez prozora. Ne razumiju da su instrument u rukama moćnika kojima je upravo cilj da ih u što većem broju pridobiju svim tim šarenilom kojim i zasljepljuju gladne oči, kako bi, umjesto da beru cvijeće po obroncima, brali proizvode s njihovih polica i ulazili u minuse, minuse i minuse.

Puno naroda u minusu donosi bankama više dobiti od nekoliko bogataša u plusu. Čista matematika. Usprkos svemu, ovaj put nisam imao puno izbora, ostao sam gol i bos. Skoknuo preko grane i vratio se pretrpana prtljažnika svog komfornog ljubimca na četiri kotača. Želio sam robu prve kvalitete. Nama svi šalju šrot - ono što ostane kad podmire članice Unije. Konačno sam bio skockan od glave do pete. Stare krpe zamijenio sam košuljama, odijelima, cipelama, kravatama, naočalama, parfemima i sportskom odjećom. Sve s potpisom, Dolce&Gabbana, Boss, Prada, Lacoste i još nekim koje nisam znao ni izgovoriti, ali sam negdje, čini mi se, čuo da su jako *in*. Na primjer Herklife ili tako nekako... Ništa nisam htio prepustiti slučaju. Mijenjajući kombinacije pred ogledalom i ogledavajući se

samodopadno, bio sam neprepoznatljiv sam sebi. Jebote, koji tip... Još kažu da odijelo ne čini čovjeka. Stvarno seru. Tko bi povjerovao odrpancu makar on bio i najpametniji, ali ovako... Uz imidž i dobru spiku, da vidimo koji poslovnjak neće popuštiti moje ideje, makar one bile najnebuloznije. S novim *stajlingom* dobio sam novo samopouzdanje i notu poslovnjaka koji plijeni. Ali jao, nešto je još nedostajalo...

Biceps veći od mozga

TEK SAD SAM SHVATIO kako mi stomak sve više sliči napuhanoj mješini dok su mi mišići u potpunoj suprotnosti s njim — kržljave, mlohave, ispuhane vrećice. Ne moram ni spomenuti da mi se počeo nazirati i podbradak. Strašno, ne znam kako sam si to mogao dopustiti. Prežderavao sam se na poslovnim sastancima. Teško je bilo odoljeti sve ukusnijim delicijama koje su mi paralelno s mojim napretkom sve češće servirali. Nisam ni znao da postoje takve kulinarske perverzije. Mama je izvrsno kuhala, ali uvijek je na stolu završavalo par jela koja su se vrtjela u krug i koja su se mogla jesti više dana, ali mutne oči pečenog šampjera nisam imao priliku vidjeti u našoj kući. Poštenu je svijet odrastao na palenti i sarmama. Ono što su moje gladne oči vidjele na poslovnim domjencima proždrljiva su usta prožvakala i to se sve odrazilo na stomak koji je svakim danom postajao sve veći pa sam morao reagirati na vrijeme. Taj poražavajući prizor natjerao me da se već sutra informiram o *najfensi* fitness klubu za face kao što sam ja. To je bila prilika da prošetam svoju novu sportsku odjeću s potpisom. Obukao sam najnoviju bijelu trenirku, bijele tenisice, stavio bijelu traku oko glave u kombinaciji s bijelim čarapama. Bio sam ko mladenka pred vjenčanje. Od sada gdje god idem moram paziti na svoj imidž, a fitness dvorane su vrlo pogodne za promociju novog *luka*. Nakon par posjeta tom mjestu shvatio sam da ću se teško uklopiti u novo okruženje nabildanih tipova koji su oko mene hodali ko oslobodioci. Pomalo su mi se i gadili svi ti znojni muškarci koje sam tamo zatekao, zapravo smrdili su ko u svinjcu. Neko vrijeme sam se mučio u znoju lica svog, uništio svoju najnoviju opremu i zaključio da to ipak nije za mene. Ja sam iznad toga. Privatni satovi, to je ono što mi treba. Pošto sam mislio da su intelektualni naponi bitniji za život, ozbiljno sam zanemario svoju fizičku stranu. Tijelo mi je bilo nenaviknuto na bilo kakva tjelesna maltretiranja pa sam već nakon prvog dana vježbanja dobio ozbiljan muskulfiber. Dva dana nisam mogao maknuti rukom pa čak ni onom stvari. Pio sam aspirine i andole i ležao ko mumija, ali nisam odustajao. Kupio sam i reket pa sam se počeo baviti tenisom kao svaka značajnija faca. U žaru igre treneru sam razbio nos, ali plaćao sam ga dobro pa je morao u meni silom prilika pronaći skriveni talent, nekog novog Nadala ili Federera.

Drž-ne daj, povuci-potegni, vježba, steroidi... Mišići su mi iz dana u dan postajali sve zaobljeniji i gladi. Gledajući ih i samodopadno odmjeravajući, dali su mi dodatni motiv za daljnje torture. Počeo sam trčati gotovo svakodnevno pa čak i odmjeravati svoje snage s mišićavim istomišljenicima koje sam sve više počeo primjećivati. Kako sam postajao fizički jači i moja duša je postupno gubila svoju suptilnost i krhkost. Postao sam pravi frajer, iznutra i izvana, spreman za opstanak u današnjem svijetu. Za *svajvl*. Osjećaj za okolinu mi je slabio, a prema sebi samom jačao. Konačno sam bio spreman za osamostaljenje, za opstanak u današnjem svijetu. Bravo ja. Dovoljno sam jak da pokorim slabe.

Sam svoj gazda

NAKON SVIH psihofizičkih tortura, pročitane literature, popijenih steroida, konačno sam bio spreman za vlastiti biznis. Počeo sam s nekretninama, to je najunosnije. Brza dobit bez puno muke. Ko se još obogatio od rada. Najveću lovu donosi pretakanje nečeg tuđeg u nešto svoje. Kupi jeftino, prodaj skupo, uhvati kad je netko u krizi. Jasno da sam se u svrhu razvijanja posla povezao s ljudima na ključnim mjestima. Shvatio sam da se veliki biznis ne može raditi ako si na vjetrometini. Komad kolača moraš podijeliti s onima koji ti štite leđa, bok i prsa. Mediji, odvjetnici, policija, politika. S vremenom sam sastavio lijepu pobjedničku ekipu koja se ne bi sramila otići na bilo koje svjetsko prvenstvo za zajeb. Dojavljivali su mi za razne nekretnine koje sam dobivao u odnosu na vrijednost za smiješne cifre, a potom s njima i vladajućima dijelio dobit. Oni su me ubacili u pretvorbu i tako mi omogućili da postanem vlasnikom lanca hotelčića za jednu kunu. Kako sam svakim danom u svakom pogledu stasao, oko mene se namnožilo raznoraznih sumnjivih tipova, naoko prijateljski nastrojenih, koji su čekali priliku da me zaskoče. Ali pošto sam prošao tu lekciju, znao sam što mi je činiti. S obzirom na novi status, držao sam ih blizu i daleko. Podigao sam zidove oko svog novog carstva i sebe sama. Okružen mnoštvom oslanjao sam se samo na sebe, ni rođenoj majci nisam govorio što radim, ona jedna nije imala pojma. Uostalom, kako sam postajao bogatiji, naravno da sam razmjerno s tim postajao škrtiji. Ne dam nikome svoje vrijeme, sebe, a pogotovo svoje novce. Sve je to moje i samo moje i zato ću oko sebe sagraditi Kineski zid. Dovoljno sam pametan da ne dopustim budalama da od mene naprave budalu.

Stari pizdun novi tajkun

SVAKOG DANA moje poslovno carstvo je raslo. Morao sam se ponašati kao i svi naši poslovni ljudi koji se obogate preko noći. Oni prodaju za milijune neko čukunbabino brdo po kojem su donedavno još samo koze pasle i za koje nije ni sanjao da će ga napraviti milijarderom. Čim vidi hrpu love, prvo kupi džip. To mi je nedavno pričao direktor strane banke kakva je većina kod nas, inače Austrijanac. Čovjek se tome ne može načuditi. Kaže da ljudi kod njih voze jeftinije automobile, a lovnu ulažu u nešto što će im donositi daljnju dobit. Naši ljudi kupe džip, onda par stanova uz more i u metropoli, onda čekaju bogate strance kojima bi ih dali u najam, a kad oni izostanu iznajmljuju našima i jebu im mater kad im okrznu skupocjeni namještaj. Ima i onih koji počnu od stada ovaca koja prikolju, a od zarade kupe mesnicu, pa dvije, zatim samoposlugu, pa šoping centar jedan, pa drugi, u jednom, pa drugom gradu, potom hotele, a kad se obogate, uđu u politiku. Postanu saborski zastupnici, a onda počnu ostvarivati snove neostvarenog umjetnika: napisu memoare ili kupe festival da bi im žena zapjevala hit. List ne pada daleko od stabla. Ja sam prvo kupio novi džip, sportski dvosjed i manji mercedes za po gradu, par stančića, nek se nađu za buduća pokoljenja i zlu ne trebalo. U sklopu kuće izgradio sam bazen, fitness, teniski teren, saunu i kućicu za poslugu. Kupio sam i jahticu od 20 metara koja mi je već sljedeće ljeto postala premala pa sam je dao u najam, a plovni park obogatio novom 30-metarskom ljepoticom. Tako se mi bogataši rasterećujemo.

Ostvario sam i svom starom davni san. Vratio mu dug za onu karampanu koju mi je posudio kad sam išao na prvi randevu, kupio mu pravi pravcati džip. Od sreće je plakao ko malo dijete. Grlio me i balio ko slinavi klinac. *To je moj sin. Ja sam ga stvorio, odgojio, to je moja krv, moji geni kameni.* Sve zasluge prepisivao je sebi, a nije bilo smisla u tom sretnom trenutku razuvjeravati ga jer bih mu samo upropastio doživljaj. Kad je već dobio zvijer od auta, morao sam mu pribaviti i novu ambalažu - odjeću s potpisom. To je već bila teža misija. Teško se odvajao od svojih krpa. U svom novom ljubimcu na četiri kotača provozao je sve dame iz lokala. Konačno im je mogao vratiti za sve usluge koje su mu godinama pružale. Vozio ih je do iznemoglosti. Dao im mogućnost da se osjete damama, kako je

govorio. Mama i baka bile su suzdržanije i skeptičnije prema meni i mom imperiju. Pribojavale su se zle kobi za koju su govorele da je veliki novci navlače na sebe. Sve im se manje sviđao moj način razmišljanja i život koji sam vodio. Željele su svog starog Srećka, ali uzalud. Njega više nije bilo. U početku su se radovale mom poslovnom uspjehu i sazrijevanju. Kad bih dolazio u sve ljepšim odjelima, u sve novijim autima, sa sve vrednijim poklonima, cijela im je stvar postajala sumnjiva. Nakon prvog oduševljenja stvarčicama koje sam im donosio, a koje sebi ranije nisu mogle priuštiti, s vremenom su se počele pitati odakle mi odjednom pare za tako skupe stvari. Kao da su se prepale situacije u kojoj bih se mogao naći ako sve to nije stečeno regularnim putem. Počele su me gnjaviti i ispitivati sto pitanja sve dok jednog dana nisam izgubio živce: *Umuknite, šta vas briga odakle mi lova, glavno da je imamo. Ionako ste uvijek kukale: sirotinjo, i Bogu si teška. E, pa sad više niste siromašne i šta sad hoćete. Možete si priuštiti što prije niste mogle.* Na moju burnu reakciju one su reagirale još burnije. Paralelno su briznule u plač: *Srećko, Srećko, što je to od tebe postalo, di je ono naše pošteno dite? — Nema ga,* odgovorio sam iznervirano, a one su samo nastavile. *Sinko moj, Bog je rekao da uzmeš samo onoliko koliko ti treba. Nemoj zbog novca upasti u nevolje, nemoj okaljati ruke, čovjek može jesti samo iz jednog tanjura, leći na jedan krevet. Ostani onakav kakav si bio, kako smo te odgajale.* Dijelile su mi savjete naizmjenično. Ali ništa nije dopiralo do mene. Izgubio sam osjećaj i za njih. *Umuknite više,* prekinuo sam ih. *Baš me briga: očete-nećete* — rekao sam im jednog dana ostavivši ih u suzama. Moj život je moj život. Ipak sam se nadao da će doći pameti. Da će im dosaditi sarme, punjene paprike i vožnja gradskim prijevozom. Sad one traže starog Srećka, traže da se vratim u govna iz kojih sam jedva izašao. Nisam lud. Konačno sam postao bogat čovjek. I sad traže da mijenjam bogatstvo za ono duhovno. Nisu normalne.

Ima ženskih nema žena

NA KONCU KONACA, bio sam muškarac kojeg bi svaka žena poželjati mogla. Padale su na mene i po meni ko oskoruše sa stabla. Crne, plave, crvene, žute, visoke, niske, slobodne, preljubnice. Nisam morao kao ranije trošiti tone goriva da ih privučem. Nisam morao prosipati nonšalantni šarm, govoriti gomilu suvišnih banalno uljepšanih riječi, nisam morao citirati patetične, sumorne stare pjesnike. To su sve za mene obavljali moj najnoviji maybach i sunseeker. Dovoljno je bilo da s njim projezdim pred očima neke ljepotice i bila je moja. Nisam morao biti pametan, nisam morao ništa, samo se pojaviti s uglednim društvom na nekom partiju, u fensi restoranu ili dobrotvornoj aukciji i tamo ostaviti dojam tipa od formata. Zapravo je fascinantno bilo to moje saznanje. Što manje truda — više uspjeha. Što manje na nekog obraćaš pažnju, on sve više sredstava ulaže da je na sebe privuče. Ono što ne tražiš samo ti se nudi. Imao sam ženskih koliko sam htio, ali ni jednu ženu. Kratko bi me privukle, a još kraće zadržale. Jednostavno mi se na istu nije mogo dignut dva puta. Strašno. Nakon ponovljenog susreta s nekom zanosnom damom pod zagašenim svjetlima više mi se nije činila tako zanosna kao prvi puta. Kao da joj je svjetlo dana istaklo sve mane koje ranije nisam uočio ili ako i jesam, nisam na njih obraćao pažnju, nisu mi bile bitne. Pri ponovnom pogledu na nju počeo bih osjećati gušenje, čak gnušanje. Slutio sam stege, obvezu, dalekosežne planove od kojih bi mi srce počelo lupati, a tijelo se preznojavati, što se na kraju reflektiralo na moju muškost. Ali to nije bilo ništa čudno za ljude moga kova - novopečene biznismene koji su me okruživali. Promjene, promjene, provod, novo, novo, mlade, mlade bio je moto većine. Ako je netko i imao ženu, sigurno je bila pomirena sa statusom fikusa. Osim toga, neću dopustiti da mi se neka sponzoruša koja me želi samo opljačkati uvali u moja njedra, moju dušu i moje nekretnine. Da bih izbjegao blamažu, rješenje sam često pronalazio u alkoholu. Uzeo bih viski iz bara na jahti, dok me je draga čekala lica okrenuta prema mjesečini i stvari bi krenule. Pustio bih laganu muzikicu, doteturao do nje, obgrlio je oko struka i zamislio se s Kate Winslet na pramcu Titanika. Ona bi se počela izvijati i uskoro bismo završili dašćući u potpalublju. Tu je opet došlo do druge vrste problema. Alkohol ga digne, ali alkohol ga i ne spušta.

Uglavnom, ujutro bih se jedva sjetio lica žene koja je zadovoljno gola, maznim glasićem pored mene prela. *Joj, bilo mi je divno, stvarno si strašan, hoćeš da ti nešto spremim za doručak, mišiću?* Svega mi je bilo dosta, pića, jela i seksa. Samo sam čekao da me konačno pusti na miru, da nestane s milim Bogom i da je nikad više ne sretnem.

Mislit ću na tebe, neću ništa moći raditi, samo čekati da mi se javiš — šaputala je ljigavo. Uzeo bih njezin broj telefona, obećao joj što je god htjela i naravno, nikad joj se više ne bih javio.

Potvrдно bih odgovorio na sva njezina pitanja, potapšao je po guzi, ispratio do vrata, koja su za nju, nakon što je odjezdila, postala zauvijek zatvorena. Najčudnije je što bi tek onda poludjele. Zivkale do iznemoglosti, slale prijateljice izaslanice, prijetile praksitenima, samoubojstvom i na kraju te od nemoći proglasile gadom. Kod udatih scenarij je ipak bio blaži. Morale su biti suzdržanije i opreznije. Nakon par doista neugodnih situacija i prijetnji ubojstvom nastojao sam od nove dame koja bi zaintrigirala moju maštu doznati nešto o njezinu bračnom statusu. Za moj način provoda, one udane bile su najidealnije. Dobio bih od njih ono što sam htio, one od mene također.

Poklone i obećanja koja nisam ispunjavao. Ali ništa mi nisu mogle, držao sam ih u šaci.

Dovoljno sam bio pametan da ne nasjednem na koju sponzorušu.

A onda, jednog dana, nazvala me Hana drhtavim glasićem. *Srećko, oprost, možemo li se naći?—Naći?—* ponovio sam začuđeno. Nisam mogao vjerovati da će ponovno tražiti susret sa mnom nakon što sam je prošli puta onako odbio. *Kada?* — pitao sam sigurnim tonom. — *Kad tebi odgovara* — odgovorila je. Opa! I to je bila promjena. Uvijek sam radio sve što je njoj odgovaralo i kada joj je odgovaralo bez obzira na moj voljni moment, raspoloženje i mjesečeve mijene. Moram priznati da nisam ostao ravnodušan. U meni se za trenutak probudio stari, smušeni, zatelebani Srećko koji je bio spreman sunce joj skinuti i na njega je poleći, zvijezde joj spustiti i od njih joj krunu oko glave isplesti, mjesec dohvatiti i njime joj lice obasjati. Malo serem, al tako je. Htio to sebi priznati ili ne, većim dijelom ona je bila krivac što je Nesrećko danas Srećko. Ne, nije jedini krivac. Bila je

točka na i. Ali ta točka bila je kao tava. Da upotrijebim iste pjesničke metafore. Bila je veća od sunca, a svi ostali razlozi bili su male zvjezdice dok sam ja bio tužni, hladni, pogrbljeni mjesec. Stvarno nešto nije sa mnom u redu. Budi se neka stara poetičnost u mojoj duši — ne, ne, ne! Neću joj dopustiti. *Šta ti treba?* — odjednom sam se čuo kako je hladnim glasom pitam. — *Ne mogu preko telefona* — propiskutala je. — *Gdje i kad?*-ponovio sam. - *Pa kako tebi paše,* ona će. — *Gdje i kad?*-ponovio sam. *Reci i doći ću* - rekao sam. — *Pa može li sutra na večericu?* O.K. *Gdje?* — *Sheraton u 6-* predložila je. - O.K. — potvrdio sam kratko. Nisam znao što da mislim, što ona hoće, što ja hoću, čemu se radujem. Uspomenama ili novim očekivanjima. Nisam dopustio da mi zaokupi misli. Pročitao sam dosta knjiga o pozitivnim mislima i lošim iskustvima, ako se ne vraćaš na njih, stvari postaju jednostavnije. Svakog novog dana trebaš zakopati prethodni. Prošlost je ionako bačeno vrijeme. Greške ne možeš ispraviti ni lijepe trenutke vratiti. Nakon nekog vremena sve postaje iluzija. S novom mišlju vratio sam se starom životu.

Došao sam u dogovoreno vrijeme u svom najnovijem majbachu, Bossovu odijelu, Pradinim naočalama, decentno, ali izazovno namirisano. Batler mi je otvorio vrata. Sigurno sam ušetao u veliki prostor u čijem kutu se za malim stolom šćućurila ona. Obično sam dolazio na sastanke prije dama, ali moj novi raspored i način razmišljanja očito je počeo djelovati na mene u svim segmentima, pa i u tome. Neko vrijeme sam je promatrao. Djelovala je pomalo izgubljeno. U trenutku mi je došlo da se okrenem i odem, a onda opet, ipak sam odlučio prići. O, ustala je zbunjeno kad me je ugledala. *Čula sam, čujem sve o tebi, ali zaista si se promijenio, do neprepoznatljivosti* - uspjela je prokomentirati vidno iznenađena, moglo bi se reći preiznenađena, fascinirana. Na svoje iznenađenje, nisam osjetio ništa posebno, mada sam o ovom trenutku maštao danima, sanjao noćima, ovaj trenutak bio je moj motor pokretač, moja motivacija koja je pogurala svijet oko mene i u meni. Čini mi se da se promijenila. Možda više nije bila tako velika u mojim očima ili se smanjila, ne znam. *Da, promijenio sam se* — odgovorio sam kratko, nonšalantno otvarajući bocu šampanjca.

Ne bih te dugo htjela smetati ali... — počne ona. - *Reci, imam vremena* — nastavio sam točeći šampanjac. Nisam volio da mi to

konobari rade. Uvijek sam imao osjećaj da prisluškiju. Možda sam bespotrebno fobičan, ali mjere opreza nisu na odmet. *Ne ide mi baš najbolje* — uzmućala se Hana pomalo se zarumenjevši od nelagode. *Mali, škola, ja...* Da ne duljim, tražila je povišenje alimentacije koja je u trenutku našeg razvoda bila u skladu s mojim dotadašnjim primanjima koja nisu bila bogzna kakva. I slutio sam da joj treba lova. Došla maca na vratanca. Kolo sreće se okreće, padale su mi na um otrcane fraze. Da sam bio onaj stari, odmah bih joj dao sve što sam imao, ali kako sam je sada imao puno, puno više, naravno da sam bio spreman dati što manje.

Pomislio sam odmah na njezine haljine, izlaske, novog frajera, putovanja. Pa neću valjda ja plaćati njezine užitke. Neće s mojim novcima ona i njezin ljubavnik živjeti na visokoj nozi. Nije mi na pamet palo da govori istinu. *Slušaj, Hana. Razmislit ću, javit ću ti. Malome ću plaćati što treba. Kako je on?* - pitao sam — *Nedostaješ mu, ne javljaš se u zadnje vrijeme.* I stvarno, bila je u pravu. Ne mogu vjerovati da sam postao nalik svom ocu, ne mogu vjerovati da moj sin subotom sjedi na stepenicama uzaludno očekujući svojeg oca kao ja nekoć svoga. Najednom me prošla hladna jeza. U što sam se to pretvorio. Bio sam svjestan svega, ali povratka nije bilo.

Jeste li ikada čuli da je neki bogataš poželio postati siromah? Možda se nađe pokoji. Ali njih je toliko malo da su ušli u povijesne knjige, a filmovi o njima davno su snimljeni. Toma Akvinski, na primjer.

Sjedili smo još neko vrijeme pogledavajući se ko dva stranca. Na neki način likovao sam pred njom. Možda sam to potajno i priželjkivao. Satisfakciju. Sjećam se trenutaka očaja u kojim su se u meni miješali osjećaji tuge i prkosa. Tada sam samom sebi često ponavljao: Vidjet ćeš ti tko je Srećko, zažalit ćeš jednog dana. Mislim da je došao taj dan. Ali začudo, više mi to nije bilo važno. Valjda mi ona više nije bila toliko važna. U nedostatku emocija koje sam izbrisao, nisam je mogao doživjeti kao nekad. Postali smo dva svijeta. *Javi se bar malom* — procijedila je na rastanku. — *Hoću* — obećao sam joj otvorivši vrata svog automobila iz kojeg se izvukla pokunjeno gledajući u pod. *Bog* - kratko je procijedila i nestala u mraku.

Još neko vrijeme ostao sam tupo zureći ispred sebe. U dubini duše sam je žalio. Došlo mi je da zaplačem zbog nje, sina, zbog svega ovoga u što sam se pretvorio, a onda sam se sjetio kako je zapravo započela moja preobrazba. Zamahnuo sam glavom lijevo-desno, nakašljao se kako bih otjerao knedlu iz grla i krenuo u mrak.

Kamo sada? Imao sam kuću, ali nikog u njoj, deset soba zjapilo je prazno. Nisam imao ženu koja bi me na pragu poljubila, djecu koja bi me zagrlila, prijatelje da se neki lopov prikrada. Sličan vlasniku, skeptičan i spreman za napad. Kakav sam to postao, jesam li baš to želio? U dubini duše skrivala se istina koju nisam htio izreći ni priznati.

Evo, stigli smo i do kraja. Negativci u romanima obično završavaju loše, dobro uvijek pobjeđuje, a je li je to baš uvijek u životu tako? Znam da ćete pomisliti kako sam se pokajao, kako sam u pijanom stanju nastradao u nekoj nesreći, kako su me ucjenjivači pokušali ubiti, kako mi je plaćeni ubojica prosvirao glavu, kako su me jedva spasili dok sam ležao obliven krvlju, kako sam sve rasprodao i pobjegao na Tahiti, povukao se na neki osamljeni ranč odbacivši sav lažni glamur. Ali ništa od toga.

Ponekad sam doduše sa sjetom gledao na slučajne prolaznike kako se neopterećeno smiju, bračne parove kako sretno vuku pune vreće paprika, rajčice i luka veseleći se nedjeljnom ručku s dječicom, siromašne ljubavnike kako se strasno ljube na klupi obasjani suncem, ne mareći za cijeli svijet, za financijsku krizu, za izbornu trku, za rat na istoku, za novo poskupljenje nafte. Gledao sam zavidno i na muška društva koja su se okupljala vikendima, vrtjeli janjce, igrali balote, opuštali se uz klapsku pjesmu. Imao sam želju uskočiti među njih, dohvatiti gitaru, zapjevati neku staru pjesmu, glodati još vruću nožicu janjčića netom skinutog s ražnja, skakati u more, bacit briškulu i trešet. Ali na vrhu si uvijek sam, takvi ljudi nesvjesno izbjegavaju tipove kao što sam ja. Za ovakve se ne lijepi iskreni smijeh, radost i čovjekoljublje.

Isto se istim privlači. Okružen sam aždajama, lovatorima u mutnom, sumnjivim tipovima, karijeristima, hijenama i među njima plivam i balansiram sretan da mi je glava još na ramenu. Maks je trenutno u

ćuzi. Posjetio sam ga jednom. Kaže da je u kurcu, prijete mu neki tipovi, ali što mu ja mogu. Obećao sam da ću ga pokušati izvući, ali neću se izlagati zbog njega, koristi neke svoje veze. Nek se snalazi sam. Ne želim zaglaviti zbog njega, ne želim da me povezuju s njegovim poslovima, reći ću mu da sam sve pokušao, ali nije išlo. Učenik često prešiša profesora, moram misliti na sebe. Svjestan sam da tonem sve dublje i dublje u glib života, ali ne mogu se zaustaviti. Adrenalin me tjera da razvijam ono što sam sumnjivim, neregularnim putevima stekao. Krenuo sam dalje, dalje i dalje u nove pobjede. Postao sam još bogatiji. Lova se lijepi na lovu, moćni na još moćnije. Prirodnim slijedom počeo sam financirati političke stranke, za nagradu ušao u politiku, počeo dobivati još bolje, veće poslove. Kao takvom svi su mi putovi bili otvoreni. Postao sam pravi tip 21. stoljeća...

Posjedovao sam sve vrline uspješnog čovjeka. Postao sam bezosjećajan, beskrupulozan, neiskreni gad. Dovoljno sam bio pametan da postanem glup.

Komentari

Sretno ti bilo stari, samo pazi gdje parkiraš auto.

Joca Miner

Nemam love, nemam moći, mirno spavam. Slobodan sam ko ptica u krletci.

Kanarinac

S obzirom da živimo ugodno, prodali smo dionice, klima nam je manje-više idealna, zapravo nemamo potrebe raditi. Oni koji rade izgledaju iscrpljeno, nezadovoljno i sjebano, a ja opušten ispijam svoju kavu brojeći valove i jebe me se za cili svijet.

Ako nismo prodali dionice, zemlju, more, tvornice ili ako smo spiskali sve svoje upisat ćemo se u mafiju. Kako kažeš stari, ako pokušavamo raditi izumrijet ćemo. Nisi ti glup, faca si ti. Javi mi se na mail besposlicar@gmail.com.

Brane Jebivjetar

Nasilni su vozači, vozačice, škvadra na blagajnama, u čekaonicama, ordinacijama, šalterima, ispred kontejnera, u filmovima, nasilni su supružnici, djeca prema roditeljima, djeca prema djeci, nasilni su kućni ljubimci. Vrijeme je da postanem nasilan i ja. Hvala na savjetu faco.

Boka Bilder

Ej, daj mi telefon jedne od onih tvojih pica s jahte da uletim. Nemam brod, ali imam spiku i zvijer od 22 centimetra. A kad je zbarim mogo bi mi posudit svoju jahticu za jednu noć. Ti si i onako s njim povalio, kako kažeš, što si htio pa ti se više ne diže.

Pipe Jebač

I meni se gadi moral koji su mi usađivali tokom odrastanja. Kako ti šupci od odraslih imaju pravo odgajati djecu. Po cijele dane trče za lovom dok im klinci provode vrijeme na internetu i telki gledajući nasilje i igrajući igre prepune tog istog nasilja. I onda oni seru kako se ne smije reći jebi ga, nego hebi ga dok na toj istoj telki klinci svaku večer gledaju raznesene face. Gledaju ekipu koja se prca,

misle da se oni hebu i kad neka maloljetnica ostane trudna, kaže nisam se ja jebala, samo hebala, a to je kako ste rekli ok. Ali ako već moraju birati, bolje da gledaju kako se vodi ljubav nego rat.

Hebi ga

Sve je otišlo u pizdu materinu. Nigdi više čovika ni na obzoru. Jebo ti te lovaše, kriminalce. Gomilali su lovu, nekretnine, kvadrate, razbijali glavušu, a sad oni sretniji leže u ćuzi tri sa tri, a oni malo lošije sreće prosviranih glava u dva sa dva. Jebate, ja imam više kvadrata od njih u mojoj iznajmljenoj garsonjeri, 28 kvadrata.

Pero Podstanar

Ma Pero sere. Većina zvjerkni nije u ćuzi. Kad bi zatvorili sve muljatore koji su stekli milijune priko noći ne bi bija dosta zatvor ka Las Vegas, a ko je kod nas još najeba zbog protuzakonitih radnji? To koliko su pojedinci nagomilali ne bi normalan čovik zaradija u 100 života. A niko ne odgovara za porijeklo imovine.

Zato ti stari samo naprid. A posli zbogom moje seljačine nema više jebačine, skupi lovu i pivaj, ode Ana priko oceana.

Koko Las Vegas

Sadržaj

- [Od prve do desete](#)
 - [Kakav sam pizdun bio](#)
- [Od desete do dvadesete](#)
 - [Okrugle godine](#)
 - [U nezdravom tijelu zdrav duh](#)
 - [Ekskurzija](#)
 - [Posljedice ekskurzije](#)
 - [Dobar momak - Veliki pizdun](#)
- [Od dvadesete do tridesete](#)
 - [Fatalna Hana, fatalna greška](#)
- [Od tridesete do četrdesete](#)
 - [Više pameti - manje sreće](#)
 - [Moram postati opasan ambiciozan i glup](#)
 - [Vrijeme je da iskusim moć](#)
 - [Pamet budale je lukavost](#)
 - [Najvažniji talent za brzi uspjeh je netaalent](#)
 - [Moraš biti nedostupan](#)
 - [Ne smiješ pokazivati da ti je do nečega stalo](#)
 - [U prijatelju gledaj neprijatelja](#)
 - [Sve na tebi i oko tebe mora biti markirano](#)
 - [Biceps veći od mozga](#)
 - [Sam svoj gazda](#)
 - [Stari pizdun novi tajkun](#)
 - [Ima ženskih nema žena](#)
- [Komentari](#)

Table of Contents

[Od prve do desete](#)

[Kakav sam pizdun bio](#)

[Od desete do dvadesete](#)

[Okrugle godine](#)

[U nezdravom tijelu zdrav duh](#)

[Ekskurzija](#)

[Posljedice ekskurzije](#)

[Dobar momak - Veliki pizdun](#)

[Od dvadesete do tridesete](#)

[Fatalna Hana, fatalna greška](#)

[Od tridesete do četrdesete](#)

[Više pameti - manje sreće](#)

[Moram postati opasan ambiciozan i glup](#)

[Vrijeme je da iskusim moć](#)

[Pamet budale je lukavost](#)

[Najvažniji talent za brzi uspjeh je netalent](#)

[Moraš biti nedostupan](#)

[Ne smiješ pokazivati da ti je do nečega stalo](#)

[U prijatelju gledaj neprijatelja](#)

[Sve na tebi i oko tebe mora biti markirano](#)

[Biceps veći od mozga](#)

[Sam svoj gazda](#)

[Stari pizdun novi tajkun](#)

[Ima ženskih nema žena](#)

[Komentari](#)